
3 1761 07141425 4

Samlinger

til

den fyenske Herregaard

Elvedgaards Historie

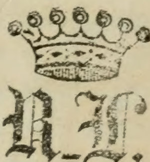
i Anledning af

Secular-Festen paa samme

den 1 Juli 1845,

ved

Vedel Simonsen.



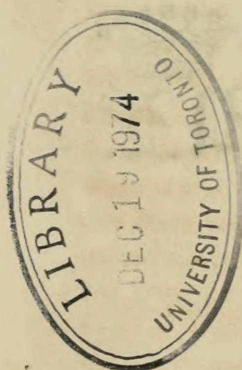
2.

Andet Hefte.

Det er en ganske egen Sag
  at eie Fædres Bolig;
thi Slægtens Aander Nat og Dag
  omsvæve den saa trolig.
Den Mand, der fremmed Arne faaer,
  er halv om halv kun Leier;
det sande Hjem først den Mand naaer,
  der Fædres Arne eier.

Odense 1846.

Trykt i M. C. Hempels Officin.


LIBRARY
DEC 19 1974
UNIVERSITY OF TORONTO

Forerindring.

Ligesom jeg, forinden jeg lagde sidste Haand paa mine Samlinger om Elvedgaards Fortids Eiere, allerede forud i min Rugaards Historie ikke blot havde meddeelt de mig den Tid bekjendte Bidrag til det Amts tidligere Historie, hvori bemeldte Gaard var beliggende, men især den Deel saavel af gamle og nye Matrikul som af gamle og nye Provsteboger, der angik bemeldte Amt, og som derhos maatte ansees for aldeles paalidelige Kilder til sammes Historie; saaledes havde jeg ogsaa i samme Anledning udarbeidet min Slægthistorie over Ruderne, for i samme at finde et fast Punkt, hvorfra den Gaards Historie, som bemeldte Slægt allerede fra Begyndelsen af det 16de Aarhundrede besad, med desto større Sikkerhed kunde begyndes. I mine Samlinger om Elvedgaard selv har jeg nu fremdeles saavel i det foregaaende som i det nærværende og i de paafølgende Hefter bestræbt mig for at meddele det Lidet, mine Kilders Utilstrækkelighed tillod mig, saavel over Gaardens tidligere som over dens sildigere Eiere, og derhos ikke blot fortsat Amtets Historie fra 1700, hvor jeg i Rugaards Historie afbrød samme, men ogsaa benyttet en ny og, om jeg mindes ret, hidindtil kun faare sjelden og maaskee i Grunden ingensinde afbenyttet Kilde for en Egns Historie, nemlig bemeldte Amts forskjellige Kirkeboger. Vel sandt, man kunde (da disse Kirkeboger for det Meste kun angaae Landfolk og Bønder) maaskee ved denne Leilighed fristes til at spørge med Schiller (i hans Gedichte 1 Pag. 277):

„Aber ich bitte Dich, Freund! was kann denn dieser Misere
„Großes begegnen, was kann großes denn durch sie geschehn?“

Dog — Folket, det simple Folk, har jo ogsaa en Historie; og man lærer af disse Landsby-Kirkebøger ikke blot, naar Egnens Bønder, men for en stor Deel ogsaa, naar Egnens Herremænd, Præster o.s.v. ere fødte, gifte og begravne; ja! de fremstille tillige (f. Ex. som Faddere ved Barnedaab ꝛc.) det for Tiden paa Egnens Skueplads figurerende Personale og indeholde derhos saamangt et Træk til Folkelivets Historie, at de efter min Formening paa ingen Maade ved en slig Leilighed aldeles turde forbigaaes; og jeg beklager blot, at de, i det Mindste her paa Egnen, ikke blot som oftest ere uordentligt og høist cursorisk førte, men at de ogsaa have store Lacuner, ja! at paa de fleste Steder endogsaa de ældste aldeles mangle. Saaledes begynder Bogenses, Guldbergs og Sandagers Kirkebog vel 1646, ligesom Eilbyes og Meilbyes 1655, Skoubyes 1682, Særslefs og Sønderses 1686, Haarslefs 1688 og Vigerslefs 1693; men Ores først 1705, Veslinges 1723 og Vissenbergs først 1766; og de fleste og ældste have derhos, som sagt, store Lacuner. Havde de alle begyndt fra 1646 og derhos alle været fuldstændige, da vilde de vist i Forening med hinanden, i det Mindste med Hensyn til den Deel, de omhandle, saa at sige have udgjort et Slags Provincialavis for Amtets og dets Landsbysognes forskjellige Smaabegivenheder og tillige have skjenket os en ikke blot levende, men derhos ogsaa paalidelig, om endogsaa i flere Henseender ufuldstændig Skildring af Folkelivet gjennem en lang Rad af Decennier; nu maae vi derimod her, som overalt, tage til Takke med Brudstykker; men ogsaa blandt disse kunne der, som jeg haaber det Følgende vil godtgjøre, være enkelte, der just ikke fortjene at oversees eller aldeles at foragtes.

Elvedgaard, den 8 Decbr. 1845.

Vedel Simonsen.

Oberst Niels Lykkes og Fru Margrethe Gyldenstjernes Datter Helle Margrethe Lykke (om hvem see Atl. 6 Pag. 628 og Hofm. 2 Pag. 35, T. 1) var saaledes ifolge det Foregaaende Gaardens næste Eier. Hun var, som sagt, gift med Jens Clausen Dyre, en Son af Claus Dyre til Sindinggaard og Kjellerup (ved Mariager, Atl. 4 Pag. 558) i Jylland;[1]) men naar de bleve gifte og naar de tiltraadte Gaarden, kan jeg ikke opgive; dog veed man af den saakaldte nye Matrikul af 1688, at Jens Dyre da var Eier af Gaarden, som han rimeligviis 1683 er tiltraadt ved N. Lykkes Dod; og ligesom den ovenomtalte Matrikul opregner og beskriver os Gaardens daværende Marker og de paa sammes Hovedgaardstaxt beliggende Huse (see Rugaard 3, 1, 97 sq.), saaledes viser den os ogsaa, at Godset til den Tid (altsaa 1688) i en betydelig Grad var reduceret og i det Hele nu kun udgjorde 7 Gaarde med 47—2—2—1 Hart=

---

[1]) Andre sige: til Sindinggaard og Krogsdal, samt at han var Oberst ved det gamle jydske Reg. tilfods og dode paa Sindinggaard den 15 Juli 1693, næsten 83 Aar gammel; medens hans Frue Edele Rodsteen, Datter af Palle Rodsteen til Lundsgaard, allerede sammesteds dode den 2 Septb. 1677, næsten 60 Aar gl., efter 38 Aars Ægteskab (saa at de altsaa allerede 1639 bleve gifte). Claus Dyre skrev sig forresten 1655 (Gl. S. 2, 2, 154) og 1660 (**Dipl. Lang.**) til Vingegaard, men 1670 (**Mscr. Kall Nr. 128 fol.**) til Sindinggaard og Kjellerup (K. R.).

korn (Rug. l. c. Pag. 92); en Reduction, der altsaa maatte være foregaaet i N. Lykkes sidste Leveaar eller ogsaa (i det Tilfælde at Jens Dyre ikke strax ved Niels Lykkes Død tiltraadte Gaarden) under hans Enkes Bestyrelse. Og saaledes var dette Gods, — ved, som N. Lykke heelt udtryksfuldt siger, „at gjøre Rente til Hovedstol," — i de faa Aar fra 1664 til 1688 svundet ind fra 299—6—2—2 til 47—2—2—1 Hartkorn, altsaa til mindre end ⅙. 1690 havde Degnen i Veflinge 6 Skpr. Byg af Elved, 2 Skpr. Byg af hver Bondegaard og 1 Skp. Havre af hver Huusmand. 1693 døde Jens Dyres Fader (see supra). 1694 d. 20 Mai var Jens Dyre (uden al videre Titulatur) Fadder til Msr. v. Stochens Barn fra Langesø i Vigerslef Kirke. Forresten maa han lidt efter lidt have forøget det formindskede Gods igjen; thi 1695 bortfæster han et Sted i Esterbølle, der ikke nævnes 1688, som Elved tilhørende (see Fæstebrevet Rug. 3 Pag. 152), og 1697, „da han alt er død,"[1]) bortfæster hans Enke Helle Margrethe Lykke 1 Gaard i Hemmerslef, der ligesaalidet 1688 som Elvedgaard tilhørende omtales (see Fæstebrevet Rug. 3 Pag. 161). 1698 d. 14 April staaer Lieutenant Dyre paa Elved (altsaa Sønnen Iver, der døde ugift som Lieutenant) Fadder til Præstens Barn i Vigerslef. 1699 afsiger Rasmus Holmer af Norup, Herredsfoged i Odense og Skoubyherred, en Dom mellem store Label

[1]) Om ham selv findes Intet hos Klevenfeldt; derimod vare hans Brødre: Justitsraad Palle Dyre til Sindinggaard, ihjelstukken i Holstebro den 18 Febr. 1707; Cornet Albret Dyre, død 1670 i sit 26 Aar, og Ritmester Claus Dyre, som døde 1676 i sit 30 Aar; og af hans Søstre var Christentse Dyre gift med den bekjendte Generalmaj. Hermann Frands Schwaneweide, og Anne Dyre gift med Oberstlieut. Gabriel Grubbe til Tviisklostер (K. R.).

(hvor Harridslefgaards) og lille Label (hvor Elvedgaards Skytte boede) om et Gjerdes og en Grofts Vedligeholdelse, som blev lille Label paalagt. 1701 d. 16 Sept. blev Jens Dyres Datter Edele Rodsteen Dyre gift med daværende Capitain Henrik Juel. Omtrent ved samme Tid (dog maaskee ogsaa nogle Aar senere; thi han døde først 1731) siger Prof. Th. Brod. Bircherod i sin haandskrevne Fyens Lands Beskrivelse: „Ved Elvedgaard staaer en deilig Taxus maior, som jeg aldrig i Fyen har seet før; dog berettes mig, at der omkring (paa Egnen) er tilforn seet saadanne, som ved Sandagergaard o. s. v.; imidlertid giver det mig Tanke, at dette Træ, som er smukt, kunde ogsaa groe hos os" (K. R.). 1704 bortfæster Jens Dyres Enke Halvdelen af en Gaard i Haarslef, hvoraf hun eiede 4—6—2—2 og Hospitalet i Odense den anden Halvdeel (see 1736). 1708 bortfæster hun lille Labelhuus, 1709 en Gaard paa Veslingeheed, 1710 en Gaard i Vesling og 1 Boel i Eilskov og 1711 et Huus i Vesling. I en Jordebog fra denne Periode og, som det synes, fra 1710 (nemlig efter 1704 og før 1715) opgives

Hovedgaardstaxten for		52—5—1—1
Skovsk.	—	3—7—1—1
Ladegaardstaxt	—	10—1—„—„
		66—5—2—2

hvorimod Bondergodset (som bestod i Veslinge Sogn af 9 Gaarde og 9 jordløse Huse i Vesling, 3 Gaarde i Hoved og 1 paa Heden; i Haarslef S. af 2 Gaarde i Haarslef, 3 i Eilskov, Mosegaard og Label; i Skouby Sogn 1 Boel og 2 jordløse Huse i Skouby og 1 Gaard i Tofte; i Meilby S. 1 Gaard i Jullerup; i Eilby S. 2 Gaarde og 2 jordløse

Huse i Eilby, og i Særslef S. 1 Gaard i Hemmerslef, 1 i Moderup og 2 i Esterbolle) alt i alt i Hartkorn udgjorde . . . . 205—7—3—1½ og altsaa siden 1688 var steget 158—5—1—½ eller til mere end det fiirdobbelte af hvad det den Tid var. Men 1711 døde uden Tvivl Jens Dyres Enke Fru Helle Margrethe Lykke, og Gaarden overgik saaledes til hendes Datter Edele Rodsteen Dyre, der siden 1701 var gift med Oberstl. Henrik Juel.

Hvad nu Egnens eller Rugaards Amts Historie under Jens Dyres og hans Enkes Besiddelsestid eller fra 1683 til 1711 er angaaende, da har jeg derom (foruden hvad som allerede med Hensyn til Perioden fra 1683 til 99 i Rug. 3, 1 Pag. 21 sq. er anført) endvidere fundet Følgende antegnet:

1684 var der Dyrtid i Landet, og Capitelstarten udgjorde for Rugen 18 ℔, Byg 15 ℔ og Havre 6 ℔, da ellers Middelprisen fra 1661 til 1700 omtrent var Rug 8 ℔, Byg 7 ℔ og Havre 4 à 5 ℔. Dog var Aaret 1684 paa Byggen nær noget mindre trykkende end Hungersaaret 1661, hvor Capitelstarten var for Rugen 24 ℔ (Byg 10 ℔) og Havre 8 ℔.

S. A. **Dn. Judica** blev Chresten Fahnøes S. Jørgen døbt i Bogense Kirke, og blandt Fadd. vare Msr. Pappenheim [1]) og „sin" Frue samt Jomfr. Anne Krabbe.

S. A. den 4 Juni blev Peder Vægters Søn christnet i Bog. Kirke, og Jens Vægters Datter stod Fadder (altsaa, som det synes, 2 Vægtere i Byen).

S. A. d. 26 Nov. blev velb. Lieut. (Ventzel Friderich) Reders Datter Anna Sophia ført til Daabs i Bog. Kirke.

---

[1]) nemlig Christian Pappenheim til Sandagergaard, den han havde faaet med sin Frue, Ane Margrethe Qvitzov, efter sine Svigerforældre, Erik Qvitzov og Susanne Juel.

Velb. Anne Brahe paa Enggaard bar hende, og blandt Fadd. vare velb. Holger Rosenkrantz [1]), velb. Jomfr. Anne Krabbe og velb. Jomfr. Amalia Hovel.

S. A. d. 1 Febr. blev min (ɔ: Sognepræsten i Guldberg Hr. Jacob Hjorths) sal. Formand, den hæderlige og vellærde Mand Hr. Niels Nielsen Bang meget hæderligt i Guldberg K. begraven (altsaa levede han ikke 1688, som i Rug. 3, 1 Pag. 11 efter Bloch urigtigt angives), og s. A. **Dn. Invocavit** blev jeg (ɔ: Sognepræsten Hr. Jacob Hjorth) her (ɔ: i Guldberg og Sandager) af Provsten indsat. S. A. **Dn. Rogate** blev velb. Holger Rosenkrantz paa Enggaard hans Søn Niels christnet i Sandager Kirke, og blandt Fadderne vare Lieut. Reders Frue af Bogense, velb. Jens Rosenkrantz, Landsdommer i Fyen, og Lieut. Redder.

S. A. døde, som sagt (see Rug. 3, 1, 21), Bendix Hans v. Buchvald til Langesø i slette Omstændigheder (dog skulle hans 3 Børn omsider efter 11 Aars Forløb 1695 have faaet sig 1200 Rdl. udbetalte som Arvepart efter deres afgangne Fader). Den nye tiltrædende Eier Adolf Hans v. Holsten var en Søn af Oberst Claus v. Holsten til Bøtternhofen og Fru Elisabeth v. Honen og født i Lybek den 16 Juli 1630. Han opholdt sig en Tidlang i sin Barndom (formodentlig som Page) hos Hertug Adolph Frederik af Schwerin og siden hos Landraad og Amtmand Ditlev Rantzau i Holsteen, der testamenterede ham 6000 Rdl. Derefter studerede han 5 Aar paa det ridderlige Academie i Sorø og gjorde 3 Gange vidtløftige Udenlandsreiser i de fleste europæiske Lande. 1667

[1]) til Enggaard, som var gift med den forannævnte Fru Anne Brahe, og som maa have kjøbt Enggaard af Oluf Rosenkrantz for dennes Død 1685.

kjøbte han Godset Gjeldskov i Fyen. 1676 bivaanede han Felttoget i Skaane. 1677 blev han Amtmand over Tøndern, Apenrade og Lygomkloster, og 1684 kom han i Besiddelse af Langesø Gaard og Gods. Han var 2 Gange gift: først med Anne Margrethe Pudewels, en Datter af Dionysius v. Pudewels til Gramgaard; hun døde 1666, 21 Aar gammel; derpaa med Ide Rathlow, en Datter af Wolf Sigwald v. Rathlow til Geerby, som overlevede ham som Enke, da han døde paa Langesø 1694, 63 Aar gammel (jfr. Rug. 3, 1, 148).

S. A. anføres Assessor Morten Mikkelsen til Dallund endnu som levende i Rug. 3, 1, 22; men efter Andre skal han allerede have været død 1683; dog turde denne Forvirring maaskee derfra hidrøre, at Fader og Søn bare et og samme Navn; thi man finder en Morten Mikkelsen (altsaa den ældre) allerede at være død 1683, og en anden (altsaa den yngre) først at døe 1694 (see Orritslefgaard).

1685 **Dn.** 8 **Tr.** bar Fru Chrestenze Marie Krags [1]) et Barn i Bogense Kirke.

S. A. blev (den allerede forud omtalte Hollænder) Key Heinsons Datter Beate af Harritslefgaard baaren til Daabs i Skouby Kirke af velb. Helvig Kruse [2]) paa Harritslefgaard, og Rebecca Hr. Andersis i Bogense gik hos.

S. A. den 18 Febr. bleve jeg (nemlig Sognepræsten i Guldberg) og den ærdyderige Matrone Pernille Jensdatter Rosenberg (den forrige Sognepræstes Enke) copulerede i Guldberg Kirke. S. A. den 20 Febr. blev den velædle og

---

1) o: Lieutenant Wentzel Georg v. Rheders Frue, som Hofm. dog kalder Christense Margrete.

2) Hans Oldelands til Ugerslefgaard.

velbyrdige Frue, Fru Susanne Juel, sal. Oberst Erich Qvidtzovs til Sandagergaard, meget hæderligt i Sandager Kirke begraven. S. A. Dn. 19 Tr. stode en Rytter og hans Kone Skrifte i samme Kirke, fordi deres Barn blev dødfundet hos dem. S. A. Dn. 4 adv. var Fru Anne Margrethe Qvidtzov (Christian Pappenheims fra Sandagergaard) Fadd. til et Barn fra N. Esterbølle ibid. S. A. den 19 Dec. blev min (ɔ: Sognepræsten i Guldbergs) S. Niels født og gjenfødt (ɔ: døbt) den 23 Dec., og Hr. Hans Bang i Særslef og hans Kjæreste vare Fadd.

S. A. den 5 April blev, „efter Gudstjenesten var forrettet" (hvilket man paa flere Steder seer ved Slægfredbørn at have været Tilfældet), Anne Jørgensdatters uægte Barn i Eilby Kirke døbt, hvilket hun havde avlet med en Rytter, og hvorfor han den 22 og hun den 25 Marts havde staaet aabenbare Skrifte. „Begge vare de af Præstens Tjenere" (ɔ: Tjenestetyende eller Huusfolk).

S. A. døde Sognepræsten i Brenderup og Ore, Provsten Mag. Jesper Lauridsen Smidt, og hans Enke Mette Worm fik Eftermanden Mag. Jørgen Karstens.

1686 den 16 Juni bleve Sgr. Christian Pedersen Tolder og Kirsten Sonesdatter, sal. Borgemester Hans Jørgensens (Efterleverske), efter kongl. Benaadning copulerede i deres Huus i Bogense.

S. A. den 7 Juli blev Byfogden Niels Basses Hustru indlæst i Bogense Kirke.

S. A. den 29 Nov. blev Maren, sal. Mester Hans Bangs i Bogense, i sit 64 Aar begraven.

S. A. Dn. 1 p. Tr. stode et Par Ægtefolk Skrifte i Guldberg Kirke, for deres Barn blev (dødfundet) hos dem. S. A. Dn. 3 Tr. stod Maren Nielsdatter Skrifte i Sand-

ager Kirke, som paa Enggaard af Ladefogden blev besovet i velb. Holger Rosenkrantzes Tjeneste, og **Dn.** 5 maatte Ladefogden ligeledes i samme Anledning staae Skrifte. S. A. **Dn.** 8 **p. Tr.** havde Jens Siffvertsen, Hollænder paa Sandagergaard, et Barn i Kirke, hvortil Key Hollænders Hustru paa Harritzlefgaard var Fadder.

S. A. blev Søndersø Sogns Kirkebog indrettet, da Hr. Peder Nielsen Esterbøll var Præst og Herredsprovst og Jørgen Kaas Lehnsmand.

1687 den 10 Jan. blev (fra Bogense) til Sandager Kirke henflyttet velb. Christian v. Pappenheims Datter Jomfru Justina Frederica, som døde i sit 3die Aar.

S. A. den 20 Dec. blev velb. Christian v. Pappenheims hjemmedøbte Søn Alexander ført til Bogense Kirke og der holdt frem af velb. Fru Anne Brahe;[1]) blandt Fadderne vare velb. Holger Rosenkrantz og velb. Amalia v. Hovelen.

S. A. den 23 Decbr. blev i Bogense Kirke Capitain v. Minsons Datter Armgard Sophie holdt frem af velb. Jomfr. Anna Sophia Oldeland, og blandt Fadd. var Fru Jytte Banner.[2])

S. A. den 1 Marts bar i Sandager Kirke Fru Anne Charisius af Søholm Christoffer Seelands Søn af Sandagergaard, og Jomfr. Anne Krabbe var Fadder. S. A. **Dn. Rogate** var Niels Mortensen, Foged paa Enggaard, Fadd. til et Barn fra Norskov i Guldberg Kirke. S. A. den 10 August blev min (ↄ: Sognepræsten i Guldbergs) S. Lauritz født og gjenfødt (ↄ: christnet) den 17de; og holdt velædle

---

[1]) Holger Rosenkrantz til Enggaards Frue.

[2]) maaskee Oberst Rechlings Frue, en Broderdatter af Erik Banner til Oregaard.

Borgemester Jens Erichsens Kjæreste (fra Dallund) ham over Daaben.

S. A. Dn. Septuages. blev en Rytter Jacob Eisenberg, som logerer (ɔ: ligger i Qvarteer) i Jullerup og er af Oberst Rantzaus Reg., hans Barn døbt i Meilby Kirke og havde Lieutenanten og adskillige Ryttere til Faddere.

1688 den 16 Jan. blev en liden fader- og moderløs Dreng, som velb. Fru Catharina Margrethe Sandbjerg [1]) havde opfødt, i sit 12te Aar i Bogense begraven.

S. A. den 27 Jan. blev velb. Christian v. Pappenheims Frue indlæst i Bogense Kirke.

S. A. Dn. Septuages. havde Claus „Koforpagter" paa Harritzlefgaard et Barn i Skouby Kirke.

S. A. fer. 3 pasch. bar velb. Fru Helvig Kruse Overmøllerens Barn i Skouby Kirke, og velb. Hans Oldeland (den Foregaaendes Mand) stod Fadd. S. A. Dn. 11 Tr. bar velb. Jomfru Else Cathrine Parsberg en Rytters Barn i samme Kirke.

S. A. den 2 Mai havde velb. Holger Rosenkrantz (til Enggaard) en lille Jomfru i Sandager Kirke, som blev christnet Ide Sophie, og hvis Fadd. vare Hr. Etatsraad Jens Rosenkrantz, Capitainlieut. Redder, velb. Christian v. Pappenheim, velb. Fru Dorothea Juel [2]) og Fru Sibilla Gjøde (ɔ: Gioe). [3]) S. A. Dn. 14 p. Tr. blev min (ɔ: Sognepræsten i Guldbergs) Søn Jens født og christnet den 3

---

1) maaskee Manderup Parsbergs Frue.

2) den 1681 afdøde Oberst Offenbergs Enke eller maaskee allerede da Oberst Haugvitz's Frue, som døde 1707.

3) En Sibille Gioe var gift med Conrad v. Hobel til Brandholm; men hun skulde allerede (hvis det ikke er en Trykfeil) være bleven halshugget 1635 (Hofm. D. Ad. 1 Pag. 149 Tab.).

Octb., da hans Fadd. vare velb. Holger Rosenkrantz til Enggaard, Hr. Anders Cheldorf (i Bogense), Amtsskriver Rasmus Andersen (Balslev) i Odense, Mag. Jorgen Carstens Kjæreste af Haarslef og Hr. Christens Kjæreste i Vierslef.

S. A. bar Fruens Pige paa Aagaarde (altsaa Amtmandinde Kaas's) en Rytters Barn fra Bronstrup i Meilby Kirke, og 2 Rytterqvinder &c. vare Faddere. S. A. fer. 2 Nativ. Chr. blev en Rytter af Ritmester Vangelins Compagnie, som ligger i Meilby, hans Barn christnet i samme Kirke; Trompeterens Datter bar Barnet, og 4 Ryttere og 2 Rytterqvinder vare Fadd.

S. A. blev forrige Sognepræst i Haarslef Hr. Ernst Günther Helm ved et Bytte med Provst Karstens Sognepræst i Brenderup og Ore (Rug. 3, 1, 29, jfr. ibid. Pag. 7).

S. A. den 21 Marts blev (Provst) Jorgen Karstens (hvis Levnet findes udførligt hos Bloch 1 Pag. 652 sq.) indsat til Sognepræst i Haarslef af Biskop Kingo, og med hans Embedstiltrædelse begynder ogsaa s. A. den Haarslef Kirkebog. S. A. den 2 Paaskedag bleve (min Farfaders Fader) Simon Bundesen i Eilskov og Berta Nielsdatter i Haarslef Kirke copulerede (havde s. A. den 1 Novb. en Son Jacob i Kirke, 1690 Dn. 2 p. Epiph. ligeledes en Son Bunde, som dog s. A. døde; 1691 Dn. Rogate en Son Niels; 1693 en Datter Karen; 1696 en Datter Anne &c. &c).

S. A. den 22 Aug. bleve Hr. Amtsskriver Rasmus Andersen (Balslev) og (Sognepræstens) Hr. Hans Bangs Datter Maria Elisabeth i Særslef Præstegaard copulerede (jfr. Rug. 3, 1, 29).

S. A. den 16 Oct. blev (Sognepræsten) Hr. Peder Nielsen (Esterboll) i Sonderso 63 Aar gl. begraven, da Viceprovsten Hr. Rasmus Madsen i Eilby prædikede over ham.

S. A. blev Hr. Knud Gregersen Sognepræst i Sønderſø. S. A. døde Lauritz Norenborrigs Hustru Lucia i Sønderſø Skov, 103 Aar gammel.

1689 Dn. 8 Tr. bar Fru Helvig Kruse paa Harritzlefgaard Overmøllerens Barn i Skouby Kirke, og blandt Fadd. var Fruerpigen paa bemeldte Gaard.

S. A. den 1 Jan. døde Substituten (ↄ: Degnen) til Eilby og Meilby Sogne Jens Pedersen i sit 40de Aar og blev „med den Høybiudende Patrons Baron Winterfeldts" Tilladelse den $\frac{5}{1}$ i Eilby Kirke begraven. S. A. den 13 Marts bleve i et Huus i Meilby trolovede „tvende militarische Personer," som ligge der i Qvarteer og havde Ritmester Vangelins skriftlige Tilladelse; hvorpaa de den 1 April i Kirken ibid. i den hellige Ægteskabsstand bleve sammenviede. S. A. den 16 Juni stode et Par Ægtefolk i Brønstrup aabenbare Skrifte ibid., fordi de havde ligget deres 15 Ugers gamle Barn ihjel. S. A. den 20 Octb. bleve et Par unge Folk trolovede i Præstegaarden, „som havde lagt sig i med hinanden" hos Annexbonden i Meilby. S. A. den 9 Dec. blev i Meilby „Kirke" „efter den Høybiudende Patron Hans Excellence Winterfeldts Tilladelse" Mogens Hansen i Becke (altsaa formodentlig en Bonde) an. æt. 69 begraven; og var Texten Gen. 15 V. 15.

S. A. den 16 Oct. blev Degnen Peder Nielsen i Haarslef begraven, og Mag. Jørgen Carstens prædikede hans Liigpræken „for Guds Skyld" (ↄ: gratis) over 34 Psalme: Den Retfærdige maa meget ondt lide, men Herren hjelper ham af alt dette.

S. A. den 25 Novbr. blev (Sognepræstens Datter) Anne Hansdatter Bang af Særslef begraven i sit 18de Aar.

S. A. den 10 Oct. blev Sognepræsten i Sønderſø Hr.

Knud Gregersen gift med Formandens Enke Ane Rasmusdatter.

1690 den 30 Decbr. blev Jens Mules Søn Michael Johannes døbt i Bogense Kirke; han blev frembaaren af velb. Anna Brahe paa Enggaard, og blandt Fadderne var velb. Christian v. Pappenheims Frue.

S. A. **Dn. Oculi** bar velb. Jomfr. Oldeland et Barn i Skouby Kirke, og s. A. **Dn. 21 Trin.** bar Lieutenantens (ↄ: Holstes) Frue af Ore, Anna Sophia Oldeland, et Rytterbarn i samme Kirke.

S. A. den 9 Juli blev velb. Holger Rosenkrantz (til Enggaards) lille Jomfru Anne Dorthea christnet i Sandager Kirke; Fadd. vare velb. Hr. Baron v. Putbusch paa Kjørup, velb. Hr. Cancellieraad Jørgen Brahe paa Hvedholm, velb. Jomfr. Anne Krabbe, velb. Fru Anne Margrethe (Qvidzov) og velb. Hr. Etatsraad Jens Rosenkrantz til Qvidzovsholm hans Frue, som holdt hende til Daaben.

S. A. d. 3 Febr. blev vor (ↄ: Sognepræsten i Eilbyes) hjertekjære Søster (ↄ: formodentlig hans Svigerinde; thi han selv hed Rasmus Madsen, men hans Hustru (see 1666) Maren Clausdatter) Ursula Clausdatter begraven i Eilby Kirke, som hensov d. 25 Jan. i sit 57de Aar. S. A. d. 16 Febr. havde en Rytter under Oberst Gams Reg. et Barn i Meilby Kirke, som Ritmester Vangelins Pige bar. S. A. **Dn. Reminiscere** blev en Rytter under Oberstlieut. Claus v. Sees Comp., som laa i Qvarteer i Brønstrup, hans Barn paa Meilby Kirkegaard begravet.

S. A. den 7 Marts blev ærværdige, hæderlige og høilærde Mand **Mag.** Jørgen Carstens (Sognepræst i Haarslef) hans Datter Sille døbt af hans „Velbyrdighed" Bispen **Dr.** Kingo; hun blev baaren af Bispens Frue, og blandt Fadderne var

Fru Amtmands (Kaases) paa Aagaarde; og var hun født s. A. den 28 Febr. (Bloch 1 Pag. 667).

S. A. den 2 Oct. havde Sgr. Regimentsskriver Søren Seirup af Maderup et Barn i Særslef Kirke. [1]) S. A. den 9 Juli blev paa Særslef Kirkegaard den af sit Gjengangeri (see Rug. 3, 1, 29) bekjendte Niels Erikſen af Moderup jordet an. æt. 32.

S. A. den 5 Oct. blev Præstens Datter i Sønderſø, Elisabeth Kirstine Knudsdatter Krag, født under Skorpionen og døbt den 22 Oct. af Provsten Hr. Rasmus Madsen i Eilby; velb. Fru Ide Rathlauff (fra Langesø) bar hende, og der vare 18 Præster foruden 5 adelige Personer og andre fornemme Folk til hendes Barsel.

1691 fer. 3 Nat. Chr. bar velb. Fru Anne Brahe fra Enggaard Jens Mules Søn Hans i Bogense Kirke.

S. A. den 21 Marts blev mit (ɔ: Sognepræsten i Guldbergs) Smertens Barn Pernille Marie født og strax den 23de gjenfødt i Guldberg Kirke. „Gud gav mig vel denne Datter, men tog hendes Moder, efter hvem hun har Navn; thi den 1ste April døde mig til megen Graad og Gremelse

---

1) Maderupgaard havde tilforn tilhørt den mægtige Jens Andersen (om hvem see Rug. 3, 1, 63); men han maa have solgt den før sin Død 1693; thi han døde i Haarslef. Efter ham kom saaledes Regimentsskriver Seirup, som holdt Sessioner der paa Gaarden, men tilsidst geraadede i Armod; han døde 1720, men har maaskee forinden solgt Gaarden til Gyldensteen, hvis Birkedommer Holst, som tillige var Byfoged i Bogense, siden beboede den og først døde 1773. Derpaa beboedes den af (Christoffer) Schytz, som havde været Skytte og Gartner paa Elved og 1753 var bleven gift med den Foregaaendes Datter, der siden som Enke giftede sig med Hans Ibsen, der igjen kjøbte Gaarden af Gyldensteen.

min hjerteallerkjæreste yndigste Hustru Pernille Jensdatter Rosenberg i hendes Alders 40de Aar. S. A. den 3 April blev mit Smertens Barn Pernille Marie igjenfodt; Amtsskriverens Kjæreste Marie Lisbeth holdt det til Daaben, og Hr. Hans Bang og Berthel Bang i Særslef ꝛc. vare Faddere. S. A. den 8 April døde mig til største Hjertestød min hjerteallerkjæreste sal. Hustru, den hæderbaarne, gudyndige og ærdyderige Matrone Pernille Jensdatter Rosenberg." (For at faae Mening i Ovenstaaende maa man altsaa antage, at den 23 Marts var Hjemmedaab, den 3 April Præsentation i Kirken og den 8 April ikke Død, men Begravelse).

S. A. den 8 Aug. døde Sognepræsten i Eilby Hr. Rasmus Matzon (Overndrup) og blev d. 17 Aug. i Eilby Kirke begraven i sin Alders 59 Aar, efterladende sig Maren Clausdatter som Enke. S. A. d. 4 Oct. blev Hr. Lauritz Rasmusen Thrane ordineret til Sognepræst i Eilby og Meilby af Bispen **Dr.** Thomas Kingo og **Dn. 18 p. Tr.** af Provsten Hr. Hans Bang introduceret.

S. A. **Dn. Misericord.** blev en Rytter ved Navn Lyder Brochmand begraven, som laa i Qvarteer i Gamby i Haarslef Sogn og blev ihjelstukken i Bjørnsbo af en anden Rytter, som laa der i Qvarteer, ved Navn Hans Knudsen „Berider."

S. A. blev Regimentsskriver Seerups (i Maderup) Søn Adam Levin døbt i Særslef Kirke og baaren af velb. Jomfr. Anne Helene Ridtz paa Kjærsgaard; blandt Fadderne vare Oberst Gam og Hr. Christen Andersen Holm i Vigerslef.

1692 den 8 Marts blev hæderlige og vellærde Hr. Lauritz Danielsen Colerus, Medtjener i Ordet i Bogense, i sit 68 Aar i Byens Kirke begraven.

S. A. den 31 Aug. bleve hæderlig og vellærde Mand Hr.

Lauritz Hansen, Capellan i Bogense (altsaa den Foregaaendes Eftermand), og den Dyd- og Gud-elskende Mo Maren Keysdatter sammenviede i Bogense Kirke.

S. A. **Dn. Reminiscere** var Morten, Generalinde Ahrenstorfs Foged i Harritzlefgaard, Fadder til et Barn i Skouby Kirke. S. A. den 18 Marts blev i samme Kirke begraven Lauritz Jensen Schot, „Fuldmægtiger" paa Harritzlefgaard, æt. 42. S. A. den 12 Mai blev velb. Landsdommer Hans Oldeland ved en christelig Jordefærd hensat i Skouby Kirke i sin Alders 64 Aar. S. A. d. 23 Mai er Kirstine sal. „Hr." Johan Jorgensens af Skouby hensat i Kirken **ibid.**, uden at bortføres til sit Begravelsessted, i sit 45 Aar.

S. A. den 6 Febr. døde min (ɔ: Sognepræsten i Eilbyes Broder M. R. Thranes) hjerteallerkjæreste eneste Broder Hr. Lauritz Rasmusen Thrane (altsaa Sognepræsten selv) og blev begraven i Eilby Kirke den 15 Febr. S. A. den 18 Marts blev Hr. Erik Jacobsen Hvid (kaldet af Hans Excell. Baron Winterfeldt til Jerstrup, som Kirkeeier) af Bispen **Dr.** Thomas Kingo til Sognepræst i Eilby og Meilby ordineret og den 24 Marts af Provsten Hr. Hans Bang i Særslef introduceret. S. A. den 26 Juli stode et Par Ægtefolk fra Lunde aabenbare Skrifte i Eilby Kirke, fordi de havde ligget deres Barn ihjel. S. A. den 20 Juli døde min (nemlig Hr. Rasmus Madsens Enke Maren Clausdatters) hjertallerkjæreste eneste Søn af „den Kull" (ɔ: formodentlig Kuld), sal. Mads Rasmussen Thrane (ɔ: den sidstafdøde Sognepræstes Broder; saa at man altsaa maa slutte, at hun har været disses Moder, før hun fik Hr. Rasmus Madsen' eller ogsaa han været deres Fader), og blev begraven i Eilby Kirke den 29 Juli. S. A. den 17 Oct. stod mit (nemlig den nye Sognepræst i Eilby Hr. Erik Hvids) og min Kjæ-

restes Bryllup i Eilby Præstegaard; og bleve vi copulerede hjemme i Huset af Provsten Hr. Hans Bang i Særslef (hvorhos det er underligt nok, at han glemmer at tilføie Kjærestens Navn, som var Berthe Catharina Hem eller rettere den Tid hans første Kone Gjertrud Lauritzdatter Hjorth; jfr. 1695).

S. A. den 17 Juni blev høiædle og velbaarne Hr. Amtmand Jørgen Kaas paa Aagaarde i Haarslef Kirke begraven. S. A. Dn. 2 adv. bar Hollænderens Kone paa „Elvid" et Barn fra Mosegaard i samme Kirke.

S. A. blev Regimentsskriver Seerups Datter af Maderup døbt i Særslef Kirke, og blandt Fadderne (den nye) Hr. Amtmand, velb. Jørgen Henning Walchendorf.

S. A. den 24 Jan. blev Præstens Søn i Søndersø, Gregers Knudsen Krag, født og holdt til Daaben af Landcommissærens Frue Maren Bang (paa Dallund) og christnet af Provsten Hr. Hans i Særslef; blandt hans Fadd. vare Landcommissær Otte Pedersen (Himmelstrup), Mag. Elias Naur, Mester Thomas Bircherod og begge Borgemesterkonerne i Ottense, som vare Blanchenborris og Christen Vestses (?).

1693 den 3 Febr. bleve Sgr. Jørgen Andersen Wiigaard i Bogense og gudfrygtige Matrone Maren Pedersdatter efter kongl. Tilladelse sammenviede i deres eget Huus.

S. A. den 2 Mai blev hæderlig og vellærd Mand Hr. Lauritz Hansen, Guds Ords Medtjener i Bogense, begraven i Sacristiet ibid. i sit 33 Aar.

S. A. den 28 Juni er den hæderlige Mand Niels Knudsen, fordum Rector i Bogense, begraven ibid. i sit 73 Aar.

S. A. den 28 Juli er den hæderlige Matrone Kirsten, Christian Tolders, begraven i Bogense Kirke i sit 61 Aar.

S. A. den 19 Oct. bleve hæderlig og vellærde Mand

Hr. Bastian Friis, Capellan (og tillige Rector) i Bogense, og gudfrygtige Matrone Inger Petersdatter i Bogense Kirke copulerede.

S. A. den 26 Oct. blev Sgr. Jens Mules Søn Jens baaren til Daabs i Bogense Kirke af Rebecca Hr. Anderses (ɔ: Sognepræsten Hr. Anders Cheldorfs), og blandt Fadderne Capellanen Hr. Bastian Friis.

S. A. den 4 Mai blev et Hittebarn fundet ved Overmølle og christnet i Skouby Kirke. S. A. bar Mette, Mag. Jørgen Karstens i Haarslef, Degnen Willum Jensens Barn i Skouby, og Hr. Jb Barfod, Capellan i Vigerslef, var blandt Fadderne.

S. A. den 6 Marts bleve min (ɔ: Sognepræsten i Guldbergs) Datter Anne Bang og velfornemme Karl Jens Rasmussen, Ridefoged og Forpagter paa Margaard, her i mit Huus (altsaa i Kaalshave) copulerede. S. A. den 25 Juli blev jeg selv (altsaa Sognepræsten i Guldberg) viet „ved" den ære- og dyderige Matrone Mette Bang, sal. Borgemester Johan Michelsons af Medelfart.

S. A. den 14 Juni var (Sognepræsten i Eilbyes) Søster Bertha Fadder til Degnen Thomas Wiborrigs Datter i Eilby Kirke. S. A. den 26 Aug. er os (ɔ: Præstefolkene i Eilby) en Datter født til Verden, som den 28de af (min) Broder Hr. Jacob i Kaalshave blev hjemmedøbt og kaldet Ingeborg Dorthea og den 12 Septb. i Eilby Kirke for Herren frembaaren af hendes hjertekjære Mormoder (altsaa Sognepræstens Svigermoder), sal. Hr. Rasmus Matzons (Enke); blandt Fadd. vare Assessor Hans Knutzen paa Sandagergaard, Hr. Anders Cheldorf i' Bogense, Hr. Jacob Hjort i Kaalshave (som han ovenfor kaldte sin Broder, mon ikke Svoger? jfr. 1695; hvorved dog er at mærke, at Blodsæt-

ter en Lauritz Hjort ind som Præst i Eilby mellem Rasmus Madsen og Erik Jacobsen Hvid, hvilket dog ikke passer med Rug. 3, 1, 137); fremdeles Hr. Bastian Friis af Bogense, Matz Peitersen, Fuldmægtige paa Enggaard, Stiftsskriveren Lauritz Hogs Kjæreste af Odense og Else Cathrine, Hr. Hanses Datter af Særslef.

S. A. Dn. 3 p. Tr. holdt Amtmand Walchendorfs Frue et Barn fra Holse over Daaben i Haarslef Kirke. S. A. den 23 Novb. blev den ærlige og velforstandige Mand Jens Andersen, som boede tilforn i Maderup (om hvem see Rug. 3, 1, 63), begraven i Haarslef Kirke i hans Alders 69 Aar. S. A. Dn. 1 adv. bleve hæderlige og vellærde Mand Christen Jespersen Schou, Sognepræst til Fæo ved Laaland, og den hæderbaarne Dyd- og Gudelskende Matrone Sille Marie Worm (?) copulerede i Haarslef Kirke, og han s. D. og s. St. ordineret. S. A. den 6 Decb. blev Msr. Daniel Buschis Barn paa Lychesborrig i samme Kirke christnet.

S. A. blev Søren Andersens Søn af Brunlund holdt til Daabs i Særslef Kirke af Hollænderens Hustru paa „Elved."

S. A. den 6 Septb. vare Jomfr. Ane Margrete (v. Holst) paa Langesø og Hr. Anderses Datter i Bogense Faddere til Sognepræsten Hr. Christens Søn Adolph Christian i Vigerslef Kirke. S. A. bemærkes det i Vigerslef Kirkebog, over hvilke Afdøde der ved Begravelsen „ikke blev ringet."

S. A. den 30 Aug. holdt Fru Ide Rathlauff (fra Langesø) Sognepræsten i Søndersø Hr. Knud Krags Søn Peder til Daaben.

1694 i Mai blev Hr. Bastian Friis (Capellan i Bogense) hans Datter Anne Kirstine begraven i sit 7de Aar.

S. A. den 5 Sept. ere hæderlig og høilærde Mand Mag. Rasmus Brun, Sognepræst til Klinte og Grindløse, og dyd-

elskende Mo Anna Lucia Hansdatter Husum sammenviede i Bogense Kirke.

S. A. den 15 Febr. bleve min (ɔ: Sognepræsten i Guldbergs) hjertekjære Søster Berthe Hjort og velfornemme Karl Madtz Peiterson, Ridefoged og Forvalter paa Qvitzovsholm, her i mit Huus (altsaa i Kaalshave) viede.

S. A. den 6 Aug. blev i Meilby Kirke nedsat min (ɔ: Sognepræsten i Eilbyes) egen sal. Søn, som den 4 s. M. var dødfødt. S. A. den 21 Decb. ere Rytteren Johan Frederich Buttenschon og Corporal Lychtensteins Datter Anna Margrethe Sandsteen i Meilby trolovede og viede den 13 Febr. 1695 i Meilby Kirke.

S. A. den 5 Jan. døde Sognepræsten i Haarslef Mag. Karstens Hustru Mette Worm i sit 28de Aar (Bloch 1 Pag. 667, jfr. 1695). S. A. den 20 Mai bar Inger, Fruens Pige paa „Elvid,“ et Barn fra Mosegaard i Haarslef Kirke.

S. A. den 15 Nov. blev Regimentsskriveren (i Maderup) hans Søn Christian Frederik i Særslef Kirke døbt, og blandt Fadd. vare Hr. Amtmand Walchendorf paa Holsegaard og Hr. Christen med Hustru i Vigerslef. S. A. bleve Peder Andersen og Hustru publice absolverede i Særslef Kirke, fordi deres Barn druknede i deres Gaard-Puus.

S. A. den 19 Decb. viede daværende Sognepræst i Haarslef og Provst i Vendsherred Mag. Jørgen Karstens sin Biskop Dr. Th. Kingo og Jomfr. Birgitte Balslev i Fraugde Kirke (Bloch 1 Pag. 172).

S. A. Dn. Reminiscere bar Sophie (Capellanens) Hr. Ibbis et Barn fra Fastrup i Vigerslef Kirke. S. A. Dn. Judica holdt Lieut. v. Verdens Frue et Barn fra Hafsted til Daabs ibid. S. A. den 20 Mai var Msr. v. Stochens Barn fra Langesø i Vig. Kirke, og Fadd. vare Baron Put-

busch paa Kjørup, Amtmand Walchendorf, „Jens Dyre," Junker Frederik Holst og Major Lams Frue. S. A. Fredagen den 22 Juni blev i Vigerslef Kirke begraven høiædle og velbaarne Hr. Adolph Hans v. Holsten, kgl. Justits- og Hofraad, Herre til Gjeldskov og Langesø, 64 Aar gammel (jfr. Rug. 3, 1, 148). S. A. den 27 Novb. vare Faddere til Degnens Barn i Vigerslef velædle Hr. Regimentsqvarteermester Niels Hansen, Hr. Jb Barfod, vor dydædle Præstekone, Ane Bangs paa Margaard (jfr. 1693) ꝛc. S. A. Dn. 1 adv. blev begraven ibid. en stakkels „Dreng" fra Tverskov, som var „20 Aar gammel." S. A. blev i Vigerslef Kirkebog anmærket, ikke blot over hvem der „ikke blev ringet" ved Jordspaakastelsen, men ogsaa hvo der blev lagt i de Fattiges Jord. S. A. vare der 12 flere Døde end Fødte i Vigerslef Sogn.

S. A. den $\frac{2}{7}$1 døde i Odense Dr. Jacob Seeman, Medicus practicus sammesteds, i sin Alders 68 Aar; han havde fordum været Eiermand og Besidder af Marckgaard (i Vigerslef S.) udi Fyen, men siden boet der i Byen paa 10 Aars Tid in re angusta (Bircherods Dagbog, jfr. Rug. 3, 1, 128).

S. A. den $\frac{3}{1}$1 om Aftenen stod (en af Rugaards Eieres) Grevinde Wedels Liigbegængelse i Vedelsborgs Capel. Oberstlieut. Jens Steen Sehsted parenterede over hende paa Tydsk, og Sognepræsten til Husby Menighed Hr. Broder Brodersen Niisbrich holdt en Liig-Sermon for Alteret paa Dansk (Birch. Db., jfr. Rug. 3, 1, 172).

1695 den 27 Marts bleve Jørgen Henriksen Wederkinck og Maren Hansdatter i Bogense Kirke copulerede.

S. A. Dn. Judica stod en Pige, som havde tjent paa Enggaard, aabenbare Skrifte i Sandager Kirke og udlagde

Ladefogden ibid., som ogsaa, — dog først Dn. 22 Tr., — i samme Anledning blev skriftet. S. A. Dn. Palmarum var Ditlou Ridefoged af Enggaard Fadder til et Barn fra Bøgelund i samme Kirke; og han kaldes senere, — nemlig s. A. Dn. post. Nativ. Christi, da han atter tilligemed Urtegaardsmanden ibid. var Fadder til et Barn fra Raarskov, — Ditlev Withardt, Ridefoged paa Enggaard.

S. A. Dn. 1 p. Epiph. bar Assessor Knutzons Datter paa Sandagergaard Sandagermøllers Barn i Eilby Kirke. S. A. Dn. 6 p. Tr. blev min (ↄ: Sognepræsten i Eilbyes) allerkjæreste Hustru efter haard og stor udstanden Nød forløst med en dødfødt Søn, som Tirsdagen efter ↄ: den 10 Sept. i Meilby Kirke blev begraven; men Natten mellem Torsdag og Fredag (altsaa mellem 12 og 13 Sept.) er min allerkjæreste Hustru Gjertrud Lauritzdatter Hjorth sagte og sødelig i Herren hensovet i hendes Alders 39 Aar og derefter den 19 Sept. i Eilby Kirke hæderligt begraven og næste Dag efter med anseeligt Følge i Begravelsen i Meilby Kirke nedsat. S. A. Dn. 24 p. Tr., „da Gudstjenesten var endt," blev et uægte Barn døbt i Meilby Kirke, hvis Moder udlagde en Karl, „som skal have lagt Vind paa Barnet" paa Veien mellem Odense og Nyborg, og som af Qvinden før eller siden aldrig er enten hørt eller seet.

S. A. den 17 Jan. blev den hæderbaarne, dydædle og gudelskende Matrone Mette Worm, Mag. og Provst Jørgen Carstens sal. Kjæreste, i hendes 28 Aar i Haarslef Kirke begraven. S. A. den 25 Jan. blev velbyrdig Mogens Kaas paa Aagaarde i samme Kirke begraven (jfr. Rug. 2, 2, 31; 3, 1, 151-52). S. A. Dn. Jubilate holdt Amtmand Walchendorfs Frue paa Holsegaard et Barn fra Lerbekhuus og kort efter et Ditto fra Holse til Daaben i Haarslef Kirke.

S. A. Dn. 23 Tr. blev Daniel Busches Datter Helle Sophie paa Lydhisborrig fort til Haarslef Kirke, og da det alt var hjemmedobt, blev der læst over det ved Daaben, hvor Amtmand Walchendorfs Frue paa Holsegaard (ɔ: Kirstine Kruse, gift med Henning Walchendorf til Klingstrup) holdt det frem; og blandt Fadderne vare Amtmand Walchendorf paa Holsegaard, Jens Diure og hans Frue paa „Elved" ɔc. (Bemeldte Daniel Busch, hvis Kone hed Thyre, nævnes forresten allerede 1697 som bosat i Bogense, jfr. 1709).

S. A. den 6 Novb. blev Regimentsskriveren fra Maderups Søn Rasmus baaren til Daabs i Særslef Kirke af Amtmands (Walchendorfs) Frue paa Holsegaard.

S. A. den 13 Marts bar Sophia (Capellanens) Hr. Ibbes Skyttens Barn fra Togerod i Vigerslef Kirke. S. A. Dn. Cantate blev en Pige paa 8 Aar fra Vislef begraven, og blev der hverken prædiket, sjunget eller ringet; dog blev Jorden betalt. S. A. 3die Pintsedag blev et Barn fra Rue ibid. begravet, og blev hverken prædiket eller sjunget, men derimod ringet. S. A. Onsdagen før Dn. 5 Tr. holdt velædle Commissarius's Frue Maren Bangs i Odense et Barn fra Margaard til Daabs i samme Kirke. S. A. Dn. 18 p. Tr. holdt Posvel „Tingskrivers" Datter i Andeboll et Barn fra Trafn til Daabs ibid. S. A. den 27 Novbr. holdt Jomfruen (ɔ: Frøken v. Holst) paa Langeso (Capellanens) Hr. Ib Barfods Søn til Daaben, hvis Fadd. vare Msr. v. Stochen fra Langeso, Peder Brandt, Skolemester i Præstegaarden ɔc.

S. A. tog det en Forandring med Rytterindqvarteringen omkring paa Landet; thi istedetfor Rytterne i de saakaldte Ryttergaarde fra 1670 af vare blevne underholdte af den Bonde, i hvis Gaard de vare indqvarterede, blev det nu be=

falet, at Bonden vel skulde bekoste sin Rytters Underholdning, men Rytteren derimod selv besørge samme (Mandix 1 Pag. 487, 676-77) og altsaa holde sin egen Huusholdning, men paa Bondens Bekostning. Derfor hedder det ogsaa fra Haarslef Sogn, hvor der især vare mange Ryttergaarde ɔ: Gaarde med nogle for Rytterens Familie indrettede Fag Huus (i den store Gaard i Farsbolle, som endnu kaldes Corporalsgaarden, en Corporal, i Skovsgaarde, hvor Kroen er, en Qvarteermester, i Diget en Fændrik o. s. v.), at Bonderne maatte forsyne dem med alt fornødent Huusgeraad ja! endogsaa med Fade, Skaaler og Siekar, imod at de skulde svare til Tøiet og vedligeholde samme.

1696 klages der allerede over Dyrtid i Landet (Rug. 3, 1, 156), og da var Capitelstaxten dog kun for Rug 12 Mk., Byg 8 Mk. og Havre 4 Mk. 8 ß., hvorimod den i de 3 paafølgende Aar var i en stedse fremskridende Stigen.

S. A. den 4 Jan. blev Rector Scholæ Ofve Hansons Søn Jørgen Christian holdt til Daabs i Bogense Kirke, og blandt Fadd. var Christian Pedersen Tolder ibid.

S. A. den 7 Febr. blev Rector Ove Hansens Hustru indlæst i Bogense Kirke. [1])

S. A. den 16 Marts er hæderlig Matrone Rebecca, Hr. Anders Cheldorfs i Bogense, efter megen udstanden Sygdoms Møie i Kirkens Chor i sit 63 Aar begraven.

S. A. den 21 Aug. blev Jørgen Wederkinds Datter Berethe Kirstine i Bogense Kirke frembaaren af Oberstlieut.

---

[1]) Bemeldte Ove Hansen (Guldberg) var dog egentlig den Tid endnu kun Hører i Bogense, medens Capellanen Bastian Friis var den egentlige Rector; men ved dennes Forflyttelse 1698 blev Guldberg baade Capellan og Rector, see Rug. 3, 1, 138, 162.

Sehsteds Frue, [2]) og blandt Fadd. vare Lieut. Uck fra Brandholt og Jomfr. Sidsel Parsbjerg.

S. A. Dn. Esto mihi ere Christen Andersen „Spillemand" og Ane Knudsdatter af Kjerby i Skouby Kirke copulerede.

S. A. Dn. Exaudi bar Ritmesterens Frue af S. Esterbølle en Corporals Barn i Meilby Kirke.

S. A. den 11 Aug. vare Hr. Hans Bang i Særslef og Hr. Jacob Hjort i Kaalshave Fadd. i Haarslef Kirke til Jens Rasmusens Barn paa Lychisborig.

S. A. stod en Pige fra Kosterslef aabenbare Skrifte i Særslef Kirke og udlagde til Barnefader en Karl, hun ikke kjendte, men som besov hende, der hun var hos Kræet paa Kosterslef Mark, hvor han voldtog hende. S. A. den 4 Marts bleve ærlig, velagt og „mandhaftig" Karl Peder Jorgensen, som har sit Qvarteer i Hemerslef, og ærlig og gudfrygtig Qvinde Maren Rasmusdatter ibid. i Særslef Kirke trolovede. (Han var, som af det Følgende erfares, Rytter, og 1708 nævnes der ligeledes 2 „mandhaftige" Karle, hvoraf den ene var Cüracerer).

S. A. Dn. Tr. var Hr. Knud i Søndersø Fadder til et Barn fra Amager i Vigerslef Kirke. S. A. Dn. 8 p. Tr. blev (Sognepræstens) Hr. Christen Andersen Holms Søn Frederik Christian holdt til Daabs ibid. af høiædle og velb. Jomfr. Ane Margrethe v. Holst paa Langesø, og Fadd. vare Regimentsqvarteermester Niels Hansen, Hr. Knud i Søndersø og hans Kone 2c. S. A. Dn. 16 p. Tr. bar den høiædle og velb. Jomfru fra Langesø (see supra) en Skræders Barn

---

[2]) Mette Sophie Parsberg (jfr. 1709), Jens Steen Sehsteds Frue.

fra Rue i samme Kirke, og Fadd. vare vor dydædle Præstekone, Hr. Knuds Kjæreste i Sondersø o. s. v.

1697 var der Dyrtid i Landet og Capitelstaxten for Rug 17 Mk., Byg 9 Mk. 8 ß. og Havre 6 Mk. 8 ß.

S. A. **Dn. 1 p. Epiph.** blev Skolemester (ɔ: Rector) Ove Hansens Søn Dines holdt til Daaben i Bogense Kirke af Oberstlieut. Sehsteds Frue. (Forresten er der fra 1697 til 1710 i Bogense og Skouby Kirkebog aldeles Intet antegnet).

S. A. den 18 Jan. blev Assessor Hans Knudtzon (til Sandagergaard) hæderligt hensat i Sandager Kirke i hans Alders 66 Aar, og prædikede velbaarne Hr. Bispoppen (over ham).

S. A. den 3 Marts døbte Hr. Jacob Hjort fra Kaalshave i den egentlige Sognepræstes Fraværelse et Barn i Eilby Kirke. S. A. den 15 Mai blev vor (ɔ: Sognepræsten i Eilby, som altsaa maa have giftet sig igjen, jfr. 1695; thi han nævner allerede sin Kone **Dn.** 15 **p. Tr.** og **Dn.** 4 **adv.** 1696) Datter født og næste Dag af (min) Broder (ɔ: Svoger) Hr. Jacob i Kaalshave hjemmedøbt og kaldet Gjertrud Maria, hvorpaa hun den 21 Juni i Eilby Kirke for Herren til sin Daabs Confirmation blev fremstillet; Hr. Anders i Bogense forrettede Alting. Barnets Mormoder bar det, og Fadd. vare **Mag.** Mads Hvid, Hr. Frederik Hjort, Lauritz Pedersen (Hvid) paa Oregaard og hans Datter, Mette Bang, Dorthe Boneventuræ ꝛc. S. A. **Dn.** 23 **p. Tr.** blev Urtegaardsmanden paa Enggaard hans Barn (fordi det var født i Sandager Overmølle) døbt i Eilby Kirke, baaret af Fru Landorf, og blandt dets Fadd. vare Ditlev Withardt, Foged paa Enggaard, Hans Frederichsen, Præceptor i Kaalshave, Niels Bang, **Studios. ibid.**, og min

(ɔ: Sognepræstens anden) Kone „Berthe Catharine Hansdatter" (Hem).

S. A. pridie Fest. epiph. blev Hr. Hans Nielsen Bang, Sognepræst i Særslef og Provst i Skoubyherred, begraven an. æt. 53. S. A. den 25 Juni blev hæderlig og vellærd unge Mand Stud. Claus Hanssen, fodt i Hoyerup, som informerede Sgr. Regimentsskriver Soren Seirup i Maderups Born, begraven ibid. an. æt. 22.

S. A. Dn. 1 p. Tr. holdt velb. Jomfru Korf paa Østrupgaard Smedens Barn i Vigerslef til Daabs ibid., og Oberstindens Pige paa Østrupgaard gik hos. S. A. Dn. 11 p. Tr. holdt en Corporals „Frue" en Rytters Barn fra Taagerod til Daabs ibid. S. A. den 27 Septb. bleve ibid. copulerede Jesper Nielsen Bro, Sognedegn i Hesselager, og Johanne Hansdatter Thule (formodentl. Datter af Sergeant Tullius, der nævnes ibid. Dn. 26 p. Tr. 1701). S. A. Dn. 23 p. Tr. holdt Fruens Pige paa Langeso Skyttens Barn fra Taagerod til Daabs ibid. S. A. Dn. 1 adv. bar vor dydædle Præstekone et Barn fra Fastrup ibid., hvis Fadd. vare Hr. Jb Barfod i Fastrup, Peder Brandt, Skolemester i Visslef Præstegaard, og hans Discipel Anders Broholm ibid. ꝛc. S. A. vare der i Vigerslef Sogn fodte 22 og dode 26, nemlig 11 Gamle og 15 Unge, og af de 15 Unge vare de 12 omkomne i Bornekopper.

1698 var Dyrtiden fra de 2 foregaaende Aar tiltagen, og Capitelstaxten var for Rug 18 Mk., Byg 10 Mk. og Havre 6 Mk.

S. A. blev Capellan og Rector i Bogense Hr. Sebastian Friis Sognepræst i Kjerteminde (Rug. 1693), og ham succederede i Bogense Hr. Ove Guldberg (ibid. 1698).

S. A. Dn. 2 p. Epiph. blev velædle Lieut. Christian Hof-

ves Søn Jørgen Patrik holdt til Daaben i Skouby Kirke af velædle Ritmester Holst i Ore hans Frue; Fadd. vare velædle Lieut. Uck paa Brandholt, hæderlige og vellærde Jacob Hansen Sperling fra Bogense, Sgr. Albret Friis paa Harritzlefgaard ꝛc. S. A. Dn. 6 p. Pasch. holdt „hæderbaarne Mo" Ide Hansdatter paa Harritzlefgaard en afdanket Soldats Barn til Daaben i samme Kirke.

S. A. den 4 Jan. blev min (ↄ: Sognepræsten i Guldbergs) sal. Moder Maren Clausdatter, sal. Hr. Rasmus Matzons, som om Michaeli kom hid til mig og 3 Juledag „tilforn" (altsaa 1697) meget sødelig og sagtelig i Herren hensov, hensat meget hæderligt her i Guldberg Kirke i min Begravelse og siden forflyt til Medelby til hendes egen Begravelse. S. A. Dn. 8 Tr. vare velædle Assessor Landorph paa Sandagergaard [1]) og hans velædle Frue, Msr. Nicolai Wind og Msr. Ditlev Withardt Fadd. til et Barn fra Naarskov i Guldberg Kirke. S. A. den 27 Septb. blev velb. Hr. Assessor Landorfs Søn fra Sandagergaard i Sandager Kirke initieret, og blandt Fadd. Bispinden fra Odense.

S. A. den 10 April blev paa Meilby Kirkegaard begravet et lille Pigebarn paa 3 Aar, som var en Tiggerqvindes fra Otterup, og som var død for hende paa Veien mellem Jullerup og Svenstrup, hvorfor det blev besigtiget af 2 Mænd og 2 Koner, men ingen skadelige Tegn kjendte eller fundne paa det. S. A. den 28 Novb. blev i Eilby Kirke fremstillet vor (ↄ: Præstefolkenes) lille Søn, som den 14 Octb. var født

---

[1]) Assessor Broder Landorph eiede egentlig Billesbølle, men maa have været i Slægt med Sandagergaards 1696 afdøde Eier, Assessor Hans Knudsen, der kalder Prof. theol. i Odense Knud Landorph sin Svoger; Hofm. F. 5 Pag. 455, 306-9; jfr. Rug. 3, 1, 165.

og næstkommende Mandag af Hr. Jacob Hjort i Kaalshave hjemmedøbt og kaldet Jacob; hans Mormoder „fra Asperup" bar ham, og Fadd. vare Mag. Mads Hvid af Odense, Lars Pedersen (Hvid) paa Oregaard, Bonaventura Dahlman, Rebecca Dahlman og Barnets Moster Catharina.

S. A. bar Lieut. Kaasis Frue paa Holsegaard (jfr. Aug. 2, 2, 31) et Barn i Haarslef Kirke (paa hvilken Egn det saavel i dette som endeel af de foregaaende og efterfølgende Aaringer ret vrimler af Ryttere, Trompetere, Marqvetentere, Korporaler, Qvarteermestere, Cornetter, Lieutenanter (blandt hvilke en, der laa i Qvarteer i Gamby, hed Kabuse), Ritmestere (f. Ex. Holst, der først laa i Qvarteer i Ore og siden paa Aagaarde), Oberstlieutenanter (f. Ex. v. See, som var indqvarteret i Nellerod 1690) ꝛc. ꝛc.

S. A. den 28 Juni bleve hæderlige og vellærde Mand Hr. Christian Broderus Bircherod, Sogneherre til Særslef, og Else Cathrine Hansdatter Bang copulerede. S. A. den 16 Juni blev Regimentsskriveren i Maderups Søn Hjere holdt til Daaben i Særslef Kirke.

S. A. den 14 April blev Sognepræstens Barn i Bislef Frederich Christian christnet, og blandt Fadderne Lieut. Dyre til „Elved." S. A. den 6 Juli var (Capellanens) Hr. Ib Barfods Barn af Fastrup i Vigerslef Kirke, hvor vor dydædle Præstekone holdt det til Daabs, og hvor Peder Brandt, Skolemester i Præstegaarden, var iblandt Fadderne. S. A. **Dn. 17 p. Tr.** holdt Fruens Pige paa Langesø et Barn fra Nyfæste til Daabs i den samme Kirke.

S. A. den 28 Jan. døde Sognepræsten i Sondersøes Kjæreste (?) 42 Aar gammel (men han maa i dette Tilfælde endnu s. A. have giftet sig paany, siden han allerede den 10 Mai 1699 havde en Søn i Kirke).

1699 var de 3 foregaaende Aars Dyrtid stegen til det Hoieste, den dennesinde naaede, idet Capitelstaxten for Rug var 23 Mk., for Byg 12 Mk. og for Havre 6 Mk.

S. A. Dn. 5 Tr. blev Degnen Villum Jensen i Skouby hans Datter christnet og baaren til Daabs af velb. Jomfru Parsberg i Bogense, og blandt Fadd. vare Hr. Hans Kingo i Fuglevig og Provsten Hr. Anders Cheldorfs Datter Ane Sophie af Bogense. S. A. den 2 Nov. blev vores hoilovlige salige Konge Kong Chr. 5 begraven, og hans Liigtext forklaret i Skouby ligesom i alle Rigets Kirker. Exord. Begrædelsens 5te: vort Hoveds Krone er affalden ɔc. og Texten 1 Kong. 2, 1-4.

S. A. den 11 Jan. vare velædle Hr. Assessor Landorph, Hr. Erik Hvid i Edelby, Ditlev Withardt, Ridefoged paa Enggaard, min (ɔ: Sognepræsten i Guldbergs) Kjæreste Mette Bang og Madame Ane Elsebet v. Stychen paa Enggaard [1]) Fadd. til Skyttens Son fra Bogelund i Sandager Kirke. S. A. den 22 Febr. havde Mathis „Gartner" af Enggaard et Barn i samme Kirke (saa at altsaa denne tydske Benævnelse allerede da havde begyndt at fortrænge vort indenlandske „Urtegaardsmand" eller „Podemester").

S. A. Dn. 1 p. Tr. bar Madame Landorphs Pige paa Sandagergaard et Barn fra Meilby, og Urtegaardsmanden paa Enggaard stod Fadder. S. A. den 11 Juli blev i Eilby Kirke begraven min (ɔ: Sognepræstens) liden Son Jacob Eriksen, som var 38 Uger gammel; „hans Oine ere lukkede for meget Ondt." S. A. den 11 Oct., som var Maaneds-Bededag (et Udtryk, der jevnlig og flere Gange om Aaret

---

1) formodentlig en Søster til Enggaards Eier Etatsraad Ehrenschilds Frue Anne Margrethe v. Stechen.

eller til forskjellige Tider af samme forekommer), bar Præstekonen et Barn fra Meilby, og Fadderne vare Hr. Christen i Vislef, Hr. Christian Bircherod i Særslef, Urtegaardsmanden paa Enggaard og Mette Hr. Jacobs i Kaalshave. S. A. den 2 Nov. blev efter kongl. allernaadigst Befaling allerunderdanigst holdt Klage-Sermon saavel i Eilby som i Meilby Kirker over sal. hoilovlig Kong Chr. 5.

S. A. Nytaarsdag var Lieutenant Diure „paa Elvid" Fadder til et Barn fra Vierne i Haarslef Kirke. S. A. Dn. Trinitatis holdt Jomfru Diure paa „Elvid" et Barn fra Lykkegaard til Daabs i samme Kirke. S. A. Dn. 13 p. Tr. holdt Fruens Pige paa „Elved" et Barn fra Mosegaard til Daabs ibid. S. A. den 21 Sept. giftede Sognepræsten i Haarslef Mag. Karstens sig med Catharina Magdalena Lundt (Bloch 1 Pag. 667), og s. A. den 18 Nov. blev han kaldet til Stiftsprovst i Fyen, Sognepræst til S. Knuds Menighed i Odense og Provst i Odenseherred (l. c. Pag. 657).

S. A. den 16 Juni blev Sognepræsten i Særslef Hr. Christian Broderi Bircherods Datter Sille holdt til Daabs, og s. A. den 3 Nov. blev vor sal. Konge Kong Chr. 5 af hoilovlig Ihukommelse nedsat i Roskilde Domkirke, og blev endog holdt Liigpræken i Særslef Kirke og ringet fra Kl. 11 til Kl. 1.

S. A. Dn. Misericord. bar Fruens Fadebordspige paa Langeso et Barn fra Rue i Vigerslef Kirke. S. A. den 8 Aug. var Sognepræstens Son Gregorius Philip i Kirke ibid.; vor hoiædle og velb. Jomfr. Anne Margrethe Holst paa Langeso holdt ham over Daaben. S. A. Dn. 14 p. Tr. bar Huusholdersken paa Enggaard et Barn fra Morudgaarde ibid., og Else Fadebordspige paa Langeso stod hos. S. D. bar Madame Vest paa Margaard Mollerens Barn fra Mar-

gaards Mølle i samme Kirke. S. A. Dn. 15 p. Tr. var Hr. Knuds Kone i Sønderſø Fadder til et Barn fra Amager ibid.

S. A. den 10 Mai blev Sognepræſten i Sønderſø hans Søn Chriſtian døbt.

1700 blev Sognepræſten i Bogenſe Hr. Anders Jacobſen Cheldorf, ſom tillige var Provſt i Skoubyherred, creeret til Magiſter (Rug. 3, 1, 16).

S. A. blev Hr. Knud Klarſchov (ſom havde været Collega i Nyborg Skole) i Hr. Ove Guldbergs Sted (ſom ſ. A. blev Sognepræſt i Barret, jfr. Rug. 1698) Capellan og Rector i Bogenſe, ſom han var til ſin Død 1733. Han var født paa Klarſkov ved Kjerteminde, ſom hans Fader Oluf eiede; han var 3 Gange gift: 1) med Ane Marie Hjort fra Skamby, 2) med Forſtanderens Datter i Wartov, Suſanne Magdalene Kjeldsdatter (ikke Keldorf, ſom Bloch ſiger), og 3) med ſin Huusholderſke Bodild Kirſtine Andreasdatter (ſom Bloch kalder Jensdatter). Hans ene Søn Lars Hjort Klarſkov blev Sognepræſt for Magleby i Sjelland; den anden Oluf var Famulus hos Biſkop Herſleb i Opſlo, og Datteren Ane Marie blev gift med Lieutenant Hag.

S. A. udnævnedes Mænd til at ligne paa Borgerne i Bogenſe de kongelige Skatter, ſom da beløb i Conſumptionsſkat 533—„—7, i Kogſkat 200 Rdl. og i Baadsmandsſkat 192 Rdl. eller 24 Rdl. for hver af de 8 Baadsmænd.

S. A. ſtævner Ehrenſchild paa Enggaard Tolderen Chriſtian Pederſen i Bogenſe, fordi han havde havt Ehrenſchilds Parter af Æblø i Poſſeſſion og Brug (ſee Rug. 1698) og ikke ſvaret aarlig Afgift deraf, hvilken ialt kunde beløbe ſig til 198—1—„. Hertil ſvarede C. Pederſen, at han flere Gange og iſær 1697 havde forlangt Ehrenſchilds Part af-

vælet; men da denne stedse havde nægtet det, saa havde han ladet saa Meget ligge uafbenyttet, som Ehrenschilds Part kunde være. Dog — Byfogden dømte, at da der ikke var skeet lovlig Regning og Deling, saa burde han betale det Forlangte. Nu fordrede Tolderen Synsmænd udnævnte, og disse bevidnede, at Tolderen ikke havde havt det Halve af Øen i Brug, hvis Lodseiere den Tid vare Ehrenschild, Tolderen, Mester Bruun, Præst i Klinte, Bogense Kirke og Hr. Johan (ɔ: formodentlig Præsten i Næraa, altsaa enten Johan Jørgensen, der nævnes som saadan 1688, eller Johan Ludvigsen Struch, der nævnes 1706).

S. A. eiede Lassen paa Harritzlefgaard endnu alt sit 1697 og 98 omtalte Strøegods; imidlertid vedblev Etatsraad Rasch endnu som før at have Deel i Hovedgaarden (jfr. Rug. 1697); og derfor hedder det ogsaa i Skouby Kirkebog, at s. A. **Dn. 15 p. Tr.** blev Politiemester (Rasches) Ladefoged paa Harritzlefgaard udlagt til Barnefader i samme Kirke.

S. A. blev Eieren af Sandagergaard Hr. Nicolaus Windtz gift med Margrethe Catharina v. Hoppen (Giess. 3 Pag. 388 T.) S. A. bortfæster han en Gaard i Skamby og s. A. Kongetienden af Syllested S. i Baagherred til Sognemændene (Arch.).

S. A. blev Sognepræsten i Guldberg og Sandager Jacob Hjorth Magister (Rug. 3 Pag. 116). S. A. den 8 Jan. blev velb. Hr. Assessor Landorphs Søn (fra Sandagergaard) initieret i Sandager Kirke og kaldet Jørgen. S. A. fer. 3 Nat. Chr. vare velb. Hr. Cancellieraad Windtz, velb. Hr. Assessor Landorph, Msr. Withardt, Mad. Anna Elschen (ɔ: A. Elisabeth v. Stochen paa Enggaard) og Else Cathrine Hr. Christians i Særsleb Faddere til Gartnerens Barn i Enggaards Mølle.

S. A. Dn. Exaudi blev efter velb. og høiærværdige Hr. Bispoppens Ordre kastet Jord paa en Enke af Meilby, som havde hængt sig selv. S. A. den 28 Mai var vor (ɔ: Sognepræsten i Eilbyes) lille Søn født, som d. 4 Juni af Provsten i Bogense blev døbt og kaldet Hans; hans Mormoder i Asperup bar ham. Fadderne vare velb. Hr. Assessor Landorph, Mag. Jacob i Kaalshave, Ditlev Withardt paa Enggaard, Provstens Kjæreste i Bogense og Barnets 'Moster Catharine „Hem."

S. A. Transport fra Geheimeraad Reventlov, som daværende Eier, til Landraad Cay Rosenkrantz (læs: Rantzau), hvorved han overdrager ham Oregaard og Gods samt Kirke o. s. v. (Gyld. Arch.); altsaa beholdt Reventlov ikke Gaarden til sin Død 1701, men overdrog den Aaret forud til sin Svigersøn, Landraad Cay Rantzau til Rienhuus.

S. A. (og ifølge Gravpladen d. 20 Sept.) blev min Farfader Bonde Simonsen født i Eilskov i Haarslef Sogn af fattige Huusmandsforældre, som neppe den Tid drømte om, at deres Søn i sin Tid skulde blive Borgemester, Landsdommer, Justitsraad og Eier af 3 Herregaarde. I Kirkebogen hedder det nemlig: d. 20 Sept. 1700 blev Simon Bundesen (i Eilskov) hans Søn Bunde døbt; Kirsten Degns holdt ham til Daaben, og Fadderne vare Apelone Pedersen og Ane Krokone her i Byen (ɔ: Haarslef; altsaa, som det synes, aldeles ingen Mandsfaddere). S. A. d. 17 Dec. nævnes som Fadder til et Barn fra Lykkegaard i samme Kirke Regimentsskriver Seerup fra Madernp og Herredsfoged Rasmus Holmer.

S. A. den 20 Oct. blev Regimentsskriver (Søren Seerup af Maderup) hans Søn Frederik Christian holdt til Daabs

i Særslef Kirke, og blandt Fadderne vare Hr. Christen af Vigerslef og Hr. Erik af Eilby.

S. A. Juleaften døde Fru Ide Rathlau, Enke efter Adolf Hans v. Holsten til Gjeldskov og Langesø, 56 Aar gammel og, som det synes, i saare slette Omstændigheder, men som endda maatte kaldes gyldne mod hendes 1684 afdøde Svigerfaders (see Rug. l. c.); thi da hun døde, befandtes Boets beholdne Masse med Gaard og Gods, Besætning og Meubler blot at udgjøre 8953 Rdl. 20 ß. til Deling mellem 4 Sønner og 1 Datter; enhver Søn bekom altsaa 1989 Rdl. og Datteren 994 Rdl. Fredagen d. 14 Jan. 1701 blev ifølge Kirkebogen den høiædle og velbaarne og nu salige Fru Ide Rathlau til Langesø begraven; men hendes formeentlige Spøgeri spillede i lang Tid en Hovedrolle i Omegnens Overtro (see Rug. 1694).

S. A. Dn. Sexagesima blev en Kone i Skovsgaard publice absolveret i Vigerslef Kirke, fordi hendes Barn blev dødt i Sengen hos hende. S. A. den 10 Marts nævnes Forlovere ved en Trolovelse ibid. S. A. 2 Paaskedag bar Ritmesterens Pige i Peerstrup et Rytterbarn fra Togerød ibid. S. A. Dn. Cantate blev „Glaspusterens" Barn i Tverskov sammesteds christnet. S. A. Christi Himmelfartsdag bar Sophia Amalia (Capellanens) Hr. Ibbis et Barn fra Fastrup ibid. S. A. Dn. 3 adv. bar vor dydædle Præstekone et Barn fra Fastrup, Degnekonen gik hos og Hr. Ib Barfod var blandt Fadderne.

S. A. saavelsom 1701 og 2 havde Grev Wedel til Wedelsborg, der ogsaa eiede Rugaard i Veflinge S., den ubehagelige Proces med sin Sognepræst i Husby (hvorom see Rug. 3. 1, 155).

S. A. kongl. Stadfæstelse paa den Jord og Skov, som

ligger Østen og Sønder for Præstegaarden i Vissenberg fra Pompeholle til Vaadeng og opad Skaaret til Brodepiil, som Vissenberg Præstegaard tilhørende (Hofm. F. 5 Pag. 366-67).

1701 (eller 3) døde Sognepræsten i Bogense Mag. Cheldorf, som tillige var Herredets Provst (see Rug. 1677), og ham succederede Hr. Hans Christian Funch (see 1706).

S. A. skjødede Præsten Bruun i Klinte til sin Kones Stiffader, Tolderen C. Pedersen i Bogense, 2 Parter i Æblø, nemlig en paa 1150 Rdl. og en paa 212—1—2; og s. A. blev endelig Reeb og Deling foretagen mellem Ehrenschild (til Enggaard) og Tolderen (i Bogense) paa bemeldte Ø.

S. A. var forresten Jørgen Wederkink Kjøbmand og Postmester i Bogense (Gieß. 2, 2, 351).

S. A. bortfæster Nicolaus Windtz paa Sandagergaard som Cancellieraad et Boel i Høierup i Skamherred, 1 Gaard i Eilby og det Halve af Kjørupgaarden i Inslef Sogn.

S. A. (eller 1703) blev Mag. Jacob Hjorth, Sognepræst til Guldberg og Sandager, efter Mag. Andreas Cheldorf i Bogenses Død udnævnt til Herredsprovst (Rug. 3, 1, 34). S. A. den 9 Mai blev velb. Hr. Cancellieraad Windtz „til" Sandagergaard hans liden Jomfru Margrethe Kirstine christnet i Sandager Kirke, og blandt Fadderne vare velb. Hr. Assessor Landorph og velb. Fru Bispinde Lodberg. S. A. den 19 Sept. blev velb. Hr. Assessor Landorph „paa" Sandageraaard hans liden Jomfru Mette Kirstine christnet i samme Kirke, og hendes Fadd. vare høiædle og velb. Hr. Etats- og Justitsraad v. Ehrenschild til Enggaard, velb. Hr. Cancellieraad Windtz til Sandagergaard ꝛc.

S. A. den 31 Jan. blev paa Eilby Kirkegaard begraven Niels Nielsen, som døde paa Hjemveien fra Odense i Allese Broby, 72 Aar gl. S. A. Dn. 10 p. Tr. bar Lieutenan-

tens Kjæreste fra Sønderfø en Corporals Barn fra Meilby, og adskillige Ryttere vare Faddere.

S. A. den 29 Juli blev Sognepræsten i Haarslef Hr. Andersens Datter Birthe Johanne døbt, blandt hvis Faddere Hr. Erik i Eilby. S. A. Dn. 18 p. Tr. holdt Forpagterens Hustru fra „Elvid" et Barn fra Mosegaard til Daabs i Haarslef Kirke. S. A. den 7 Dec. blev Amtmand Kaases Frue Margrethe Cathrine Buchvald paa Aagaarde nedsat i hendes Begravelsessted i Haarslef Kirke.

S. A. den 27 Mai blev Sognepræsten i Særslef Hr. Christian Broderus Bircherods Søn Hans Bang i Særslef Kirke ført til Daaben.

S. A. den 14 Jan. blev i Vigerslef Kirke begraven den høiædle, velb. og nu sal. Fru Ide Rathlau til Langesø. S. A. den 2 Marts blev ibid. begraven Hans Knudsen, Student, i Tverskov, som var 44 Aar gl. S. A. den 11 Aug. blev ibid. begravet et Barn fra Fastrup paa 2½ Aar, som druknede i en Brønd, hvorfor Forældrene Dn. 23 p. Tr. stode aabenbare Skrifte. (Det var altsaa ikke blot for Hoer eller for at ligge deres Børn ihjel, de stode aabenbare Skrifte, men ogsaa naar deres Børn gik til og druknede sig). S. A. den 14 Sept. blev sammesteds christnet Sognepræsten Hr. Christen Andersen Holms Søn Niels Arctander; Hildeborre, Hr. Hanses i Vissenberg, bar ham, og hans Faddere vare Hr. Hans i Vissenberg, Regimentsskriveren og hans Kjæreste, Forpagter Msr. Peiter Knotter paa Langesø rc. S. A. Dn. 21 p. Tr. bar Hr. Erichs Kjæreste i Eilby en Skræders Barn i Vigerslef. S. A. Dn. 25 p. Tr. bar vor dydædle Præstekone (Capellanens) Hr. Ib Barfods Søn Knud af Fastrup, og Fadd. vare Niels Pedersen Sylle, Præceptor i Præstegaarden, Msr. Anders Mayer ibid. rc. S.

A. Dn. 4 adv. blev Niels Andersen Hollænders Barn fra Langesø sammesteds christnet.

S. A. (et Aar, der iøvrigt var mærkværdigt for Landmanden ved Landmiliceindretningen og Vornedskabets Ophævelse) blev den 16 Sept. Jens Dyres Enke Helle Margrethe Lykkes Datter Edel Rodsteen Dyre paa Elved gift med Oberstlieutenant Henrik Juel.

S. A. døde Personelcapellanen i Vissenberg Hr. Niels Arctander (Bloch 2 Pag. 343-44), og i hans Sted blev Hr. Hans Kingo Capellan (Pag. 344).

1702 indstævnede Geheimeraad Cay Rantzau til Oregaard saavel Cancellieraad Jens Lassen som Etatsraad Rafk, begge som Eiere af Harritzlefgaard, i Anledning af at Beboeren af Store Label havde nægtet at give Tiende saavel til Præsten som til Oregaards Eier, som Kirkepatron, fordi han paastod, at Gaarden henlaa under Harritzlefgaards Hovedgaardstaxt og altsaa var tiendefri; i hvilken Sag dog Herredsfogden dømte, at Tienden burde udredes af samme, fordi det var beviisligt, at den alt i mange Aar havde været svaret af samme.

S. A. bortfæster Eieren af Sandagergaard Cancellieraad Windtz en Bondegaard i Kile i Eilby Sogn med 2 Nøds Græsning paa Langø. S. A. den 7 Juli blev velb. Hr. Cancellieraad Windtz til Sandagergaard hans Søn Hans Frederich christnet i Sandager Kirke, og Fadd. vare velb. Hr. Etats- og Justitsraad Ehrenschild til Enggaard, velb. Hr. Assessor Landorph og velb. Admiralinde Hoppen i Kjøb. S. A. fest. Michael. bar Anna Cathrine v. Stychen paa Enggaard [1]) Jens Hollænders Barn ibid. S. A. Dn. 21 p.

---

[1]) formodentlig ligesom Anne Elisabeth v. Støchen (see 1699) en Sø-

Tr. var Niels Jensen, Ridefoged paa Sandagergaard, Fadd. til Skyttens Barn ibid.

S. A. 3 Pintsedag bar Ritmester Raabbes Frue et Rytterbarn i Meilby Kirke, og adskillige Ryttere stode Faddere. S. A. Dn. 23 p. Tr. stode et Par Ægtefolk af Lunde aabenbare Skrifte i Eilby Kirke, fordi deres Barn fandtes dødt hos dem i Sengen.

S. A. Dn. 14 p. Tr. holdt Forpagterens Datter paa „Elvid" et Barn fra Skovsgaarde til Daaben i Haarslef Kirke.

S. A. Dn. Oculi bar Hr. Landorfs Frue paa Sandager et Rytterbarn i Særslef Kirke. S. A. den 3 April blev Regimentsskriverens (Søren Seerup i Maderups) Søn Hannibal Christian baaren til Daabs i samme Kirke af Grevinden paa Syndergaarde; blandt Fadderne Grev Hannibal (Wedel), Baron Wilhelm Gyldencrone, Oberstlieutenant Gam, Ritmester Rabe, Fændrik Banner og Jomfru Birthe Kaas. S. A. den 14 Juli blev Søren Jensens Barn af Esterbølle baaret til Daabs ibid. af sal. Jens Dyres Datter paa „Elved," som har tilægte en Capitain i Sjelland; blandt Fadderne vare bemeldte Capitain og Forpagterens Kone Clare Marie paa „Elved."

S. A. havde Sognepræsten i Vigerslef Hr. Holm en ubehagelig Affaire med et Par Standspersoner af Menigheden, som er beskreven i Rug. 3, 1, 3. S. A. Dn. Qvasimodogeniti bar velbaarne Jomfru (ɔ: Frøken Holsten)

---

ster til Enggaards Eier Etatsraad Ehrenschilds Frue Anne Margrethe v. Stechen; og er det mærkeligt nok, at de alle 3 hed Anne. Iøvrigt blev den ovennævnte Ane Cathrine v. Stechen 1710 gift med en „konsterfaren Karl" Martinus Nissen (see infra).

paa Langesø en Skræders Barn fra Rue i Vislef Kirke, og velb. Joachim Frederich (Rathlov, jfr. 1705) var Fadder. S. A. Dn. 2 p. Tr. omtales atter Forlovere ved en Trolovelse ibid. S. A. Dn. 12 p. Tr. bar Lieutenantens Frue i Sondersø en Rytters Barn fra Togerød i samme Kirke.

S. A. eiede Borgemesteren i Odense Jens Christensen Schouboe Margaard i Vigerslef Sogn (Atl. 6 Pag. 559), den han havde kjøbt af Dr. Med. Jacob Jorgensen Seemand (see Rug. 1690), og gav s. A. et Døbefad til Vigerslef Kirke.

S. A. udstedes til Grev Wedel, som den Tid eiede Rugaard, en Qvittering for en af ham, som Lehnspligt, ved Kong Fred. 4des Thronbestigelse leveret Ridehest (Rug. 3, 1, 171).

Fra 1702 til 1719 er aldeles Intet indført i Sondersø Kirkebog.

1703 kjøbte Eieren af Enggaard Ceremoniemester Martin Conrad Bierman v. Ehrenschild (thi det var ikke ham, men Faderen, der døde 1698, see Hofm. D. Ad. 3 Pag. 67) Huset Kjærbytoft i Skouby Sogn og var da Etatsraad.

S. A. d. 29 Jan. behagede det igjen min naadefulde Gud at lade min (o: Sognepræsten i Guldbergs) deilige Huus-Sol nedgaae og gjøre det mørkt hos mig, da han ved min allerkjæreste, yndigste Hustrues, Mette Bangs, Bortkaldelse, i hendes Alders 53 Aar, satte mig i den bedrøvelige Enkestand til megen Graad og Græmelse. S. A. den 6 Febr. blev min hjertallerkjæreste, hæderbaarne, gudelskende og ærdyderige Matrone Mette Bang hæderligen ved høi anseelig Comitat hensat i Guldberg Kirke. S. A. den 18 Juli blev velb. Hr. Cancellieraad Windtz til Sandagergaard hans Datter Johanne christnet; blandt Fadderne var høi- og velbaarne Fru Etats- og Justitsraadinde (Ehrenschild) til Enggaard &c.

S. A. Dn. 2 Tr. stod Ladefogden paa Sandagergaard aabenbare Skrifte for Hoer, og hans „Qvind," som ogsaa tjente paa Sandagergaard, ligeledes Dn. 8 Tr. S. A. den 13 Nov. blev efter den alvise Guds Forsyn min (ɔ: Sognepræsten i Guldbergs) lille Hjerteallerkjærestes, den dydædle og Gud høitelskende, da Jomfruis Johanne Frederica Badenhoupts og mit Bryllup høitideligen baade i heel høie og naadrige Personers Overværelse holden og stor Solennitet gjort af H. Exc. voris høigunstige Hr. Stiftamtmand, høi og velbaarne Diederich Schult, og høivelbaarne gode Geheimeraadinde; dem den gode al Naadsens Gud altid velsigne! S. A. den 28 Nov. bar Mad. Anna Elschen v. Styten paa Enggaard et Barn fra N. Esterbølle i Sandager Kirke.

S. A. den 21 Marts var ifølge Eilby Kirkebog den „5te Bededag i Faste." S. A. den 7 April bar Fruens Pige paa Sandagergaard N. Catharina Lystrup et Barn fra Kile i Eilby Kirke og Dn. 14 p. Tr. atter et Barn i Meilby Kirke. S. A. den 5 Dec. var en af de saakaldte Maanedsbededage. S. A. den 6 Dec. blev begravet et 21 Ugers gammelt Barn fra Lunde i Eilby Sogn, som blev fundet dødt mellem Moderen og hendes unge Mand den anden Nat efter deres Bryllup.

S. A. Dn. 4 adv. bar Sognepræsten i Eilby Hr. Eriks Kjæreste et Barn fra Farsbølle i Haarslef Kirke.

S. A. den 22 Jan. blev Sognepræsten i Særslef Hr. Christen Brodersen Bircherods Søn Jacob holdt til Daaben i Særslef Kirke.

S. A. Dn. 6 p. Tr. bar Madame Knotters paa Langesø (altsaa den Peter Knotters Hustru, der 1703 til 6 var Forvalter paa Langesø, Bloch 2 Pag. 12) Møllerens Barn fra Tverskov i Vigerslev Kirke. S. A. Dn. 15 p. Tr. bar

Jomfruen (ↄ: Frøken Holsten) paa Langesø en Skræders Barn fra Rue ibid. S. A. Dn. 19 p. Tr. bar Mad. Vest paa Margaard et Barn fra Fastrup ibid.

S. A. døde Sognepræsten i Vissenberg Hr. Hans Christensen Naur (om hvem see Bloch 1 Pag. 315, 399; 2 Pag. 339-43 og Giesſ. 2, 2, 200), og i hans Sted blev Capellanen Hr. Hans Kingo (see 1701) Sognepræst (Bl. 2 Pag. 344). Af s. A. har man en verificeret Copie af Kong Fred. 2dens Bevilling for Præsten i Vissenberg at græsse sit Qvæg over hele Sognets Grund (Hofm. F. 5 Pag. 367).

1704 maa der være foretagen en Hovedreparation med Bogense Byes Raadhuus; thi da bleve Omkostningerne, som vare anvendte paa Raadhusets, Seiérværkets og Spirets Reparation, hvilke ialt beløb sig til 171—2—2, lignede paa Byens Borgere.

S. A. bortfæster Cancellieraad Windtz til Sandagergaard en Gaard i Meilby paa 1—=—1—=; men samme Sommer døde han pludseligt, idet han havde paataget sig at bygge den ene Fløi af Gaarden (nemlig den vestlige i Borgegaarden) og her faldt ned af Stilladset, som Bygfolkene, der vare kjede af hans Paapassenhed, havde dannet som en Vippe. S. A. bortfæster hans Enke Margrethe Catharina Hoppe (en Datter af den 1693 afdøde Viceadmiral Ivar Hansen Hoppe, med hvem han 1700 var bleven gift) et Huus, som hun lader bygge i N. Esterbolle, og hvortil hun lægger ¼ af den øde Gaards Grund, neml. 1—3—=—= med 2 Bæsters Græsning paa Langesø. S. A. bortfæster hun atter et andet Huus ibid. paa 8 Fag, som hun ligeledes lader opbygge og ligeledes tillægger ¼ af den øde Gaards Grund, nemlig 1—3—=—=; ligeledes en Gaard i samme By paa 5—5—3—1,

ditto en Gaard i Jullerup i Meilby S. paa 7—3—2—=
og en Ditto i Kosterslef i Særslef S. paa 6—2—=—1.

S. A. den 14 Jan. blev Poul Nielsen af Bogelund (i Sandager S.) begraven i sin Alders 35 Aar; og blev han dræbt af sin egen „Svend" Niels Jorgensen hellig 3 Kongers Dag ad Aften, som strax romte og forgjeves i mange Dage eftersøgtes. S. A. Fastelavns Sondag bar Mad. Anna Elschen v. Stychen (paa Enggaard) Urtegaardsmandens Barn i Enggaards Molle, og Fadderne vare Anna Cathrine v. Stychen, Ditlev Withardt o. s. v. S. A. den 19 Marts blev Ernst Guul, som tjente hoiædle og velb. Hr. Etats= og Justitsraad Ehrenschild til Enggaard for „Laqvei," i hans Alders 33 Aar begraven. S. A. **Dn. 1 p. Tr.** bleve et Par Ægtefolk **publice** absolverede i Sandager Kirke, formedelst deres Barn blev dodt fundet hos dem. S. A. den 5 Juni blev velædle og velb. Hr. Cancellieraad Windtz til Sandagergaard efter foregaaende Parentation hæderligen hensat i hans Alders 27 Aar. S. A. den 6 Aug. blev hoiædle og velb. Hr. Etats= og Justitsraad Ehrenschild til Enggaard hans Son Carl christnet, og blandt Fadd. vare Hr. Baron Putbusch til Kjorupgaard, Hr. Etatsraad Key Borchert v. Stychen ꝛc. S. A. **Dn. 25 p. Tr.** bar Madame Anna Elschen (v. Stychen) Jens Hollænders Son af Enggaard.

S. A. **Dn. Reminiscere** bar Ritmester Raabbis Jomfru (ɔ: Froken Datter?) et Rytterbarn af Meilby, som den anden Bededag i Faste [1]) var hjemmedobt. S. A. den 10

1) Om disse maanedlige Bededage see Forord. af 2 Sept. 1628 og især F. af 9 Febr. 1631, hvorved det befales, at ordinaire Bededage skulle holdes hver Fredag i Kjobstæderne og paa Landet i Hovedsognet den forste Sogneonsdag og i Annexet den anden Sogneonsdag i hver Maaned.

Juli blev vor (ɔ: Præstefolkene i Eilbyes) lille Datter født og den 15 hjemmedøbt af Provsten Mag. Jacob Hjort i Kaalshave og kaldet Hedevig Sophie, da Provstens Kjæreste holdt Barnet; men den 21 s. M. offentligt fremstillet for Herren i Kirken og da baaren af høivelb. Friherrinde Warnsted til Jerstrup, som Barnet var opkaldt efter. Dets Faddere vare Hr. Anders i Haarslef, Hr. Knud i Bogense, Jørgen Wederkinch af Bogense, Laurs Pedersen (Hvids) Kone paa Oregaard &c. S. A. Dn. 13 p. Tr. bar Præstekonens Søster Ane Marie et Barn fra Lunde i Eilby Kirke. S. A. den 5 Dec. blev i Eilby Kirke begraven vor (ɔ: Præstefolkenes) liden Datter Hedevig Sophie, som den 2 Dec. salig i Herren hensov, „efter i 2 Dage og 1 Nat at have stridet for Himmerig."

S. A. den 12 Marts holdt Anne Fruerpige paa „Elvig" et Barn fra Mosegaard til Daabs i Haarslef Kirke, og Chresten Ladefogit paa „Elvig" stod Fadder.

S. A. anstillede Sognepræsten i Særslef Christian Broderus Bircherod antiqvariske Undersøgelser her paa Egnen, hvis Resultat er aftrykt i Fyensk M. Skr. eller Alm. Saml. (Rug. 3, 1, 158). S. A. den 22 Juli blev Sognepræsten i Særslef Hr. Chrestens Datter Anna holdt til Daaben i Særslef Kirke.

S. A. skulde Sognepræsten i Vigerslef og Vesling Hr. Christen Holm være død og hans Søn have succederet ham (Giess. 3 Pag. 264); men det er urigtigt (see 1713 og 14). S. A. den 27 Febr. var Hr. Knud i Sønderso Fadder til et Barn fra Amager i Vigerslef Kirke. S. A. Dn. 6 p. Tr. bar velb. Oberst Ahlefelds Frue paa Norskov Skyttens Barn fra Togerod ibid., og Fadderne vare velb. Jomfru

Holst[1]), Jomfruens Pige Sidsel Kirstine paa Langesø ꝛc. S. A. Dn. 13 p. Tr. bar Fruens Pige paa Nislefgaard et Barn fra Elverod ibid. S. A. Dn. 16 p. Tr. bar vor dydædle Præstekone et Barn fra Margaards Mølle, hvortil Ladefogden og Urtegaardsmanden paa Margaard vare Faddere. S. A. Dn. 21 p. Tr. blev ibid. publice absolveret en Kone fra Rue, for hun havde ligget sit Barn ihjel.

S. A. bortfæster Elvedgaards Eier Helle Margrethe Lykke, Jens Dyres Enke, en Gaard i Haarslef paa 4—6—2—2.

1705 blev Lysekronen med de 10 Arme i Karlecapellet given til Bogense Kirke af den i det Foregaaende titomtalte Tolder Christian Pedersen (Hofm. F. 5 Pag. 305).

S. A. fik Medeieren af Harritzlefgaard Jens Lassens Søn, Capitain Hans Lassen, som siden arvede Gaarden, kongelig Tilladelse til at ægte Jomfru Ane Elisabeth Lassen, uagtet de i 2det Led vare hinanden beslægtede.

S. A. kjøbte Eieren af Enggaard M. C. B. Ehrenschild, som ved denne Leilighed kaldes Justitsraad (skjøndt han allerede 1703 tituleres Etatsraad), Claus Raskes Anpart af Særslef Kirke.

S. A. blev Sognepræsten i Guldberg og Sand. Mag. Jacob Hjort, som tillige var Provst i Herredet, forflyttet til Dalum (Rug. 3, 1, 116), og i hans Sted Hr. Peder Olufsen Klarschov beskikket til Sognepræst i disse Menigheder. Han var født paa Gaarden Klarskov ved Kjerteminde og var en Broder til Capellanen i Bogense; han deponerede 1693 fra Nyborg Skole, blev 1694 Baccalaureus og 1705, som sagt, Sognepræst her paa Stedet. S. A. den 1 S. i Faste

---

[1]) Hun kaldes 1696 vor høiædle og velbaarne Jomfru Anne Margrethe v. Holst paa Langesø; men fra 1707 kaldes hun stedse Frøken.

bar selb. Jomfr. Ulrica v. Hoppen paa Sandagergaard Jørgen Hollænders Barn ibid. i Sandager Kirke, og Msr. Withardt samt Niels Jensen, Ridefoged paa Sandagergaard, vare Faddere. S. A. den 26 Aug. bleve Msr. Michel „Billedhugger" og Ana Cathrine Dahler i samme Kirke copulerede. S. A. Dn. 16 p. Tr. stod en Pige, som tjente paa Sandagergaard, aabenbare Skrifte og udlagde Jørgen „Lagvei," som tilforn havde tjent ibid., til Barnefader. S. A. Dn. 19 p. Tr. bar Ane Elschen (v. Stychen) paa Enggaard et Barn fra Smidstrup i Guldberg Kirke.

S. A. Dn. 2 p. Epiph. bar selb. Jomfru Uldarica v. Hoppen fra Sandagergaard et Barn i Meilby Kirke. S. A. Dn. 20 p. Tr. blev et Barn fra Meilby begravet, som fandtes dødt hos Moderen i Sengen, hvorfor hun ogsaa Dn. 22 p. Tr. maatte staae aabenbare Skrifte. S. A. 3die Juledag bar Fruens Pige paa „Elvid" et Barn i Eilby Kirke.

S. A. begynder Kirkebogen for Ore Sogn, og s. A. den 11 Jan. brugtes der allerede Forlovere ved en Trolovelse i dette Sogn. S. A. den 4 Marts blev Oluf Rasmusen „Laumand" af Skostrup begraven paa Ore Kirkegaard. S. A. den 8 Marts bar i Ore Kirke (Forpagterens) Lauritz Pedersen (Hvids) Hustru [1]) paa Oregaard en Corporals Barn i Ore, og blandt Fadd. var Lieutenant Steelbom. S. A. den 15 Marts bar ibid. Hr. Andersis Hustru et Barn fra Piket (altsaa Forpagterens Søn paa Oregaard Hr. Anders Lauridsen Hvid, som da var Capellan og 1715 blev Sognepræst i Brenderup og Ore). S. A. den 16 Nov. bar Jom-

---

[1]) Denne Forpagter paa Oregaard Lauritz Pedersen Hvid var Svigerfader til min Morfaders Fader, idet hans Datter Anna Maria Lauritzdatter (som var en Søster til Præsten Hr. Anders Lauridsen Hvid

fru (H)elle Helene Trolle paa Varbjerg [1]) i Ore Kirke Hr. Andersis Datter (Dor)the fra Holse, og blandt Fadd. vare Hr. Erik Hvid i Eilby, Jørgen Borgesen paa Bubbelgaard og Elisabeth Sophia Trolle. [2])

S. A. **Dn. Septuages.** holdt en af Grevindens Piger paa Rugaard et Barn fra Laage til Daabs i Haarslef Kirke. S. A. den 16 Marts blev Sognepræsten i Haarslef Hr. Anderses Søn Anders døbt. S. A. den 27 Juli bleve den høiagtbare og fornemme unge Karl Peder Rasmusen Viis fra Hadersleb og den ærbaarne, dydædle og gudelskende Mø Maricha Kabbus fra Gamby (formodentlig den der indqvarterede Lieut. Kabbuses Datter eller Søster) i Haarslef Kirke copulerede.

S. A. den 19 Oct. blev Sognepræsten i Særslef Hr. Christen (Bircherods) Søn Jacob døbt.

S. A. blev Sognepræsten Hr. Christen Holm i Vigerslef Viceprovst i Herredet (Rug. 3, 1, 34). S. A. døde Capellanen Hr. Ib Barfod (jfr. Rug. 3, 1, 14), og i hans Sted blev Jens Bjerring Capellan (jfr. Rug. 3, 1, 128). S. A. den 27 Febr. blev nemlig (i Vigerslef Kirke Capellanen) Hr. Ib Barfod begraven, som var 59½ Aar gl. S. A. **Dn. Reminiscere** blev **ibid.** begraven velb. Jochum Frederick

---

i Brenderup og Ore) var gift med min Morfaders Fader, Sognepræsten i Skeby og Otterup Hr. Alexander Hansen (jfr. Giessing 2, 2, 168, 185).

1) En Datter af Berge Trolle til Trolholm og Pernille Bilde og altsaa en Broderdatter af Anne Trolle, Erik Bildes til Kjærsgaard, hvem den Tid Varbjerg tilhørte.

2) formodentlig den Foregaaendes Søster, der dog paa Hofm. Tab. blot kaldes Sophie.

Rathlau paa Langesø (formodentlig Enken Ida Rathlaus Broder), 52 Aar gammel. S. A. den 15 April bleve ibid. copulerede Hr. Peder Brandt (Capellan i Gjelsted, vid. infr.) og Karen Hansdatter i Amager. S. A. den 27 Mai blev ibid. christnet Hans Thomesens Datter i Amager; Barnets Søster Karen, „Hr. Peders i Gjelsted," bar det, og hendes Mormoder, Søster og Broder vare Faddere. S. A. Dn. 3 p. Tr. blev ibid. publice absolveret en Kone i Brebjerg, for hendes Barn blev fundet dødt i Sengen hos hende. S. A. Dn. 1 adv. bar vor høiædle og „gunstige" Jomfru (fra Langesø) ibid. et Barn (hvorfra siges ikke). S. A. døde i Vigerslef S. dobbelt saa Mange, som der bleve fødte, nemlig 25 Fødte og 50 Døde, hvoraf 23 Unge og 27 Gamle.

S. A. gjorde Grev F. W. Wedel den 13 Dec. sit Testament paa Rugaard (Rug. 3, 1, 172).

1706 var Hr. Hans Christian Funch Sognepræst i Bogense (see 1701).

S. A. blev der truffen en anden Fordeling af Tienden mellem Kirken og Præsten i Bogense end den, der hidtildags havde været (see 1715).

I Aarene 1706 til 8 var der Strid mellem Byfogden A. Friis og Consumptionsforvalter J. Wederkink (hvis Broder Ulrich Sidsker var Stempelpapirsforvalter) i Bogense, idet denne, paa Grund af at han var Postmester, vilde unddrage sig fra Deeltagelse i Byens Byrder med de andre Borgere, hvorfor ogsaa Kongen igjen fratog ham Postmesterembedet, da Byen meget vel kunde behjelpe sig med den hidtilværende Bipost. Under denne Sag oplystes en Deel med Hensyn til Wederkinks borgerlige Næring, hvilket atter giver endeel Oplysninger om Byens daværende Handel.

Kornmaalerbogen udviste saaledes, at han 1706 havde udskibet til Norge med M. Jensens Kreyert (ɔ: et Slags Skibe) fra Landet 145 Tdr. Rug og fra ham selv 45 Tdr. Rug og 200 Tdr. Malt; til en Skipper af Flensborg 400 Tdr. Malt og 6 Tdr. Byg; til Skipper Hans Mikkelsen 22 Tdr. Malt; til H. Richter af Frederitz 84 Tdr. Malt; til H. Lorentzen 36 Tdr. Byg og til M. Sorensen 8 Tdr.; ialt 846 Tdr. Ligeledes 1707 til Th. Jensen 354 Tdr. Malt; til J. Zedin af Aabenraa 100 Tdr. Malt; til H. Richter 18 Tdr. Malt; til N. Henriksen af Flensborg 67 Tdr. Malt; til J. Jensens Skude af Odense 45 Tdr. Malt; ialt 575 Tdr., og i begge Aar 1430 Tdr. foruden en Ladning her og der i Byen, samt udskibede Æbler o.s.v. Desuden havde han ifolge Sotolderens Beretning over, hvad han i disse Aar havde fortoldet, 1706 udskibet paa Norge 90 Tdr. Rug, 200 Tdr. Malt, 2 Tdr. Gryn, 3½ Skpd. Flesk, 200 Al. hjemmegjort Lærred; og derimod fra Christiania modtaget 200 Granboer (ɔ: Granfjælle), 2 Tylt enkelte Tolvalinger, 2 Tylt Tialinger, 100 Straalægter og 2 Favne Birkeved; dernæst udskibet paa Norge 120 Tdr. Malt, 30 Tdr. Rug, 1 Skpd. Flesk, 1 Skpd. Ost, 2 Tdr. Mjod, 200 Al. hjemmegjort Lærred, og igjen fra Norge bekommet 4 Skpd. 1 Lpd. Stangjern, 160 Boer (ɔ: Fjælle), 100 Straalægter, 3 Tylt Tolvalinger og 1 Favn Birkeved. Dernæst udskibet til Kjob. 28$\frac{1}{16}$ Td. Smør, 4 Skpd. 4 Lpd. Flesk, 12 Tdr. Æbler, 9½ Skpd. Ost, 7 Lpd. Talg, 100 Pd. Kommen, 2 Lpd. Annis, 1 Td. Gryn, 45 Tdr. Mjod, som skulde til Islands Fornodenhed. 1707 dernæst udskibet med Skipper Fahnoe til Kjob. 13¾ Td. Smør, 22 Tdr. saltet Kjod, 24 Lpd. roget Kjod, 3½ Td. Rugmeel, 1½ Td. Gryn, 2½ Lpd. Ost, 2½ Skpd. Flesk, 3 Voll Æg, ½ Lpd. Vor, 175 Al. hjemmegjort Lærred, 9 barkede Huder;

endvidere 10 Skpd. Flesk og 1 Td. saltet Kjød. Derpaa til Norge 354 Tdr. Malt, 10 Tdr. Mjød, 1½ Skpd. Flesk og 1 Td. Kornbrændeviin. Derimod modtaget fra Laurvig 200 Boer, 5 Tylter Tialinger, 5 Tylter Syvalinger, 100 Straalægter, 4 Skpd. Stangjern og 2 Favne Ved. Dernæst udskibet i Interessentskab 210 Tdr. Malt, 90 Tdr. Rug, 1 Skpd. Flesk, 3 Skpd. Ost, 10 Lpd. røget Kjød og 2 Ankre Kornbrændeviin. Derpaa modtaget fra Tønsberg 100 Bragboer, 600 Straalægter, 12 Tylter Syvalinger, 12 Skpd. Stangjern og 2 Favne Brænde. Dernæst udskibet til Kjøb. 30 Tdr. Kjød, 14 Tdr. Smør, 6 Skpd. Flesk, 11 Tdr. Mjød; endvidere 20 Tdr. Smør, 2½ Skpd. Ost, 3 Tdr. Kjød, ½ Td. Æbler, 1 Td. Boghvedegryn, 12 Lpd. Talg, ½ Skpd. Flesk, 3 Ottinger „Agurker,“ 1½ Td. „Enebær“ og 5½ Lpd. Vor. Derimod faaet fra Flensborg 1 Oxehoved fransk Viin og 1 Oxehoved fransk Brændeviin. At han desuden har handlet med Silke, Fløiel og Sloer (?), sees deraf, at man klager over, han havde formaaet nogle Borgere i Byen til at attestere det Modsatte under Løfte at bevirke Afslag for Byen i Consumptionen. [1])

Samme Aarstal (1706) og Bogstaverne **I. C. B.** staae udhugne paa en Steen i Kampesteensmuren, som gjør Skjel mellem Harritzlefgaards Hauge og Veien; og sidder denne Steen noget fra Stakitlaagerne ved den Side mod Gaarden til (R.) Det sidste Bogstav skal formodentlig være et **R**, og det Hele saaledes læses: „Justitsraad Claus Rask,“ saa-

---

[1]) Denne saavelsom flere (af Bogense Raadstueprotocoller uddragne) Efterretninger have vi Hr. Overlærer Dr. Paludan-Müller at takke, der for omtrent 15 Aar siden havde den Godhed at gjennemgaae disse i Stiftsarchivet opbevarede Protocoller paa mine Vegne.

som denne Mand da var Medeier af Harritzlefgaard. S. A. eiede imidlertid Jens Lassen ogsaa endnu sin Anpart i Gaarden ligesom alt sit forhen anførte Strøegods og endvidere 4 Bønder i Klinte, samt var derhos Justitsraad, men døde endnu s. A. (Atl. 6 Pag. 808), hvorfor det ogsaa 1707 hedder, at hans Arvinger eiede Overmølle; thi hans Søn Commandeur-Capitain Hans Lassen, hvis Giftermaal vi under 1705 have omtalt, arvede ved Faderens Død Harritzlefgaard.

S. A. den 5 Mai blev høiædle og velb. Hr. Etatsraad v. Ehrenschilds Datter Anna Cathrine fra Enggaard christnet i Sandager Kirke, og hendes Faddere vare Hr. Assessor Landorf og Jomfruen (ɔ: Frøkenen) paa Sandagergaard. S. A. Dn. 23 p. Tr. stode et Par Ægtefolk fra Bogelund i samme Kirke aabenbare Skrifte for deres Barn, som blev (dødt) hos dennem.

S. A. den 7 Jan. blev for Herren fremstillet vor (ɔ: Sognepræsten i Eilbyes) liden Søn, som Dn. 4 adv. (altsaa 1705) blev født og Tirsdagen næst efter af Hr. Peter Klarschov i Kaalshave hjemmedøbt og kaldet Jacob. Friherrinden paa Jerstrup bar det, og Fadderne vare velb. Hr. Capitain Lange, Hr. Peter Klarschov fra Kaalshave, Ditlev Withardt fra Enggaard ꝛc. S. A. Dn. 2 adv. stode et Par Ægtefolk af Meilby aabenbare Skrifte for deres Barn, som fandtes dødt hos dem i Sengen.

S. A. Dn. Esto mihi bar Lars Pedersen (Hvids) Kone paa Øregaard et Barn fra Skoſtrup i Øre Kirke. S. A. Dn. Qvasimodog. bar Hr. Anders Larsen (altsaa Capellanen) i Holsø, hans Kone et Barn fra Stranden ibid. S. A. fest. Mariæ annunciat. ligesaa et Barn fra Skoſtrup ibid. S. A. fer. 3 Pasch. bar Lieutenantens Frue i

Brandholt et Barn fra Skostrup ibid. S. A. fest. Joh. Bapt. bar Hr. Andersis Kone i Holso et Barn fra Piket ibid. S. A. Dn. 6 p. Tr. et Ditto fra Skostrup; den 4 Aug. et Ditto fra Ore; Dn. 7 p. Tr. et Ditto fra Skostrup og Dn. 25 p. Tr. et Tiggerbarn fra Holse.

S. A. 4 S. efter Paaske holdt Soren Knorreborris Datter, tjenende paa „Elvid," et Barn fra Kongeskoven til Daabs i Haarslef Kirke, og Fruens Pige paa „Elvid" var Fadder. S. A. blev Tobias Frederichsen Degn i Haarslef (see infra 1736).

S. A. Dn. 2 p. Epiph. bar vor (ɔ: Vigerslef Sogns) dydædle „Provstinde" (1705 Dn. 17 p. Tr. var hun endnu kun Præstekone) et Barn fra Elverod i Vigerslef Kirke. S. A. Dn. 15 p. Tr. bar vor „gunstige" Jomfru paa Langeso (altsaa Froken Holsten) Skræderens Barn fra Rue ibid. S. A. Dn. 1 adv. bar Major Rabis Frue i Perstrup et Nytterbarn fra Rue ibid. S. A. bleve der i Vigerslef Sogn fodte 32 og dode 47, 10 Gamle og 37 Unge, og af disse sidste de 25 af Bornekopper.

S. A. dode Eieren af Rugaard Grev W. F. Wedel til Wedelsborg, og hans Son Grev Hannibal Wedel arvede saavel denne som hiin (Rug. 3, 1, 172).

S. A. solgte Borgemester Jens Erikfens Son og Krigscommissair Otto Himelstrups Stedson Erik Vestengaard Dallund til Regimentsqvarteermester Berthel Hauch.

1707 indgave Præsterne Beretning over deres Sognekalds Mærkværdigheder; men Skoubyherreds Indberetninger mangle aldeles.

S. A. indgav (den forrige Aar omtalte) Consumptionsforvalter Wederkink i Bogense Klage over, at Kromændene i 2 Miles Omkreds fra Kjobstaden ikke toge deres Driffevarer

fra denne, hvortil de dog efter Forordn. af 31 Dec. 1700 vare forpligtede, men derimod selv baade bryggede og brændte (jfr. Skouby 1708).

S. A. bortfæster Cancellieraad Windtz Enke M. C. Hoppe paa Sandagergaard en Gaard i Kile i Eilby Sogn paa 4—5—2—1 og det Halve af en Gaard i Haarslef paa 10—5—2—2.

S. A. d. 21 Febr. blev i Eilby Kirke for Herren fremstillet velb. Hr. Capitain Langes Søn, som den 10 Jan. blev født og den 11 ved Hjemmedaaben kaldet Philip Christian Henrik. Friherrinden (fra Jerstrup?) bar ham, og Fadderne vare Hr. Etatsraad Ehrenschild, Hr. Oberst v. Sprengell, Hr. Capitain Soltau og Frøken Hoppe fra Sandagergaard. S. A. d. 13 April bar Særslef Præstekone et Barn fra Meilby. S. A. **Dn. 4 p. Tr.** bar Friherrinden paa Jerstrup et Barn fra Lunde i Eilby Kirke.

S. A. fer. **Epiph.** bar Lars Pedersen (Hvids) Hustru paa Oregaard et Barn fra Skostrup i Ore Kirke. S. A. **Dn. Invocavit** bar (Capellanens) Hr. Andersis Kone et Ditto fra Ore **ibid.** S. A. **Dn. 7 p. Tr.** var Fru Ritmesters Søster paa Oregaard Fadder til et Barn fra Ore. S. A. **Dn. 2 adv.** bar Hr. Andersis Kone et Barn fra Skostrup og **Dn. 3 adv.** et Ditto fra Orbek.

S. A. d. 20 Jan. blev Sognepræsten i Haarslef, ærværdige, hæderlige og vellærde Hr. Anders Andersen Hvids Søn Anders døbt, og blandt Fadderne var Hr. Erich Hvid i Eilby. S. A. **Dn. 4 p. Epiph.** holdt Major Juels Frue paa „Elvid" et Barn fra Lykkegaard til Daabs i Haarslef Kirke, og blandt Fadderne var Major Juel paa „Elwid."

S. A. kastede de 4 Sønner paa Langesø ved Skiftets Slutning Lod om Gaarden, og den tilfaldt saaledes den 3die

af Sønnerne, nemlig daværende Major Godske Ditlev v. Holsten, som var gift med Elisabeth Sophie v. Knuth. Han var født paa Gjeldskov den 23 Febr. 1674 og havde i flere Aar med Udmærkelse tjent ved de danske Hjelpetropper i Brabant og Flandern, hvor han ikke blot 1705 var bleven Major, men ogsaa havde erhvervet sig anseeligt Bytte; og gav nu s. A. (1707) som Kirkepatron Provst Holms Søn i Vigerslef Anders Christensen Holm Expectance paa Faderens Kald.

S. A. blev Sognepræsten i Vigerslef Hr. Christen Holm virkelig Herredsprovst, efterat have været Viceprovst siden 1705 (Aug. 3, 1, 34). S. A. **Dn. Qvadragesima** bar vor (ɔ: Vigerslef Sogns) høiædle og velb. „Frøken" (første Gang saaledes kaldet) paa Langesø et Barn fra Morudgaarde i Vigerslef Kirke, og blandt Fadd. Anders Broholm og Anders Holm i Præstegaarden. S. A. **Dn. 22 p. Tr.** bar vor dydædle Provstinde et Barn fra Vigerslef, og Maria „Stadsmo" i Præstegaarden stod Fadder [1]). S. A. **Dn. 3 adv.** bar Major Rabis Fruerpige (fra Perstrup) et Rytterbarn af Skousgaarde i Vigerslef Kirke.

S. A. døde Sognepræsten i Vissenberg Hr. Hans Kingo (Bloch 2 Pag. 344), og Hr. Jens Rosenvinge (om hvem see Mere Bloch 1 Pag. 306; 2 Pag. 344-47) blev i hans Sted Sognepræst.

1708 eiede den i de 2 foregaaende Aaringer omtalte

---

[1]) Da der nu alle de foregaaende Aar ikke har været Tale om Stadsemo (ɔ: Pyntemo eller Kammerpige) i Vigerslef Præstegaard, men Hr. Christen netop s. A. var bleven Provst, saa maa denne nye Værdighed formodentlig have bevæget hans Provstinde til at anskaffe sig en „Stadsmo."

Consumptionsforvalter Wederkink i Bogense ifølge Byskriverens Attest ikke mindre end 2 Gaarde og 5 Vaaninger, 2 Gaardseier, som vare bortforpagtede, nogle Parter i et 3die Gaardseie, en Damhange, en indgroftet Lokke, kaldet Tyrekrogen og Kræmmerbeed, samt en Hestemølle i Byen.

S. A. Ansøgning fra Henrich v. Ahrenstorf (paa lille Haritzlefgaard), at han maatte anlægge en Kro i Harritzlef By, da Folk ofte nødes til at overnatte der, naar der er Høivande ved Nedermølle, og hans Bønder hidtil have herberget de Reisende og derved imod Forordningen af 31 Dec. 1700 ere forledede til at give sig af med Brygning og Brænden (jfr. 1707).

S. A. bortfæstede Cancelliraad Windtz Enke paa Sandagergaard en Gaard i Skouby paa 7—„—2—„ og en Ditto i Eilby paa 8—6—3—2.

S. A. 1 Søndag i Faste bar Mad. Anna Elisabeth v. Stochen (paa Enggaard) et Barn fra N. Esterbølle i Sandager Kirke. S. A. **Dn. 1 p. Tr.** bar Anna Catharina v. Stochen et Barn fra Bogelund i samme Kirke. **Dn. 8 p. Tr.** bar Mad. Anna Elisabeth v. Stochen atter et Barn i samme Kirke, og **Dn. 12 p. Tr.** bar høiædle og velb. Fru Etatsraads (Ehrenschilds) til Enggaard (altsaa Anne Margrethe v. Stochen) Degnen Tobias Frederichsens Datter i Guldberg Kirke, og blandt Fadderne vare høiædle og velb. Christiane Hop (ɔ: v. Hoppe), Arstenius paa Enggaard og Msr. Withardt ibid.

S. A. d. 24 Febr. blev i Eilby Kirke døbt velb. Hr. Capitain Langis Datter, som blev født mellem 17de og 18de og blev kaldet Hedevig Margrethe; Fruen paa Sandagergaard bar hende, og Fadderne vare Oberstlieut. Warnstedt paa Jerstrup, Lieut. Ulfeldt, Lieut. Kum, Hr. Peiter i Kaalshave

og Ritmester Rojans Frue. S. A. Dn. Invocavit ungefær ved 10 Slet om Natten passerede det ulykkelige Tilfælde her paa (Eilby) gade, at Vagtmester Babino stak Corporal Jis Marcussen ihjel og strax romte bort. S. A. Dn. Oculi blev ved 3 Slet om Eftermiddagen paa Eilby Kirkegaard efter kongelig allernaadigst Tilladelse den ombragte Corporal, dog uden al Ceremonie, begraven. S. A. Dn. 25 p. Tr. bar Catharina Lystrup paa Sandagergaard et Barn fra Jullerup i Meilby Kirke, og Fruens Pige Dorothe fra Sandagergaard gik hos.

S. A. Dn. Esto mihi bar (Capellanens) Hr. Andersis Kone i Ore Kirke et Barn fra Skostrup; Dn. Oculi et Ditto fra Stranden og fest. Ascens. et Ditto fra Skostrup. S. A. Dn. 11 p. Tr. bar (den Foregaaendes Svigermoder) Lars Petersen (Hvids) Kone paa Oregaard Mollerens Barn fra Skovmollen ibid. S. A. Dn. 24 p. Tr. bar Ritmester Holstes Frue paa Aagaarde et Barn fra Ore, hvis Faddere vare Ritmesterens Broder, Regimentsfeltskærens Kone i Eilskov og „alle Qvinderne" fra Ore. S. A. Dn. 2 adv. bar Hr. Andersis Kone i Holse et Barn fra Skostrup ibid.

S. A. den 31 Mai blev Sognepræsten i Haarslef Hr. Anderses Son Anders christnet i Haarslef Kirke. S. A. den 9 Juli blev Rasmus Jensen i Gamby begraven i hans 29 Aar og blev ihjelhugget af hans egen Rytter Lorentz Claussen, som bortromte. S. A. den 19 Mai bleve Regimentsfeltskær Johan Lengercken, liggende i Qvarteer i Egelskov, og Mademoiselle Anna Maria Hey fra Aagaarde trolovede og den 20 Aug. copulerede. S. A. den 17 Aug. bleve Jens Schydt paa Oregaard og Mademoiselle Ide Hey fra Aagaarde trolovede og den 28 Sept. (hvor han kaldes Johan Jensen Stabye af Orre, og hun Ide Elisabeth Hey) copulerede.

S. A. den 26 Nov. blev gamle Anders Jørgensen, Skræder i Haarslef, begraven, 100⅔ Aar gammel.

S. A. skulde Major Godske Ditlev v. Holsten paa Langesø ved sin Broder Christian Adolphs Død, som s. A. faldt ved Helsingborg, have arvet Finstrup, nuværende Holstenshuus; men det er urigtigt, see 1710. S. A. afskaffedes Kroholdet ved Tinghuset for Odense og Skoubyherred (nemlig paa Mollegaard i Vigerslef Sogn; jfr. Rug. 1686 og infra 1719), og Herredsfogden fik en Irettesættelse for brugte uanstændige Ord (Fogtm. Pag. 195). S. A. Dn. Reminiscere bar Majorens Frue fra Perstrup et Rytterbarn fra Togerød i Vigerslef Kirke, og Majorens Tjener var Fadder. S. A. den 21 Marts bar vor høiædle og velb. Frøken paa Langesø et Barn fra Dybmose ibid.

S. A. døde Grev Hannibal Wedel, som eiede Rugaard, og hans Enke pantsætter s. A. denne Gaard med Hartkorn 309—2—2—2½ til Grev Raben for 12000 Daler (Rug. 3, 1, 172), i hvilken Anledning der optages en Synsforretning over Gaarden (l. c. Pag. 173).

S. A. bortfæster Jens Dyres Enke paa Elved Lille Labelhuus i Haarslef Sogn.

S. A. solgte Regimentsqvarteermester Berthel Hauch atter Dallund til den forrige Besidders, Erik Vestengaards, Stedfader, den forhen ligeledes som Eier af Gaarden omtalte Krigs- og Landcommissair Otte Pedersen Himelstrup til Hollufgaard. (Om hele denne Familie see Giess. 3, 1, 146-47; Bloch 1, 1, 143).

1709 var der atter Dyrtid i Landet, og det endogsaa i høiere Grad end 1699; thi nu var Capitelstarten endogsaa stegen til 24 Mk. for Rug, 12 Mk. for Byg og 6 Mk. for Havre.

S. A. klagede Fru Mette Sophie Parsberg, sal. Jens Steen Sehsteds Enke fra Fyensøer, over Byfogden i Bogense A. Friis angaaende hans Forhold ved en Auction over Pantegods hos Daniel Busch, Borger i Bogense.

S. A. bortfæster Fru Windtz paa Sandagergaard en Gaard i Skamby paa 3—7—2—=.

S. A. den 25 Marts blev den hæderlige og velfornemme Mand Jens Hansen, forrige Sognedegn til Guldberg og Sandager, i Guldberg Kirke i hans 71 Aar begraven. S. A. den 1 Mai bleve Gotfred v. Hertzhausen og Anne Sørensdatter af Enggaard i Sandager Kirke copulerede. S. A. **Dn. 17 p. Tr.** bar Anna Catharina v. Stochen et Barn fra Bogelund **ibid.** S. A. **Dn. 3 adv.** stod et Qvindfolk, som havde tjent paa Sandagergaard, aabenbare Skrifte i samme Kirke og udlagde til Barnefader Morten Mathiason „Laqvei" **ibid.**

S. A. **Dn. 2 p. Epiph.** blev en Kone fra Jullerup **publice** absolveret i Meilby Kirke for hendes Barn, som blev fundet dødt hos hende i Sengen. S. A. **Dn. Reminiscere** bar Capitain Langes Frue Corporal Steinigers Barn i Eilby Kirke, hvis Faddere vare Lieut. Kumm, Lieut. Melhbaums Frue og 6 fremmede Dragoner. S. A. den 6 Marts bar hun ligeledes Capitain Neumanns Datter, hvis Faddere vare Vagtmester Norman, Qvarteermester Emerich, Sergeant Weinreich, Corporal Fischer og Corporal Steiniger. S. A. **Dn. Jubilate** blev et uægte Barn døbt i Meilby Kirke og til Barnefader udlagt en Landsoldat under Capt. Grambows Compagnie, som tjente i Meilby, medens Moderen tjente hos en „Rytterbonde" i Asfeby; der vare ingen Faddere, og Menigheden blev derfor kaldet til Vidne om Barnets Daab. S. A. **Dn. 14 p. Tr.** blev en Pige **publice** absolveret i Meilby

Kirke for Forseelse mod det 6 Bud, og til Barnefader udlagt en Person, som „havde lagt Vind" paa Barnet paa Odense=veien. S. A. den 12 Oct. blev i Eilby Kirke frembaaret et Pigebarn, som blev født paa Marschen, og hvis Forældre vare af de „Ungerske" Dragoner og af Capitain Hetreichs Compagnie, nemlig Andreas Steinberg og Magdalene Steinberginn, begge Catholske; og blev Barnet kaldet Ursula Cathrine. Præstekonen bar det, og 2 Dragoner og 2 Dragonerqvinder vare Faddere.

S. A. **Dn. Oculi** bar (Capellanens) Hr. Andersis Kone i Holse et Barn fra Skostrup i Ore Kirke. S. A. **Dn. Lætare** bar (hendes Svigermoder) Sgr. Lars Pedersen (Hvids) Kone paa Oregaard et Barn fra Skostrup **ibid.** S. A. den 1 April blev begraven en Mand fra Skostrup, 99 Aar gammel. S. A. **Dn. Misericordia** bar Hr. Andersis Kone et Barn fra Skostrup, **Dn. Tr.** et Ditto fra Ore og **Dn. 20 p. Tr.** et Ditto fra Skostrup. S. A. **Dn. 26 p. Tr.** bar Ritmester Oldelands Frue paa Aagaarde et Barn fra Ore, hvortil „alle Qvinderne" i Ore vare Faddere.

S. A. hel. 3 Kong. bar Lieutenantens Datter i Orreslef et Rytterbarn fra Skousgaarde i Vigerslef Kirke. S. A. **Dn. Misericord.** blev **ibid. publice** absolveret et Qvindfolk fra Tverskov, som udlagde til Barnefader en Soldat, der kom til hende paa Odenseveien. S. A. **Dn. Tr.** bar Hollænderens Kone paa Margaard Margaards Mollers Barn **ibid.** S. A. **Dn. 3 p. Tr.** bar Anna Hr. Jensis (ↄ: den nye Capellan Hr. Jens Bierings) et Barn fra Vislef. S. A. den 8 Aug. bleve **ibid.** begravne Fruen og Jomfruen paa Margaard (hvilket formodentlig skal forklares om Fru Susanne Baudiß, en Datter af Simon Gert B. og Sophie Brahe, som var gift med Major Jørgen Tyge Seefeld til

Margaard og døde i Barselseng; og som derhos først ifølge Hofm. D. Ad. 2 Pag. 293 blev gift den 28 Oct. 1708). S. A. **Dn. 20 p. Tr.** bar Fruens Pige paa Langesø en Skræders Barn fra Rue **ibid.**, og Fadebordspigen gik hos. S. A. **Dn. 4 adv.** bar Anna (Capellanens) Hr. Jensis i Vislef en Kyraserers Barn fra Rue.

S. A. bortfæster Jens Dyres Enke paa Elved en Gaard paa Veslinge Heed.

Samme Aarstal (1709) er anbragt paa Bissenberg Kirkes Alter (see 1808). S. A. den 27 Mai giftede Sognepræsten **ibid.** Hr. Jens Rosenvinge sig med Borgemesterens Datter i Odense, Else Kirstine Møller; men hun døde allerede s. A. den 7 Nov. (Bloch 2 Pag. 346).

1710 døde Sognepræsten i Bogense Hr. Hans Christian Funch. (Han var født i Assendorf, maaskee Asminderup, i Sjelland og efterlod sig 2 Døttre, hvoraf den ene Elisabeth blev gift med Hr. Christen Abild, residerende Capellan i Ringsted, og den anden gift med en Stadsmusikant; samt en Søn Otte Funch, der døde som Student). Ham succederede Mag. Poul Lundager (født i Sjelland af Faderen Mag. Jørgen Povelsen Lundager, Sognepræst til Esbønderup og Provst i Holboherred. Han deponerede fra Frederiksborgs Skole, reiste udenlands, blev 1705 eller 8 Magister, var Feltpræst og siden Garnisonspræst i Castellet; blev 1710 Sognepræst i Bogense, 1742 til 58 Provst og døde i Oct. 1761 eller 62 i sin Alders 94 Aar. Han blev i sin Tid blot tituleret for Mester Poul og var den sidste „skjæggede" Præst i Fyen; han var gift med Charlotte Euphrosyne Gerlach og havde 3 Døttre og 1 Søn).

S. A. siger Stiftamtmand Pritzbuer i en Indberetning om Kjøbstædernes Tilstand i Fyen, at i Bogense anvender By=

fogden A. Friis al mulig Omsorg for Stedets Bedste og Opkomst, saa at han hans Flid kan berømme, som han alt i hans forhen indgivne Relation har andraget. (Denne A. Friis synes nemlig at have været en driftig og for Byens Bedste nidkjær Mand; men der klages ogsaa fra forskjellige Kanter over hans Vilkaarlighed; dog ere disse Klager sædvanligviis derved fremkaldte, at han har taget Byens Borgere i Forsvar mod Fremmede eller Fattige mod Rige).

S. A. den 20 Juni bleve Andreas Gudmandsøn Lund og Maria Catharina Clausdatter Bramer trolovede og den 20 Aug. i Bogense Kirke copulerede. S. A. den 18 Dec. blev min (ɔ: Sognepræsten i Bogense Hr. P. Lundagers) Søn Jørgen i Bogense Kirke holdt til Daaben, og blandt Fadderne vare velb. Henrik v. Ahrenstorf paa lille Harritzlefgaard og Hr. Christian Broderus Bircherod i Særslef.

S. A. døde Commandeur-Capitain Hans Lassens Frue Ane Elisabeth Lassen paa store Harritzlefgaard, og s. A. pantsatte han af sit Gods i Brenderup Sogn Aahøierup By 1 Gaard paa 8—6—3—1 og Skst. =—5—1—1; en Ditto i Kjærby i Asperup S. paa 4—6—=—1; en Ditto i Borring paa 7—6—2—2 og en Ditto i Haarslef paa 8—7—1—1.

S. A. den 17 Jan. var velb. Henrich v. Ahrenstorf paa lille Harritzlefgaard Fadder til Forpagterens Barn paa store Harritzlefgaard i Skouby Kirke. S. A. den 7 Juli bleve Trompeter Christian Bruus af Fredericia og Johanne Pedersdatter af lille Harritzlefgaard i samme Kirke copulerede.

S. A. blev en Ritmester Grambow skudt i Skaane og efter ham 2 Faner ophængte i Sandager Kirke i Baagherred (Atl. 6 Pag. 661); men da Gramboerne i det Mindste kort efter (see 1713) eiede Sandagergaard i Skoubyherred,

har jeg et Slags Formodning om, at bemeldte Efterretning maaskee turde være en Forvexling med Sandager Kirke i Skoubyherred; helst da det forbigaaes i Præsteindberetningerne af 1755 om Sandager Kirke i Baagherred. S. A. bortfæstede forresten Windtz Enke paa Sandagergaard et Huus i Kjærby i Skouby Sogn.

S. A. Søndagen mellem Nytaar og hellig 3 Konger bar Anna Elschen v. Stochen et Barn af Nordskov i Guldberg Kirke. S. A. den 5 Febr. bar hoiædle og velbaarne Fru Cancellieraads (Windtz til Sandagergaard) Jochum Ernst Wilchins Barn af N. Esterbølle i Sandager Kirke, og blandt Fadderne vare Assessor Landorph, Præstekonen, Msr. Withardt rc. S. A. **Dn. 2 p. Pasch.** bar Anna Elschen v. Stochen et Barn fra Bogelund i samme Kirke. S. A. d. 8 Juli bleve den hoitagtbare og konsterfarne Karl Msr. Martinus Nissen og den dyd- og gudelskende Mademoiselle Anna Catharina v. Stochen af Enggaard ibid. copulerede. S. A. den 18 November bleve Niels Meinertsen Melhop og Catharina Lystrup paa Sandagergaard copulerede ibid.

S. A. den 16 April blev i Eilby Kirke begraven velædle Jobst Ludolph Kuhmm, Lieut. ved Hr. Capitain Langes Dragoner, som døde her i Capitainens Huus d. 11 April. S. A. **die fest. virid.** bar Catharina Lystrup fra Sandagergaard en Vagtmesters Barn i Eilby, og Præstens Datter Gjertrud Marie gik hos. S. A. 2 Paaskedag bar Præstekonens Søster fra S. Næraa en Tambours Barn i Eilby Kirke, hvis Faddere vare min (ↄ: Sognepræstens) Svoger Anders Hem, Niels Mygind, Præceptor i Præstegaarden rc. S. A. den 24 April blev offentligt for Herren i Kirken fremstillet vor (ↄ: Præstefolkenes) liden Datter, som var født den 14 April og den 15 hjemmedøbt af Hr. Peiter Klarschov i

Kaalshave og kaldet Kirstine; hendes Mormoder fra Assens (ellers pleiede det at hedde: fra Asperup) bar hende, og Fadderne vare Hr. Christian Bircherod i Særslef, Hr. Anders Hvid i Haarslef, Hr. Peiter Klarschov i Kaalshave, min (ɔ: Sognepræstens) Svoger Anders Hem og Johanne, Laurids Pedersens (Hvids) paa Oregaard. S. A. d. 4 Juni blev i Eilby Kirke begraven sal. Thomas Nielsen Wiburg, fordum Degn her til Menighederne, 64 Aar gammel. S. A. den 13 Aug. blev her i (Eilby) Kirke fremstillet Capitain Langens Datter, som den 23 Juli var født og Dagen efter hjemmedobt ved Navn Charlotte Augusta. Major Juels Frue paa „Elvid" bar hende, og Fadderne vare Ritmester Kaas, Capitain Friderich Lasson, Ahrenstorphs Frue paa lille Harritzlefgaard og min (ɔ: Sognepræstens) Kjæreste. S. A. den 22 Oct. bleve i Eilby Kirke copulerede Peder Hansen af Risomlund i Asperup Sogn og (Præstens Svigerinde) Anna Cathrine (Hem) her af Præstegaarden.

S. A. **Dn. 1 p. Epiph.** blev en Mand fra Ørbek paa Ore Kirkegaard begraven, som druknede i Olding... S. A. den 9 April bar i Ore Kirke velb. Froken (1705 kaldtes hun kun Jomfru) Helle Helene Trolle fra Barbjerg (Capellanens) Hr. Anders Larsens Søn Ernst Helm af Holse, blandt hvis Faddere vare Hr. Anders Andersen i Haarslef, Hr. Ernst Günther Helm af Brenderup, Jorgen Borgesen paa Bubbelgaard ɔc. S. A. **Dn. 18 p. Tr.** blev et Huusmandsbarn af Ore dobt, som kun havde en Mandsfadder, men derimod „alle Qvinderne" af Ore.

S. A. **Dn. 8 p. Tr.** holdt Fru Major Juels paa „Elved" et Barn fra Vierne til Daabs i Haarslef Kirke, og blandt Fadderne vare Cornet Windtz og Fændrik Philip paa „Elvid."

S. A. arvede Major Holst paa Langesø efter sin Broder Christian Adolph Finstrupgaard eller nuværende Holstenshuus (jfr. 1708).

S. A. Mariæ Bebudelsesdag bar Fruens Pige paa Langesø Smedens Barn i Vislef, og blandt Fadderne Skolemesteren i Præstegaarden, „Stadsmoen" Mallene (jfr. 1707) og Stuepigen Ellen ibid. S. A. Dn. Qvasimodogeniti bleve copulerede i Vigerslef Kirke (Fogden paa Langesø) Msr. Mads Lauridsen og (Frokenpigen ibid.) Sidsel Kirstine Knudsdatter Lind (som den 14 Febr. forud vare trolovede paa Langesø, og som fra den Tid, de bleve gifte, boede paa Himelstrup, men 1714 flyttede til Rueheed). S. A. 2 Pintsedag bar Msr. Mads Lauridsens Kjæreste paa Himelstrup (altsaa den Foromtalte, der siden ofte benævnes som Sidsel Kirstine paa Himelstrup) et Barn fra Togerød ibid. S. A. Dn. 3 p. Tr. bar Hans Degns Datter i Vosling et Barn fra Julskov ibid., og Jens Hollænders Kone paa Margaard var Fadder. S. A. Dn. 8 p. Tr. blev Jorgen Jensen Hollænders Barn fra Langesø sammesteds christnet, og blandt Fadderne Hans Pedersen Sylle, Skolemester i Præstegaarden. S. A. den 18 Sept. blev vor gunstige Patrons (Major v. Holstens) Son paa Langesø christnet og kaldet Adolph Echert. Vor gunstige Frøken Holst bar ham, og Fadderne vare Stiftamtmanden i Odense, Etatsraad Ehrenschild paa Enggaard, Major Holst paa Gjeldskov og hans Frue (men den „lille Junker" døde 1½ Aar gammel 1712). S. A. den 8 Oct. bleve et Par Folk, nemlig Niels Rasmusen og Mette Christensdatter, trolovede paa Margaard og havde allerede den 10 Oct. deres Barn i Vigerslef Kirke, hvortil Cornet Meier og Skolemester Hans Pedersen i Præstegaarden, Hollænderen paa Margaard og (Capellanens) Hr. Jensis Datter Kirstine

vare Faddere. Den 5 Nov. holdt derpaa hun (nemlig Fæstemøen) sin Kirkegang, og den 3 Dec. bleve de først copulerede. (Desuagtet fulgte der intet Skriftemaal paa, thi han var, vel at mærke, „Ridefoged paa Margaard").

S. A. bortfæster Jens Dyres Enke paa Elved en Gaard i Veflinge og et Boel i Eilskov.

S. A. maa Sognepræsten i Sønderso Hr. Knud Gregersen Krag (om hvem see Rug. 3, 1, 129) være død (dog kan det ikke med Bestemthed vides, da der i Aarene fra 1702 til 1719 aldeles Intet i Sønderso Kirkebog er antegnet); thi da blev uden Tvivl Hr. Peter Otto Ludvigsen Stoud Sognepræst her paa Stedet. Han var født den 1 Juli 1681 i Odense, hvor hans Fader Mag. Ludvig Stoud var Stiftsprovst og Sognepræst til S. Knud, men siden Bisköp i Christiansand. Sønnen blev omtrent 1699 Student, 1700 Baccalaureus, 1710 Sognepræst og 1714 Herredsprovst; han var gift med Lene Welleia, Datter af Mag. Christen Welleius, Provst og Sognepræst til Lintrup i Ribe Stift.

1711 skjenkede Anders Christiansen Hjorth i Kjøb. et Legat paa 30 Rdl. og, hvis han overlevede Pesten, som da herskede, paa 50 Rdl. til Bogense Byes Fattige (Hofm. F. 5 Pag. 309; 6 Pag. 316-17).

S. A. var Christian Pedersen endnu kongelig Tolder i Bogense (F. Pag. 317), og efter ham synes Peder Bogvads Fader saavel at være bleven Tolder som Postmester (see 1776).

S. A. blev der i Anledning af den paabudne Krigsstyr holdt Mandtal over Bogense Kjøbstads Indvaanere; og da havde Byen 122 Indbyggere, som vare pligtige at betale samme. Af dem vare Avlsbrugere 16, Dagleiere 15, Brændere og Øltappere 3, Handlende 4, Skomagere 5, Færgefolk og Søfarende 7 (foruden de indrullerede Søfolk af Byen,

som vare 9, og som ikke indbefattes i de 122 skattepligtige Indbyggere), Skrædere 3, Smede 3, Snedkere 4, Bagere 2, Felbereder 1, Handskemager 1, Glarmester 1, Farver 1, Tømmermænd 4, Rokkedreier 1, Bødkere 2, Enker (hvoraf nogle betle) 15, 5 Soldaterqvinder (som betle) og 1 Væver. Byfogden A. Friis levede af sin Løn, Consumptions „Forpagter" Wederkink og hans Broder Stempelpapirsforvalter Ulrik Zidsker vare blandt Avlsbrugerne. Byskriveren Niels Sørensen Tange var ugift. Capellan og Rector Scholæ Hr. Knud Klarschov var en fattig Mand, kunde ei leve af den ringe Indkomst, men sad i en vidtløftig Gjeld; maatte og deraf (naturligviis ikke af Gjelden, men af Embedets Indkomst) holde en Student at gjøre Opvartning med Sang i Kirken og den latinske Skole, som han lønnede og meest gav Kost. Sognepræsten Mag. Poul Lundager levede af sit Embede, og Jacob Hansen var Klokker. (De Øvriges Næringsvei er ikke angiven, og næsten om Alle hedder det, at de vare fattige og forarmede. Formodentlig er imidlertid Elendigheden maaskee noget overdrevent skildret, for derved at faae Skatterne ansatte saa ringe som muligt). Om Æblø, som under Byens Tart er immatriculeret, hedder det derimod, at den tilhørte Kongens Kjøbstadkirke her i „Kjøbing," samt Baron Putbusch, Etatsraad Ehrenschild og Kammerraad Trostrup (jfr. 1700 og 1701), og at paa Øen fandtes en Forpagter og to Fiskere. I Byen vare endelig indqvarterede Capitain Bilde af Landmilicen, Capitain Lameliche med sit Compagnie og Lieut. Steingel, og Bogense Borgervæbning bestod s. A. af 96 Mand, Officererne &c. iberegnede.

S. A. den 12 April blev velb. Capitain Bildes Søn Daniel Ernst christnet i Bogense Kirke. Etatsraad Ehrenschilds Frue paa Enggaard bar ham, Major Juels Frue paa „Elved"

gik hos, og Fadderne vare Oberstlieut. Holst paa Langesø, Major Sefeld paa Margaard og Henrik v. Ahrenstorf paa lille Harritzlefgaard. S. A. den 17 Aug. bleve Rasmus Thomæsen Schytt og Kirsten Andersdatter Lyne efter kongl. Tilladelse viede hjemme i Huset i Bogense.

S. A. den 22 Juni var Hr. Anders Hvid i Haarslef Fadd. til et Barn fra Brandholt i Skouby Kirke, og s. A. **Dn. 17 p. Tr.** blev den hoiædle og velb. Herres Hr. Henrich v. Ahrenstorfs Datter Anna Margrethe efterat være hjemmedobt fremstillet for Herren i Skouby Kirke, baaren af velb. Jomfru Helle Helene (Trolle) paa Varbjerg, og Fadderne vare hoiædle Hr. Amtmand Rosenkrantz paa Skousbo, velb. Fru Major Juels paa „Elvid" og Amtmand Rosenkrantzes dydædle Frue.

S. A. bortfæster Fru Windtz paa Sandagergaard en Mølle, som laa under Gaarden, men henhorte til Eilby Sogn, og hvis Landgilde var 10 Tdr. Rugmeel; fremdeles en Gaard i Særslef paa 14—5—=—= og en Ditto i Kosterslef paa 11—4—=—=

S. A. Sond. mellem Nytaar og hel. 3 K. bar hoiædle og velb. Jomfru Charlotte Lovise v. Elsenitz Degnen Tobias Frederichsens Datter af Smidstrup i Guldberg Kirke, og blandt Fadd. vare hoiædle og velb. Junker Frederik v. Ehrenschild, Mad. v. Stochen, Msr. Eggers og Msr. Withardt, Alle fra Enggaard. S. A. **Dn. 3 p. Pasch.** bar Sidsel „Jomfrupige" paa Enggaard et Barn fra Bogelund i Sandager Kirke. S. A. **Dn. 4 p. Pasch.** stod Skytten paa Sandagergaard Andreas Reinsberg aabenbare Skrifte ibid., fordi han havde holdt sig fra Herrens Nadvere. S. A. 3 Juledag var Mad. Anna Elisabeth v. Stochen Fadder til et Barn fra Bogelund ibid.

S. A. Dn. 3 p. Pasch. blev i Eilby Kirke publice absolveret et Qvindfolk, som var blevet besovet i Skaane og udlagde en Grenadeer ved de grønne Fodfolk under Capit. Kylbrons Comp. ved Navn Johan Agasant. S. A. den 7 Mai bleve Degnen i Eilby Erich Jorgensen Haarslef og Else Margrethe Clausdatter Bramer her i Degneboligen trolovede og den 6 Juli i Kirken copulerede. S. A. Dn. 15 p. Tr. bar Præstens Datter Ingeborg Dorothea et Barn i Eilby Kirke. S. A. den 15 Oct. blev i samme Kirke døbt vor (ɔ: Præstefolkenes) liden Datter, som 7 Oct. blev født. Baronesse Winterfeldt fra Jerstrup holdt hende over Daaben og „lod hende kalde" Margrete Hedevig; Hr. Peiter Klarschov i Kaalshave døbte hende, og Fadderne vare Hr. Anders Hvid i Haarslef, Msr. Bockenhoffer, Sgr. Laurids Pedersen (Hvid) paa Oregaard, Frøken Ulrica Hoppen fra Sandagergaard ꝛc. S. A. Dn. 1 adv. bar Fruens Pige paa Sandagergaard Anders „Chur=fyrstis" Datter i Eilby.

S. A. Dn. Misericord. bar (Capellanens) Hr. Andersis Kone Corporalen Mathis VisKis Barn af Skostrup i Ore Kirke; Dn. Exaudi et Ditto fra Ditto, hvor Willom Degns Hustru gik hos; Dn. Tr. et Ditto fra Piket; Dn. 13 p. Tr. et Ditto fra Skaastrup og Dn. 14 p. Tr. et Ditto fra Ditto. S. A. Dn. 18 p. Tr. bar Lars Pedersen (Hvids) Hustru paa Oregaard et Barn fra Ørbek ibid.

S. A. den 8 Juli blev Sognepræsten i Haarslef Hr. Anders Hvids Søn Mads i Haarslef Kirke christnet.

S. A. Onsdagen den 22 April bleve Nicodemus Sommerfeldt og Margrethe Jensdatter Bjerring (altsaa Capellanen Hr. Jensis (see 1705) Datter) trolovede og s. A. Onsdagen den 17 Juni i Vigerslef Kirke copulerede. S. A. Dn. 8 p. Tr. blev Jens Hansen Hollænders Barn paa

Margaard i samme Kirke christnet. Ridefogden **ibid.** Niels Rasmusens Kjæreste bar det, og han var Fadder. S. A. Fredagen den 7 Aug. blev vores salig Provstinde (ɔ: Sognepræsten Hr. Christen Holms Hustru Karen Andersdatter Broholm) begraven, som var 51½ Aar gammel. S. A. Fredagen den 4 Sept. blev i samme Kirke christnet hoiædle og velb. Hr. Oberstlieut. (Godske Ditlev v. Holstens) Datter fra Langesø og kaldet Anne Margrethe. Stiftamtmandinden i Odense bar det, og Fadd. vare Oberst Holst, Staldmester Hachstusen paa Dallund og sal. Oberst Bjelchis Frue (men „den lille Frochen" døde ½ Aar gammel og blev 1712 i Vigerslef Kirke begraven). S. A. Torsdagen den 15 Octob. blev begraven Karen, salig Hr. Jacobs (altsaa den foregaaende Sognepræst Hr. Jacob Olufsen Dyrhoffs Enke Karen, der ifølge Aug. 3, 1, 32 blev qvalt i et Lammeøie), 69 Aar og 9 Maaneder gammel. S. A. **Dn. 24 p. Tr.** bar „Skovriderens" Kjæreste et Barn fra Hafsted i Vigerslef Kirke.

S. A. bortfæster Jens Dyres Enke paa Elved et Huus i Veflinge, men maa derpaa være død eller have aftraadt Gaarden til sin Datter Edele Rothsteen Dyre, der, som sagt, var gift med Capitain Henrik Juel, og som næste Aar var i Besiddelse af Gaarden.

S. A. maa allerede Krigscommissair Otte Himmelstrups Enke Maren Bang have solgt Dallund til Staldmester Harthausen (hvilket ellers pleier at ansættes til 1713); thi han skriver sig, som ovenanført, allerede til samme, da han 1711 er Fadder til Oberstlieutenant Holstes Barn paa Langesø.

Elvedgaards næste Besidder var saaledes den forrige Eiers Datter Edel Rothsteen Dyre. Jens Dyre havde nemlig med sin Frue Helle Margrethe Lykke en Søn Iver, der døde ugift som Lieutenant, og derved arvede dennes Søster Edel Rothsteen Dyre, der formodentlig var opkaldt efter sin Farmoder Edel Rothsteen paa Rothsteenseie (som døde 1677, Atl. 5 Pag. 773) og 1701, som sagt, var bleven gift med daværende Capitain, senere Oberstlieutenant Henrik Juel, 1711 ved Moderens Død Gaarden. Hendes Mand Henrik Juel var en Søn af Henrik Juel til Lindberggaard (som ifølge Jonges Just Juels Levnet Pag. 138 døde den 31 Dec. 1707) og Sophie Høg. Han er uden Tvivl født 1666 eller 67 (K. R.) og var af den berømte Slægt med Guldstjernen over de 3 hvide Strømme; en Farbroders Sønnesøn (altsaa Næstsødskendebarns Søn) af Admiral Niels Juel og en Broder til Viceadmiral Just Juel. 1692 den 22 Marts blev han ansat som Fændrik ved det churlandske Regiment og marscherede som saadan med Auxiliaircorpset til Ungarn (see v. Jahns Afh. om Aux. Trop. i Militairt Repert. 2 R. B. 1, 1843). Enten i samme eller i næste Aar er han avanceret til Premierlieutenant; thi i Etaten for 1692 staaer han som Fændrik, men i Etaten for 1693 som Premierlieutenant. Dette hurtige Avancement deelte flere unge Officerer ved det til Ungarn commanderede Infanterieregiment, da Misfornøielsen var lige stor blandt Menige og Officerer, og medens de Første deserterede, toge de Sidste deres Afsked. 1695 eller 96 blev han Capitainlieutenant (hvilket omtrent svarede til det senere Stabscapitain. Ethvert Regiment havde nemlig en Capitainlieutenant, der stod i Premierlieutenants Nummer ved Livcompagniet). Den 5 Febr. 1698 udnævntes han til Capitain og Compagniechef ved Regimentet, der imidlertid

var marscheret til Polen. Da det her var blevet oploſt, kom han tilbage til Danmark og fik den 16 September 1699 et Compagnie i Marineregimentet. Efter nu, som sagt, den 16 Sept. 1701 at have giftet sig, blev han den 20 Oct. 1706 characteriseret og den 20 Mai 1710 virkelig Major i Regimentet og den 28 Sept. 1711 Oberstlieutenant (medd. af Premierl. v. Jahn), men faldt allerede ved Gadebusk 1712 og efterlod ingen Børn. Om hans Død skriver Broderen Viceadmiral Just Juel i sin Autobiographie (**Mscr. Thott. Nr. 1123 fol.** og **1942, 4to** ved K. B.): „Kort derefter fik jeg de sørgelige Tidender, at min Broder Henrik Juel Oberstlieut. ved det Marinske Regiment, udi Slaget for Gadebusk den 20 Dec. med sit Blod havde beseglet sin Troskab for sin Konge og Fædreland, eftersom han i bemeldte Slag var bleven ihjelskudt paa Valstedet; og var han saaledes den fjerde og sidste af mine Heel- og Halvbrødre, hvilke jeg haver mistet udi Hans Majestæts Tjeneste paa efterfølgende Tider og Steder &c." (jfr. Jonges Just Juels Levnet Pag. 10). S. A. bortfæster Edel Rothsteen Dyre, som Juels Enke, 1 Gaard i Eilskov. S. A. bliver Veslinge mellemste Heed deelt blandt hendes og de øvrige paagrændsende Bønder (see 1735). 1713 bortfæster hun en Gaard i Hoved, 1 i Eilby og 1 Huus ibid. S. A. faaer hun kgl. Confirmation paa sin afdøde Mands Testament (Antiq. Annal. 2 Pag. 374). S. A. tilskriver hun Stiftamtmanden i Fyen et Brev, hvorved hun lader ham vide, at der mellem hendes sal. Mand og hende var oprettet Testament, samt beder sig forskaanet for at efterkomme Hans Majestæts Ordre om „at levere Skytter fra Hovedgaardene," da hun ingen holder paa Gaarden, og hun formedelst de store Udgifter, først hendes Moders (1711) og nu hendes Mands Dødsfald (1712) har foraarsaget hende, heller ingen for-

maaer at udrede. 1714 gifter hun sig anden Gang med Kammerjunker Henrik Leopold v. Schindel (hvis Søster 1710 var bleven erklæret for Kong Fred. 4des Grevinde, og som 1711 havde opholdt sig ½ Aar i Fyen; N. Saml. 1 Pag. 147). Han var en Søn af Viglas v. Schindel, Etatsraad, Overhofmester ved det ridderlige Academie i Kjøbenhavn (som døde den 8 April 1695 og om hvem see N. Saml. 1 Pag. 143-44), og Anne Helene v. Horn. Han var født i Budisch i Juli 1686, først Kammerpage hos Fred. 4 og siden Kammerjunker (af Klev. Saml. ved K. N.). 1714 gift med Henrik Juels Enke Edel Rothsteen Dyre og udsteder s. A. en Obligation paa 1000 danske Kroner og 1000 Rdl. Courant Sølvmynt, ligesom 1715 en Ditto paa 1000 Rdl. Courant Sølvm. til Oberst Hans Frederik v. Pultz (paa Nygaard) og pantsætter ham derfor 2 Gaarde i Haarslef, 3 i Eilskov, Mosegaard, Ladebolle, 2 Gaarde i Skouby, 2 i Eilby og 1 Huus ibid., 1 Gaard i Jullerup, 5 i Veslinge og 1 i Hoved, ialt 108 Tdr. Hartkorn. Man seer saaledes deraf, at Godset vel ved hans Tiltrædelse var eller blev forgjeldet, men erfarer tillige deraf dets betydelige Tilvært i de sidste 25 Aar; thi 1688 hørte hverken de 3 Gaarde i Eilskov eller Ladebolle eller de 2 Gaarde i Skouby eller de 2 i Eilby eller den i Jullerup eller den i Hoved dertil; ja! selv siden 1710 var det dog med 1 Gaard i Skouby forøget. Og turde man nu tillige antage, at Hovedgaarden endnu besad sine øvrige 1710 opregnede Bøndergaarde, saa vare disse 108 Tdr. Hartkorn pantsat Bøndergods ikke engang det Halve af Elvedgaards daværende Gods. 1715 bortfæster Fru Edel Rodsteen Dyre v. Schindel, — formodentlig i Mandens Fraværelse, — sin Gaardspart i Bauggaard paa 3—1—-—- med fornøden Besætning af Bæster til Plougen

ꝛc. mod 23 Rdl. Indfæstning og Landgilde efter Jordebogen, samt Hovning og Ægter i Proportion mod Andre; ligeledes bortfæster hun 1 Gadehuus i Vesling. S. A. blev hendes Mand sendt til Antvorskov for at undersøge sin Søsters Forhold (N. Saml. l. c.). 1716 blev hans Søster forviist (l. c.), og han selv blev Amtmand over Antvorskovs og Korsøers Amter i den tilligemed hans Søster og for hendes Skyld forviste Generalmajor Bülows Sted (l. c. Pag. 146-48). S. A. bortfæster han en Gaard i Morup (ↄ: Moderup) paa 10—7—=—1 og en Gaardspart i Skouby paa 2—5—=—1½, samt et Huus i Veslinge til en af de svenske Fanger (fra Tønningen), ligesom Huset Tappernøie til Jørgen Kasse som Skovfoged. S. A. og næstfølgende var Paul Ries Forvalter eller Fuldmægtig paa Elved. 1717 bortfæster Schindel som Kammerjunker og Amtmand i Antvorskovs og Korsøers Amter 1 Gaard i Hoved paa 8—=—2—1 (det senere Marienro, som 1688 tilhørte Cornet W. F. Reder) med Besætning til Peder Jacobsen (efter hvem en af Elved Hovmarker siden bar Navn) mod 80 Rdl. i Fæste, Landgilde efter Jordebogen, nemlig 9 Tdr. Byg, 1 Fd. Smør, 2 Rdl. 3 Mk. Penge, samt 10 Rdl. i Hovningspenge, hvorimod Fæsteren skærer 8 Bønderlæs Tørv, men svarer Afgift til sin Svigermoder, som afstod ham Gaarden. S. A. bortfæstede han 1 Gaard i Eilby og eiede ligeledes Gaarde i Vesling, Hoved med (den nedlagte) Mølle, Kjøbeskov, Banggaard og Graverhuus. S. A. skriver Fru Anne Trolle paa Varbjerg, sal. Erik Bilde til Kjærsgaards Enke, i et Brev til F. Rostgaard, som angaaer de fyenske Herregaarde og deres daværende Eiere, saaledes om Elved: „Denne Gaard har været beboet af Jens Dyre, som var Claus Dyre til Sindinggaards og Edel Rodsteens Søn; hans Hustru var Hille Margrethe

Lykke, en Datter af Oberst Niels Lykke til Elved, som levede nogle Aar i Kong Chr. 5tes Tid, og Fru Malene Gyldenstjerne. De havde en Søn Iver Dyre, som var Lieutenant, men døde ugift i Sachsen; og en Datter Edel Dyre, som først havde Major Henrik Juel, men ingen Børn med ham, og nu er gift med Amtmand Schintler paa Anderskov." 1718 bortfæstede Amtmand Schindel et Boel i Hoved paa 3—=—=—1, et Boel i „Elvedskov," som kaldes Graverhuset, den halve Part af en Gaard i Eilby og 1 Ledhuus ved Veflinge Heed (det saakaldte Ivers Huus), hvis Hovning synes at have bestaaet i at holde Udgjerderne vedlige. S. A. kjøbte han 1 Gaard i Moderup paa 9—5—=—=, 1 i S. Esterbolle paa 10—4—=—= og 1 i Haarslef paa 4—5—1—2¼ af Kongen for 206 Rd. 24¾ ß. Kroner, eller rettere Kongen afstod ham for denne Sum blot sin Reluitionsret til disse Gaarde, hvoraf den første var Relutions- og de 2 andre Pantegods fra Fred. 3dies Tid. 1719 bortfæster han 1 Gaard i Veflinge paa 7—2—1—1 og en Ditto paa 7—4—2—=. S. A. skal han ogsaa have kjøbt en Gaard i Moderup og en Ditto i Esterbolle af Kongen; men disse sidste ere vistnok de under forrige Aar omtalte, da Efterretningerne ofte forvirres ved det at Kjøbet er sluttet det ene og Skjødet heelt ofte først udstedt det andet Aar. S. A. solgte han endelig Gaard og Gods (hvis Hovedgaardstaxt endnu var 52—5—1—1 og dens Skovskyld 3—7—1—1) til Oberst af Infanteriet Ulrich Frederich v. Brüggmann. 1720 blev han som Kammerjunker og Amtmand over Antvorskovs og Korsøers Amter den 29 Octob. Etatsraad (Mscr. Thott. Nr. 1908, 4to ved K. B.), og 1723 maa han være død eller entlediget; thi s. A. den 19 April blev Generalmajor Simon Henrik Donop beskikket til Amtmand over Antvorskovs og

Korsoers Amter udi „afgangne" Etatsraad Schindels Sted (Maanedl. Relation ved K. R.), og siden den Tid hører man hverken til hende eller ham.

Hvad nu Egnens eller Rugaards Amts Historie under Edel Dyres og hendes to Mænds (Henrik Juels og Henrik Leopold Schindels) Besiddelsestid eller fra 1711 til 1719 er angaaende, da har jeg derom (foruden hvad som allerede med Hensyn dertil i Rug. 3, 1, 175 sq. er anført) endvidere fundet Følgende antegnet:

1712 skjenkede Hr. Claus Hansen Bang, Sognepræst i Søderup i Sjelland (en Søn af Byens afdøde Sognepræst Mag. Hans Clausen Bang), en Gaard til Bogense Kirke for Vedligeholdelsen af sine Forældres Begravelse, samt en Rod-Hauge i Byen til Skolens fattigste Discipel (Hofm. F. 5 Pag. 301; 6 Pag. 316).

S. A. indgav Byskriveren ibid. N. S. Tange Ansøgning om Forhøielse i sin Løn (jfr. 1711).

S. A. den 12 Jan. blev Sognepræsten i Bogense Hr. P. Lundagers Datter Charlotte Amalia i Byens Kirke christnet. S. A. den 11 Oct. bleve Laurids Jacobsen Hjort og Catharina Rasmusdatter, sal. Christen Lynes, efter kongl. Tilladelse viede i deres Huus i Bogense.

S. A. 3 S. i Faste holdt velb. Fru Ahrenstorf paa lille Harritzlefgaard Nedermøllers Datter til Daabs i Skouby Kirke, og blandt Fadd. var Tolderen Jørgen Wederkink i Bogense. S. A. skal ogsaa Henrik Ahrenstorf, som boede paa lille Harritzlefgaard her i Sognet, var en Søn af General Frederik Ahrenstorf til Svanholm og Augusta Elisabeth Rumohr, og derhos selv var gift med Charlotte, Oberst de Winds Datter, være død (Hofm. F. 5 Pag. 298; Atl. 6

Pag. 619), skjøndt det ikke i Kirkebogen findes antegnet. [1]) Hans forommeldte Gaard laa forresten i Harritzlef By, og hans Moder havde som Enke efter sin 1689 afdøde Mand 1694 ladet den opbygge (see Aug. 1694); men senere ere dens Bygninger solgte og afbrudte samt for en stor Deel indførte til Bogense, og af sammes Materialier den Gaard paa Adelgaden opbygt, som nu kaldes lille Harritzlefgaard eller Trappen (see 1733). S. A. fik Commandeur-Capitain Hans Lassen paa store Harritzlefgaard Tilladelse til at ægte Jomfru Christine Hoppe (en Datter af Admiralen; see Giess. 3 Pag. 388 Tab.) uden foregaaende Trolovelse og Lysning af Prædikestolen.

S. A. bortfæster Fru Windtz (som ogsaa var en Datter af Viceadmiral Hoppe og en Søster til den Forannævnte, jfr. Giess. l. c.) paa Sandagergaard Kostrup Mølle i Brenderup Sogn.

S. A. den 21 Jan. blev Urtegaardsmanden paa Sandagergaard Joachim Ernst Wilchens Datter holdt til Daabs i Sandager Kirke af Fru Warensteen (ɔ: Warnsted) paa Jerstrup, og Fadd. vare Jomfru Ulrica Hop, Ritmester Lange, Capitainlieutenant Hop &c.

---

1) Ifølge hans Epitaphium i Skouby Kirke døde høiædle og velbaarne Henrik v. Ahrenstorf, som var født i Eckernførde og residerede paa sin opbygte Gaard, lille Harritzlefgaard her i Sognet, den 16 Mai 1712. Han var en Søn af Frederik v. Ahrenstorf til Svanholm og Overgaard, Ridd., Gehrd., Generalissimus, og Fru Augusta Elisabeth Rumohr af Rost og var selv gift med Charlotte, Oberst de Windts Datter; havde 2 smaa Frøkener af dette Ægteskab, og for hans Begravelsessted i Kirken blev til samme givet „en Messehagel af rødt Floiel, omkringsat med Guldsnorer, tilligemed et Træ-Tralværk omkring Alteret."

S. A. den 13 Jan. blev Ritmester Langens liden Søn, som den 17 Dec. f. A. var født og den 18 Dec. hjemmedøbt ved Navn Frederich Æmilius, i Eilby Kirke begraven, men strax derpaa til Sandager Kirke henflyttet og i Mad. Windtz Begravelse nedsat. S. A. den 7 Oct. bar Oberst Warnsteds Frue paa Jerstrup Degnens Søn i Eilby, hvis Faddere vare Hr. Peiter Klarschou i Kaalshave, min (ɔ: Sognepræstens) Datter Gjertrud Marie, Sille Bircherod fra Særslef rc. S. A. Dn. 2 adv. bar Sognepræstens Datter et Barn i Eilby, og Anders „Chur-fyrstis" Kone var Fadd.

S. A. (altsaa skete Delingen af Øregaard ikke, som Atlas vil, efter Rantzaus Død, men i hans levende Live) udsteder Landraad Cey Rantzau til Nienhuus sin Transport til Landraad (Otte) Blome (i Holsteen) paa den ene Halvdeel af Øregaard, Gods og Kirke.

S. A. Dn. Reminiscere bar (Capellanens) Hr. Anderssis Kone i Holse et Barn fra Skaastrup i Øre Kirke. S. A. Dn. Oculi blev paa Øre Kirkegaard begraven en Landsoldat af Skaastrup, som døde paa Marschen fra Glückstad. S. A. Dn. Misericord. bar Capellanens Kone atter et Barn fra Skaastrup. S. A. den 30 April blev Forpagteren paa Øregaard Laurs Pedersen (Hvid) 71 Aar gammel begraven. S. A. Dn. Tr. bar Ritmester Holstes Frue Jens Skyttes Barn i Øre. S. A. den 13 Juli blev ibid. begraven Sidsel Høiberris, som druknede i en Brønd i Skaastrup.

S. A. S. Hansdag holdt Oberstlieutenant Juels Frue paa „Elvid" et Barn fra Lykkegaard til Daabs i Haarslef Kirke, og blandt Fadderne vare 2 af bemeldte Frues Piger.

S. A. var Christen Jørgensen Juel Degn i Vigerslef, og da bar Dn. Septuages. Margaards Fruerpige et Barn fra Tverskov i samme Kirke. S. A. den 19 Febr. blev den lille

Junker Adolph Echert v. Holsten fra Langesø ibid. begraven. S. A. Dn. Qvasimodogeniti bar (Capellanens) Hr. Jensis Datter Mette Margrethe en Bødkers Barn fra Rue ibid. S. A. den 9 April blev den lille Frøken Anna Margrethe v. Holsten fra Langesø, som var ½ Aar gammel, begraven. S. A. Dn. Rogate bar Fruens Pige paa Margaard Margaards Møllerbarn i Vigerslef Kirke. S. A. Dn. 4 p. Tr. bar Fruerpigen paa Margaard ibid. et Barn fra Vigerslef, hvis Faddere vare Skolemesteren i Præstegaarden, „Laqveien" paa Margaard ꝛc. S. A. Dn. 20 p. Tr. bar vor høiædle og velb. Frøken (Holst fra Langesø) Ladefogdens Barn ibid., hvis Faddere vare Fruen paa Margaard, Mads Lauridsen Ridefoged (paa Langesø fra Himelstrup) og hans Kjæreste, „Laqveien" samt Fruens og Frøkenens Pige paa Langesø. S. A. den 18 Oct. blev christnet vor gunstige Patron (v. Holstens) paa Langesøes Søn Eggert Christoffer; Mad. Ehrenschilds, Fruen paa Enggaard, bar ham, og hendes Søster, Generalmaj. Bruchdorf og Erich Scheel vare Faddere (men den „lille Junker" blev kun 1½ Aar gammel og døde 1714). S. A. den 22 Oct. blev begraven „Langesøes Amme" (det vil vel sige: Ammen ibid.).

S. A. døde, som sagt, Oberstlieutenant Henrik Juel, der havde faaet Elvedgaard med Edele Rothsteen Dyre, som han 1701 havde ægtet; og som hans Enke er det, at hun s. A. bortfæster en Gaard i Eilskov.

S. A. eiede endnu Grevinde Wedel Rugaard (Rug. 3, 1 Pag. 175).

1713 den 17 Jan. erklærer Byfogden A. Friis i Bogense sig til Stiftamtmand Pritzbuer over Byens elendige Tilstand med følgende Ord: „For Slaget stod i Meklenborg (ↄ: 1712), gav man her 11 à 12 ß. for 1 Skp. Byg, 12 à 13 ß. for 1

Skp. Rug og 4 Mk. for en Tønde Ærter; men nu efter samme sælges 1 Td. Byg for $4\frac{1}{2}$ à 5 Mk. og 1 Td. Rug for 5 à 6 Mk. (altsaa $\frac{1}{6}$ lettere end forhen). Ingen har Penge at kjøbe for, og Fremmede, som man havde ventet sig Hjelp af, have nu over denne „Ruptüre" frasagt sig at befatte sig dermed eller her at have nogen Kornhandel; saa at det seer jammerligt ud." (Her klages altsaa ikke over Dyrtid, men tvertimod over altfor lette Priser, hvilke dog ikke af Aarets Capitelstaxt kunne erfares, saasom samme synes at være en Middelpriis, nemlig for Rugen 7 Mk. 8 ß., for Byggen 6 Mk. 8 ß. og for Havren 4 Mk.).

S. A. den 28 Jan. klager samme Byfoged til (den nye) Stiftamtmand Gjedde over den svære Indqvartering, „som denne By, der er den ringeste i Landet, ikke kan udholde uden at blive en øde Hob, som den var før min Tid." Oberstlieutenant Donop med Frue og Børn laa der med 100 Mand, Heste o. s. v., og daglig indkom Folk af Oberst Brokdorphs Regiment.

S. A. den 7 Juni klager Byfogden til Stiftamtmanden, at Byen havde faaet en ny Indqvartering af 152 Mand, 12 Koner med mange Børn, og en Lieutenant med sin Tjener, hvorfor han beder, at den maa blive befriet for 40 à 50 Mand.

S. A. den 30 Jan. blev Sognepræsten i Bogense Hr. Lundagers Datter Euphrosynes Daab i Byens Kirke confirmeret, og hun af Capitain Bildes Frue frembaaren. S. A. den 12 Marts bleve Conrad Seibert og Pernille Marie Jacobsdatter Hjort efter kongelig Tilladelse viede hjemme i Huset ibid. S. A. den 25 Juni blev Laurids Jørgensen „Markvogters" Søn døbt i Bogense Kirke, og s. A. den 9

Mai blev den „konsterfarne og mandhafte" Trompeter Christoffer Bissel i Skouby Kirke copuleret.

S. A. bortfæster Fru Windtz paa Sandagergaard et Huus i Skouby, en Gaard i Kosterslef paa 8—6—1—2 og en Ditto sammesteds paa 9—7—1—2; men s. A. (Giess. 3 Pag. 388) skal hun have giftet sig med en Major Hans Henrich Grambow (den hun lærte at kjende ved det han excercerede de Nationale her paa Egnen og havde sit Qvarteer i Eilby).

S. A. **Dn. 23 p. Tr.** bar Mademoiselle Trentzius fra Sandagergaard et Barn fra N. Esterbølle i Sandager Kirke, og Fadderne vare Mademois. Weddekink (fra Bogense), Major Grambow og Msr. Withart. S. A. den 22 Novb. bleve velb. Maj. Hans Henrich v. Grambow og Fru Cancellieraads (Windtz) Margrete Catharina de Hoppen paa Sandagergaard copulerede.

S. A. **Dn. 20 p. Tr.** bar Fruens Pige paa Sandagergaard Anders Chur-fyrstis Datter i Eilby. (Om dette allerede i det Foregaaende flere Gange forekommende Navn af Churfyrste kan tilføies, at han bar samme, fordi han i sin Ungdom havde tjent hos en af Tydsklands Churfyrster, og at det med Hensyn til Folkenavne og sammes Forvanskning i Almuens Mund kan ansees for en Mærkværdighed, at denne Anders Churfyrstes Efterkommere, som endnu der i Sognet ere til og udgjøre en Familie, der udmærker sig ved sin fast dværgagtige Skikkelse, nu i mange Aar kaldes Kullefus, og da En iblandt dem hedder Maren, saa faaer hun sans façon Navn af Marculphus).

S. A. **Dn. Esto mihi** lod Erich Knudsen i Skaastrup sin Datter ved Daaben i Ore Kirke kalde „Svendborg" (et Qvindenavn, som der i Sognet ikke sjelden forekommer og

synes at være dannet af Svend, ligesom Ingeborg af Inge, Hilleborg af Hille &c.). S. A. **Dn. Sexages.** bar Capellanen Hr. Andersis Kone et Barn fra Skaastrup, **Die vi- rid.** et Ditto og **Dn. 11 Tr.** atter et Ditto.

S. A. den 5 April blev Sognepræsten i Haarslef Hr. Anders Hvids Kjæreste Barbara Sophia Kjelsdatter i sit 41 Aar begraven. S. A. den 28 Jan. skal den af sine Legater bekjendte Peter Eilskov være født i Eilskov i Haarslef Sogn i nuværende Anders Jespersens Gaard og have deraf sit Tilnavn (Adr. Cont. Eft. 1783 Nr. 69, hvor hans Levnet findes).

S. A. kjøbte Maj. Godske Ditlev v. Holsten paa Langesø af Iver Krabbe til Sobysogaard en Part af en Gaard i Fastrup; af Lector Naur i Odense den anden Part af samme; af Birgitte Bircherod en Gaard i samme By; af Fru Helvig Sophie Urne en Part af en Gaard i Fastrup og en anden af en Gaard i Veflinge; af Jørgen Rosenkrantz nogle Huse og af Christen Bircherod 2 Gaarde i Vigerslef Sogn.

S. A. blev Hr. Anders Christensen Holm Sognepræst i Vigerslef; thi vel hedder det, at den forrige Sognepræst Hr. Christen Holm, som var Hr. Anderses Fader, allerede 1704 skulde være død og Sønnen ved denne Leilighed have succederet ham (Giess. 3 Pag. 143, 258, 264); men det er urigtigt; thi ifølge Bloch døde Faderen først 1714, men Sønnen, som var født 1690, deponerede fra Odense Skole 1707, tog philos. Examen 1708, var s. A. Alumnus paa Valkendorfs Collegium og har skrevet en Diss. under Titel: **Trias Thesium. Hafn.** 1709; tog Attestats 1710 og Dimis-Præd. 1711; blev allerede 1713 Præst her paa Stedet, idet Faderen aftraadte ham Kaldet (Rug. 3, 1, 34), giftede sig 1715 med Sille, en Datter af Provsten Chr. Br. Bir-

cherod i Særslef, og døde saavel efter Bloch som Giessing 1743 (men efter Hofm. F. 5 Pag. 90, 1742), hvorpaa hans Enke fik Christoffer Stroyberg, der først var Præst i Herringe og siden i S. Broby (Giess. l. c.). Derfor hedder det ogsaa i Sognets Kirkebog, at 1713 **Dn. 13 p. Tr.** blev Hr. Anders (Holm) ordineret i Vigerslef Kirke.

S. A. Nytaarsdag bar Anne (Capellanens) Hr. Jensis Skyttens Barn fra Rue i Vigerslef Kirke, og Ridefogden paa Himelstrup og Laqveien paa Langesø vare Faddere. S. A. **Dn. 1 p. Epiph.** bar den Samme en fattig Rytterenkes Barn i Vislef, og Hr. Jensis Datter, Urtegaardsmanden og Tærskeren paa Margaard vare Faddere. S. A. den 25 Jan. blev en Kone fra Fastrup begraven, som var 94 Aar gammel. S. A. **Dn. Qvadrages.** bar Daniel Feltskærs Kone i Skousgaarde en Rytters Barn fra Rue, og blandt Fadderne Corporalen i Aagaarde (Caspar v. Bergen), 2 Ryttere fra Rue og 2 Ryttere fra Togerød. S. A. **Dn. 13 p. Tr.** blev (som sagt, Sognepræstens Søn) Hr. Anders der i Kirken ordineret, og s. A. **Dn. 2 adv.** bar Regimentsskriverens Datter et Barn fra Rue **ibid.**

S. A. bortfæstede Oberstlieutenant Juels Enke paa Elved en Gaard i Høved, en Ditto i Eilby og 1 Huus **ibid.**, men giftede sig kort efter med Kammerjunker Henrik Leopold v. Schindel.

S. A. skulde Otte Himmelstrups Enke Maren Bang, som døde 1720 i Skamby, først have solgt Dallund til Etatsraad og Staldmester Jørgen Frederik Harthausen; men vi have i det Foregaaende gjort det sandsynligt, at dette Salg allerede maatte være skeet 1711.

1714 holdtes der Visitation i Kjøbstæderne (af Stiftamtmanden), og hedder det ved denne Leilighed om Bogense,

at Fattigvæsenet eiede kun 30 Rdl.; at alle øde Pladser i Byen havde deres visse Eiere, som svarede Skat deraf; at Byen havde aldeles intet Inventarium eller nogen Beholdning og heller ingen Brandanstalter; Veien var i brugelig Stand; Færgevæsenet havde 2 store og 2 smaa Baade, og Kirken befandtes i en meget slet Stand.

S. A. den 14 Mai blev Sognepræsten Mag. Lundagers Søn Gotfrieds Daab i Bogense Kirke confirmeret. S. A. den 27 Juni bleve Erik Mule og Anne Kirstine Christiansdatter i Bogense efter kongl. Tilladelse sammenviede hjemme i Huset. S. A. den 26 Juli blev Capitain Bildes Søn døbt i Bogense Kirke og kaldet Sivert. S. A. den 2 Nov. bleve Sognepræstens Broder Axel Jørgensen Lundager, Klokker og Bedemand i Bogense, og Kirsten Hansdatter Bolder copulerede. S. A. den 9 Nov. bleve Wederkinks Datter Birgitte Kirstine og Christian Orban Schurtz efter kongl. Tilladelse viede i Brudens Faders Huus ibid.

S. A. bortfæster Fru Windtz paa Sandagergaard et Huus i Esterbølle paa 1—3—„—„ (uagtet hun, som sagt, allerede 1713 blev gift med Maj. Hans Henrik Grambow).

S. A. 3 Søndag efter Paaske holdt Anna Elisabeth v. Stochen et Barn til Daabs fra Bøgelund i Sandager Kirke. S. A. 2 Pintsedag holdt Mad. v. Stochen af Enggaard et Barn fra Bøgelund til Daabs ibid. S. A. den 6 Søndag efter Tr. bar Mad. v. Stochen atter et Barn i Sandager Kirke, hvis Fadd. vare Major Grambow til Sandagergaard, Msr. Withardt, Msr. Hylling paa Enggaard, Fruerpigen Maren Pedersdatter ibid. og Jomfrupigen Engel paa Sandagergaard. S. A. den 16 Sept. blev Major Grambows Søn af Sandagergaard døbt og kaldet Hans Ernst; Generalmajor Holstes Frue holdt ham frem, og Fadd. vare Ma-

dame Lassen, Generalmajor Holst af Odense, Oberstlieut. Holst af Langesø, Commandeur Hans Lassen og Capitain Hop. S. A. **Dn. 21 p. Tr.** bar Anna Elisabeth v. Støchen et Barn fra Nordskov i Guldberg Kirke.

S. A. **Dn. Lætare** bar Sognepræstens Datter Ingeborg Dorothea af Eilby et Barn i Meilby Kirke, og Rasmus „Kirkemand" (formodentlig Manden i den til Kirken henhørende Gaard) var Fadder. S. A. **Dn. Qvasimodogeniti** blev i samme Kirke døbt et uægte Barn fra Jullerup og til Barnefader udlagt en „svensk" Underofficeer. S. A. **Dn. Jubilate** blev i samme Kirke publice absolveret Smedens Tjenesteqvind i Meilby, fordi hun paa 3die Aar havde entholdet sig fra Sacramentet, og **Dn. Cantate** var hendes uægte Barn i Kirke, hvorfor hun atter **Dn. 12 p. Tr.** blev absolveret. „**O! mulierem foetidam & impudicam, vix Christiano nomine dignam!**" S. A. den 14 Juni bar Frøken Warnstedt fra Jerstrup Degnens Barn i Eilby, og Mademoiselle Frentius fra Jerstrup gik hos.

S. A. **Dn. Septuages.** bar (Capellanens) Hr. Andersis Kone et Barn fra Piket i Ore Kirke; s. A. **Dn. Rogate** et Ditto fra Ore. S. A. **Dn. Tr.** var Hr. Andersis „Undersvend" Fadder til et Barn fra Holse, som Præstekonen bar. S. A. **Dn. 24 p. Tr.** bar Henrich Wilhelms Kone paa Aagaarde Jens Skyttes Barn af Ore.

S. A. den 10 Oct. bleve i Haarslef Præstegaard ærværdige, hæderlige og vellærde Mand Hr. Knud Klarschou, Medtjener i Ordet til Bogense og Skouby Menigheder, og Mademoiselle Susanne Magdalene Kjelsdatter (formodentlig Præstekonens Søster i Haarslef) copulerede. S. A. stod ogsaa i Haarslef Kirke Hr. Christian (Bircherod, Sognepræst) i Særslef Fadder til Msr. Wilhelms Barn paa Aagaarde,

som Apotheker Svesters (Switzers ?) Kjæreste i Odense bar.

S. A. den 17 Jan. blev paa Vigerslef Kirkegaard begraven en Kone fra Fastrup, som var 96 Aar. S. A. den 26 Febr. blev Frøken Ide Margrethe (v. Holst) paa Langesø christnet; Generalinde Holstis bar hende, og Fadderne vare Oberstlieut. Finech (paa Havgaard), Major Seefeld og hans Frue (paa Margaard). S. A. **Dn. Judica** blev Jens Hollænders Barn paa Margaard christnet; Fruen ibid. bar det, og Majoren, Landsdommer Brahe, Niels Ridefoged, Hr. Jensis Kjæreste o. s. v. vare Fadd. S. A. den 9 Mai blev begraven den lille Junker Eggert Christof fra Langesø, 1½ Aar gammel. S. A. den 12 Mai blev begraven en Kone fra Rue, som var 98 Aar (kort forud, nemlig 1713 den 23 Jan., en fra Fastrup paa 94, 1714 den 17 Jan. en fra Fastrup paa 96, nu 1714 den 12 Mai en fra Rue paa 98, og kort efter, neml. 1714 den 17 Mai, en fra Vislef paa 91 Aar). S. A. den 13 Juni blev begraven vor kjære Sjælesørger, den ærværdige, hæderlige, vellærde og nu salige Mand Hr. Christen Andersen Holm, forrige Sognepræst til Vigerslef og Veslinge Sogn samt Provst i Skoubyherred; og var han 52 Aar gammel (jfr. Rug. 3, 1, 35). S. A. **Dn. 19 p. Tr.** bar Paukerens Kone i Togerød et Nytterbarn i Vigerslef Kirke, og Qvarteermesteren stod Fadder.

S. A. og næstfolgende pantsætter den nye Eier af Elvedgaard, Kammerjunker Henrich Leopold v. Schindel, endeel af sine Bondergaarde (see **supra**).

S. A. skal Sognepræsten i Sondersø Hr. Peter Otto Ludvigsen Stoud være bleven Provst i Skoubyherred.

1715 var der Tvist mellem Byen og Præsten i Bogense, i hvilken Anledning Byfogden A. Friis indgav en Forestilling

til Kongen, hvori det hedder: „Denne fattige By har nogen tilliggende Jord og Grund, der er deelt i 81 Parter, som kaldes „Gaardseier," og det, som deraf ploies og saaes, er beliggende paa nogle Øer og de Steder, at naar man skal dertil eller derfra, maa man fare dertil i det Mindste over et eller to Saltvande, saa at undertiden, naar en Vogn om Morgenen kjører dertil, kan Vandet indkomme, saa den til Aften maa forblive der; ja! det er den Gang, at Vandet i 2, 3, 4, 5 à 6 Dage saaledes kan indeholdes, at man ikke kan komme til eller fra." Formedelst denne Beskaffenhed med Stedet havde der ikke været givet Tiende i Kjærven, men efter Stiftsøvrighedens Ordre en bestemt Afgift, nemlig af hver Gaardseie til Kirken 1 Mk. og til Præsten 4½ Skp. Byg. Denne Indretning varede til Byfoged A. Frises og forrige Sognepræst Hr. Hans Christiansen (Funchs) Tid; men denne, som saae, at Kirken ikke kunde vedligeholdes af denne Indtægt, fik gjort den Indretning, at den hele Indtægt blev deelt mellem Kirken og Præsten, saa at hver fik 2 Mk. 8 ß. (af hver Gaardseie), hvilket blev approberet af Stiftamtmand Pritzbuer 1706. Dette har ogsaa Mag. Lundager været tilfreds med (hidtil); men nu, da han har været paa Stedet i 6 Aar (han blev nemlig Sognepræst 1710), har han indgivet en Memorial til Stiftamtmand Gjedde og Biskop Muus, hvilke, uden at høre Contraparten, resolverede, at Tienden skulde gives i Kjærven. Borgerskabet indklagede nu Sagen for Conseillet, som regjerede i Kongens Fraværelse, hvilket befalede, at Sagen skulde blive ved Lands Lov og Ret (formodentlig altsaa efter det i Klagen citerede Sted i Loven Pag. 417 Artikel (?) 10).

S. A. den 12 April bleve Sgr. Jorgen Wederkink og Jomfru Anniche Cicilia Gerlach viede tilsammen efter kongl.

Tilladelse i Præsteresidentsen i Bogense. S. A. den 13 Mai blev Sognepræsten Mag. Lundagers Datter Inger i Byens Kirke christnet. S. A. den 23 August nævnes ogsaa (Capellanen) ærværdige Hr. Knud Klarschov i Anledning af en Bryllupsfærd ibid.

S. A. bortfæster Sandagergaards Eier, Major ved det fyenske Nationalregiment Infanterie, Hans Henrik v. Grambow, en Bondegaard, som det synes, i Eilby; men endnu s. A. blev han Oberstlieutenant og bortfæster som saadan en Gaard i Kosterslef paa 4—5—=—1, et jordløst Huus ibid. og et Huus i Veflinge paa =—1—=—=.

S. A. den 24 Jan. blev Hr. Etats= og Justitsraad Conrad Bierman v. Ehrenschild, hans Liig hensat i Sandager Kirke. S. A. den 5 April blev kastet Jord paa Major Grambows Søn fra Sandagergaard. S. A. Dn. 3 p. Tr. bar Niels Hollænders Hustru ibid. en Cürasseers Barn af N. Esterbølle i Sandager Kirke. S. A. den 31 Aug. blev kastet Jord paa Lieutenant Augusti Eusebii Bartrams Datter, som døde paa Enggaard. S. A. den 12 Dec. blev Major Grambows Søn af Sandagergaard døbt og kaldet Carl; Mad. Lassen holdt ham, og Fadderne vare Frøken Warnstedt, „hans Prindselige Høihed Prinds Carl," i hvis Sted stod Hr. Etatsraad Harthausen, saavelsom og for sig selv, og Hr. Oberstlieutenant Hagedorn paa Eilstrup.

S. A. legerede Forpagteren paa Øregaard Lauritz Pedersen (Hvids) Enke Johanne med sin Søn (?), Præsten i Haarslef Anders Andersen Hvid, Afgiften af 3 Huse i Inslef Sogn og By til de Fattige i Inslef og Øre Sogne (Hofm. F. 5 Pag. 406=7). Af Øregaard tilhørte forresten paa den Tid den ene halve Deel Landraad Blome og den anden tilfaldt ved Landraad Cay Rantzaus Død hans Enke Christine

Reventlou, som giftede sig med den berømte Baron Georg Otto Henrik v. Goertz. Men Øregaard ansaaes den Tid af saa liden Værdi, at bemeldte Forpagter Lars Pedersen Hvid kunde have kjøbt den for 1000 Rdl. (ifølge et Mscr. af Breinholm ved K. R.).

S. A. døde Sognepræsten Hr. Ernst Günther Helm i Brenderup og Øre (see Aug. 1688) den 21 Jan., og hans Capellan Anders Lauridsen Hvid, som hidtil havde boet i Holse, succederede ham og var gift 1) med sin Formands Datter, 2) med Kjøbmand Henning Nielsens Enke af Faaborg, Ane Helene Michelsdatter; ligesom hans Datter igjen var den bekjendte Ane Helene Hvid, der blev rettet i Odense 1732, som Medvider i sin Mands, Sognepræsten til Kjerteminde Hr. Hornemans, Drab.

S. A. den 19 Juli blev en Pige begraven fra Skaastrup paa Øre Kirkegaard, som sagdes at have druknet sig selv i Stranden. S. A. den 30 Juli blev Sgr. Jørgen Larsens Barn paa Øregaard baaret af Mandens Moder paa Hamborg, og blandt Fadd. vare Hr. Anders Hvid i Haarslef, Absalon Frederiksen paa Bubbelgaard, Hr. Anderses Datter af Haarslef og Borgemester Willers Datter og Mademoiselle af Middelfart.

S. A. giftede Sognepræsten i Vigerslef Hr. Anders Christensen Holm sig med Sille Bircherod, en Datter af Sognepræsten Hr. Christian Bircherod i Særslef, eller rettere, som det i Særslef Kirkebog hedder: S. A. den 12 Febr. trolovedes ærværdige Hr. Anders Holm og hæderlige Mademoiselle Sille Bircherod (i Særslef Præstegaard) af hendes høitelskende Fader; hvorimod de først den 3 Juli 1716 havde Bryllup. S. A. den 21 Juni blev Sognepræsten i Særslefs (bemeldte Hr. Christian Bircherods) Datter Marie Elisabeth døbt;

saa at han altsaa i et og samme Aar fik en Datter trolovet og en anden Datter døbt.

S. A. kjøbte Major Holsten paa Langesø en Gaard i Fastrup og en Ditto i Korup.

S. A. Kyndelmisse Dag bar Qvarteermesterens „Frue" i Rue et Barn i Vigerslef Kirke. S. A. den 15 Febr. blev christnet vor gunstige Patrons (Major v. Holstens) Barn Eggert Christoffer fra Langesø; Grevinden paa Wedelsborg bar det; Generalmajor Holst, Hagstusen paa Dallund og Fruen paa Sandagergaard vare Faddere. S. A. den 20 Marts var Ridefogden paa Langesø Mads Lauridsen flyttet til Ruebeed, hvorimod Hans Thomesen nu beboede Himelstrup, hvor hiin tilforn havde havt sin Bolig. S. A. den 29 Juli blev begraven en Mand fra Trafn, der var 104 Aar gammel. S. A. **Dn. 9 p. Tr.** blev christnet Forpagterens Barn paa (det Sognepræsten tilhørende) Haugaard; vor nye Præstekone (altsaa Sille Bircherod, som dog endnu kun var Fæstemø) bar det, og blandt Fadderne vare (Sognepræstens Broder) Frederik Holm (siden Sognepræst i Svaninge), Mads Lauridsen Ridefoged (paa Langesø) med Kjæreste, og Jacob Nielsen Ridefoged (paa Dallund, jfr. 1716) med Kjæreste. S. A. **Dn. 4 adv.** bleve Konen i Limkilde og hendes Barns Amme publice absolverede, fordi Barnet blev dødt hos dem i Sengen og var 4 Uger gammelt.

S. A. bortfæster Kammerjunker Schindel paa Elved Banggaard paa 3—1—=—= og et Gadehuus i Veflinge.

1716 blev der indgiven Regning over de svenske Fanger (som i Anledning af Tønningens Capitulation vare fordeelte omkring i Landets Kjøbstæder), deres Gjeld i Bogense By, dat. den 7 Jan., hvoraf skjønnes, at der i Bogense havde ligget endeel Over- og Underofficerer af Regimenterne Asch-

berg, Basevitz, Helsing, Dahl og Vermeland, som ialt vare blevne Borgerne skyldige 1305 Rdl. 4 Mk. 13 ß. Næsten alle vare de nu bortrømte; dog adskillige af dem formodentlig (senere) grebne; i det Mindste siges der om adskillige af dem, som flygtede fra Bogense, at de nu vare i Nyborg. En Ritmester Wittinghof var derimod død i Bogense. (Dette oplyser saaledes tilfulde, at endeel af de Svenske, som Sagnet paastaaer at være blevne tilbage fra Carl Gustavs Feide, egentlig snarere hidrøre fra denne senere Krig).

S. A. var der forresten Qvægsyge i Bogense; i det Mindste ansøger Byfogden paa denne Grund om Fritagelse for Indqvartering af Rytterheste.

S. A. den 4 Mai bleve Lars Olsen Møller i „Nesbyholms Mølle" og Ane Jørgensdatter efter kongl. Bevilling sammenviede i Brudens Faders Huus i Bogense. S. A. den 25 Juni blev Sognepræsten Mag. Lundagers Søn Jørgen døbt og frembaaren af Capitain Bildes Frue. S. A. **Dn. 9 p. Tr.** blev Jens Søffrensen, „Ringer," i Harrislef copuleret i Skouby Kirke.

S. A. bortfæster Oberstlieutenant Grambow paa Sandagergaard Kindstrup-Bækhuus uden Jords Tilliggelse.

S. A. **Dn. 9 p. Tr.** stod en Kone af Smidstrup aabenbare Skrifte i Guldberg Kirke, fordi hendes Barn blev ligget ihjel hos hende om Natten.

S. A. den 24 April var det extraordinair Taksigelses- og Bededag i Eilby Kirke og den 27 Mai „første" Bededag for Sæden ibid. S. A. **Dn. 1 p. Tr.** bar Frøken Rappen fra Jerstrup et Barn fra Lunde ibid., og Frøken Warnstedt gik hos. S. A. den 27 Juli blev i samme Kirke fremstillet vor (ɔ: Præstefolkenes) liden Datter, som var født den 19 Juli og den 21 hjemmedøbt ved Navn Gjertrud Marie; hen-

des Mormoder „fra Assens" bar hende, og blandt Fadd. var Mademoiselle Withardt paa store Harritslefgaard. S. D. om Eftermiddagen her i Kirken begraven vor (ɔ: Præstefolkenes) ældste Datter Gjertrud Marie, som den 20 Juli var hensovet efter 3 Ugers Sygdom i sit 20 Aar (og som nu blev opkaldt paany).

S. A. fik Kammerherre og Viceadmiral Christian Carl Gabel kongl. Skjøde paa Oregaard (dog formodentlig blot den Gørtziske Halvpart af samme, jfr. 1715 og 1717) og underliggende Bondergods; og herom er det, at Bonderne fortælle, at efterat 2 à 3 Herrer vare gaaede fra Oregaard for Gjeld (i Anledning af det høie Hartkorn, Banner med Villie havde sat derpaa; og blandt hvilke fratrædende Eiere formodentlig ogsaa den Grüner maa have været, som efter nærværende Forpagters Foregivende engang skal have eiet Gaarden), vilde Kongen skjenke den til Admiral Gabel, fordi han havde vundet et Søslag i Østersøen for Wismar (see 1830); men han kunde, selv som Gave, ikke tage imod den formedelst det høie Hartkorn, og da maatte Kongen eftergive ham de 120 Tdr. (hvorved formodentlig menes de 200 Tdr. Hartkorn beneficeret Gods (see 1718), „som Greverne paa Gyldensteen endnu nyde godt af"; thi forresten hviler endnu det samme Hartkorn som tilforn paa Bonderne, og disse sukke, som det hedder, endnu under dets Mængde). Og saaledes tog Gabel omsider imod Gaarden og kaldte den Gabelslykke; ligesom en Familieefterretning endnu tilføier, at Gabel, medens disse Forhandlinger stode paa, opholdt sig hos Forpagteren paa Oregaard, den ovenomtalte Lars Pedersen Hvids, Søn Præsten i Brenderup og Ore, den forommeldte Anders Lauridsen Hvid (ifølge et Mscr. af Breinholm ved K. R.).

S. A. **Dn. Tr.** bar Sognepræstens (Anders Lauridsen

Hvids) Kone Peder Skyttes Barn af Skaastrup i Ore Kirke og ligeledes **Dn. 14 p. Tr.** et Barn fra Pikerhuset ved Stranden. S. A. den 17 Aug. blev Sgr. Jørgen Larsens Barn paa Oregaard baaret til Daabs af „Comtessen" paa Barbjerg [1]), og blandt Fadderne var Borgemester Herman Willer fra Middelfart.

S. A. **Dn. 2 p. Epiph.** holdt i Haarslef Kirke Fru Kammerjunker Schindlers (læs: Schindels) paa „Elvid" et Barn fra Vierne til Daabs, og blandt Fadderne Msr. Povel Riis, Fuldmægtig paa „Elvid."

S. A. den 12 Febr. blev i Særslef Kirke en Marqvetenters Datter fra Afkeby dobt og kaldet Sabina Rebecca; hvorom det i Kirkebogen hedder, at Fadderne vare:

Johan (?), Cathrina, Maria, Sibilla;

Sermonem capiunt ab hoc & ab hac & ab illa. S. A. 3 S. i Faste blev **ibid.** Niels Rasmusens Søn af Hemerslef dobt, blandt hvis Faddere (Forpagter) Peiter Andersens Hustru af „Elvid," Poul Friis (Riis?) og Niels Hesselberre af „Elvid."

S. A. kjøbte Oberstlieutenant v. Holsten paa Langesø Gods saavel i Vierne som i Gamby.

S. A. den 8 Jan. blev i Vigerslef Kirke begraven høiædle og velb. Hr. Oberstlieutenantens (v. Holstens) Barn paa Langesø (men hvilket, siges ikke, nemlig om Ide Margrethe f. 1714 eller Eggert Christof f. 1715). S. A. **Dn. 3 p. Epiph.** bar vor „tilkommendes" Præstekone (altsaa Sille

---

[1]) Uden Tvivl Grev Frederik Christian Holks Datter Anne Trolle Holk, der var gift med Oberst Frederik Gersdorf til Kjærsgaard (Hofm. D. Ad. 2 Pag. 151. T. Et Ægteskab, der imidlertid ikke antages i Hofm. 1 Pag. 51 Tab. 2).

Bircherod) et Barn fra Rue ibid. S. A. den 11 Marts bar Fruen paa Dallund (den forhenværende Dallunds Ridefogeds, see 1715 **Dn. 9 p. Tr.**) Jacob Nielsens Barn fra Himelstrup, og Fadderne vare Hr. Peiter (ɔ: Sognepræsten Peder Otto Stoud i Sønderſø) og hans Kjæreste, Maren Holm i Præstegaarden og de 3 Ridefogder, Msr. Hesselberg (fra Dallund), Mads Lauridsen (fra Langesø) og Niels Rasmusen (fra Margaard). S. A. den 17 Marts blev begraven Pernille, Huusholderske paa Langesø, 60 Aar gammel. S. A. den 8 April blev christnet (Capellanens) Hr. Jensis Datters Barn. Ridefogden Mads Lauridsens Kjæreste bar det, og Fadd. vare 2 Snedkersvende i Præstegaarden, Sophie Jensdatter Bjerring og Maren Holm. S. A. den 30 April blev begraven en Kone fra Trafn, som var 95 Aar og Enke efter den Mand, der døde forrige Aar ibid., 104 Aar gammel. S. A. den 3 Mai blev christnet Oberstlieutenantens (v. Holstens) Søn Christian Adolph fra Langesø. Generalmaj. Holstes Frue i Nyborg bar ham, og Fadderne vare den unge Grev Wedel, Oberst Schack, Oberstlieutenant Kaas og Fruen paa Margaard. S. A. den 20 Oct. bleve trolovede Peiter Hofmand, Urtegaardsmand, og Anders Hansſ. Datter, Huusholderske paa Langesø. S. A. den 16 Dec. begraven Catharina „Knippelkone" i Vissef, som var 36 Aar gammel.

S. A. bortfæstede Kammerjunker Schindel paa Elved, som sagt, en Gaard i Moderup, en Gaardspart i Skouby, et Huus i Veslinge til en af de svenske Fanger og Huset Tappernøie til sin Skovfoged.

1717 den 10 Jan. bar Hr. Peiter Klarskovs Hustru i Kolshave Poul Pohls Datter i Bogense, og Demoisel. Anna Dorothea paa store Harritslefgaard stod Fadder. S. A. den

16 Sept. blev Sognepræsten Mag. Lundagers Datter Kirstine Margrete døbt. S. A. den 15 Oct. blev Peder Jensen „Enhjørning" troloved og den 12 Nov. i Bogense Kirke copuleret.

S. A. udlægges en heel Deel Steder her i Herredet til Rytterdistricter, og hvilke Steder det var, seer man af Auctionsprotocollen over det kongl. Ryttergods af 1764. Fra den Tid skrive sig altsaa formodentlig en stor Deel af de saakaldte „Ryttergaarde," hvorom der i Skouby, Eilby, Haarslef, Vigerslef og næsten alle Sogne tales, og som uden Tvivl overalt havde samme Beskaffenhed, nemlig blot nogle Fag Huus i en Gaard, indrettede til Rytterfamiliers Beboelse. (R).

S. A. siger Fru Anne Trolle paa Varbjerg (i hendes ovenomtalte Brev til F. Rostgaard), „at Enggaard nu beboes af Fru Anna v. Stocken, sal. Etatsraad Ehrenschilds Enke; han kjøbte denne Gaard for ungefær 30 Aar siden af sal. Holger Rosenkrantz, Jørgen Rosenkrantz til Kjeldgaard og Fru Christence Juel deres Søn. Hans Hustru (som altsaa den Tid endnu levede) „er" Fru Anne Brahe, Steen Brahe til Knudstrup og Fru Sophie Rosenkrantz deres Datter. De kjøbte igjen (da de solgte Enggaard) Buersgaard (læs: Brusgaard) i Jylland og have nu kun 1 Søn og 1 Datter levende, som ere fødte paa Enggaard; de andre døde unge og uforseete. Sønnen hedder Niels Rosenkrantz og blev for nogle Aar siden gift med sal. Holger Pax til Sæbygaard i Jylland og Fru Lisbeth Bilde deres yngste Datter."

S. A. bortfæstede Oberstlieut. Grambow paa Sandagergaard en Gaard i Skamby paa 7—4—3—1 og en Ditto i Kosterslef paa 10—5—3—2.

S. A. Dn. 8 p. Tr. bar Anna Elschen v. Stochen af Enggaard Frederich Hanis Datter af det røde Huus i Sand-

ager Kirke, og Stuepige, Kudsk, Ladefoged og Skytte paa Gaarden stode Faddere. S. A. den 9 Aug. bleve Hans Jespersen, Degn af Østrup og Jastrup, og en Pige fra Sandagergaard i samme Kirke copulerede. S. A. **Dn. 21 p. Tr.** bar Fruerpigen paa Sandager Gaard et Barn fra N. Esterbolle i samme Kirke.

S. A. den 23 April var almindelig Faste- og Bededag i Eilby Kirke, som formodentlig overalt i Landet.

S. A. tilhørte den ene Halvdeel af Oregaard (uagtet Kongens Skjode til Gabel af 1716) endnu Landraad Blome (Atl. 6 Pag. 640), som skal have været gift med Baron Gortzes Broders Enke og først være død 1738 (Hofm. D. Ad. 1 Pag. 21 Tab. 3). S. A. siger Fru Anne Trolle fra Varbjerg (i sit ovenommeldte Brev) om Orregaard, nu kaldet Gabels Lykke, „at den tilforn var beboet af Hr. Erich Banner, som var Otto Banner og Fru Jytte Bill deres Søn; han var 2 Gange gift; hans første Hustru var Fru Sophie Rosenkrantz, Otto Christoffer Rosenkrantz til Boller og Fru Gissel Podebusch deres Datter; de havde ingen Børn sammen. Hans anden Hustru var Fru Kirsten Lindenov, Hr. Henrich Lindenov til Orregaard og Fru Beate Ulfeld deres Datter, af hvilke han kjøbte Orregaard; de havde ei heller Børn sammen. Hr. Erich Banner døde 1687. Efter hans Død kjøbte Provst Ditlef Reventlau Gaarden, hvis Datter (som havde først Hr. Cey Rantzau og siden Baron Gørritz) arvede den halve Part, hvilken Kammerherre Gabel nu har faaet; den anden halve Part tilhører derimod Landraad Blume i Holsteen."

S. A. den 9 Febr. blev i Ore begraven Mads Laursen Hvid fra Oregaard, som døde den 3die s. M. æt. 45 Aar og havde været svag og elendig paa 17de Aar (om denne

hans Elendighed see Rug. 3, 1, 167). S. A. fer. 2 Pasch. lod Hans Knudsen i Skaastrup en Datter døbe i Ore Kirke ved Navn „Svenborrig." S. A. Dn. Lætare blev ibid. begraven Jørgen Nielsen af Skovhuset, 63 Aar gammel; „han var en god, trofast og ærlig Mand." S. A. den 15 Dec. blev ibid. begraven en Cornets Enke fra Holsegaard.

S. A. Hell. 3 K. D. stode i Haarslef Kirke Forpagteren Msr. Peiter Andersen, (Forvalteren) Msr. Riis og Msr. Christian, Alle paa „Elvid," Faddere til et Nytterbarn fra Gamby.

S. A. kjøbte Oberstlieutenant Holst paa Langesø af Erich Scheel til Arreskov Veflinge Sogns Kongetiende; og er det maaskee i den Anledning, at han (mellem 1707 og 1742) skjenker Kirkens nærværende Altertavle (Atl. 6 Pag. 618). S. A. kjøbte han ligeledes af Fru Armgard Sophie Gabel til Christiansdal et Huus i Taagerød.

S. A. beboede endnu Major Jørgen Tyge Sefeld (Søn af Christen S. til Stenalt og Lene Rosenkrantz) Margaard i Vigerslef, den han, som sagt, havde kjøbt af Borgemesteren i Odense Jens Christensen Schousboe, som dog først døde 1719. S. A. siger Fru Anne Trolle i sit ovennævnte Brev om Margaard, „at den beboes af Jørgen Tyge Sefeld, Christen S. til Steenalt og Lene Rosenkrantzes Søn. Hans første Frue var Susanna v. Baudiz, Gjert v. Baudiz og Fru Sophie Brahes Datter; de havde en Datter, der døde strax efter Moderen, som døde efterat hun var forløst. Hans anden Frue er Margrethe Due, Jørgen Scheel Due til Sønderskov og Fru Birgitte Retz deres Datter; de have endnu ingen Børn. I Kong Chr. 5tes Tid boede Jomfru Mette Friis der, men hun solgte Gaarden."

S. A. Dn. 1 p. Epiph. bar Mette Margrete Bering

(altsaa Capellanens Datter) et Barn fra Vislef, og Niels Rasmusen, Ridefoged paa Margaard, var Fadder. S. A. **Dn. 3 p. Tr.** bar velb. Frøken Holst (fra Langesø) et Barn fra Morudgaarde i Vigerslef Kirke, og Oberstlieutenanten paa Langesø stod Fadder, ligesom Ridefogden Mads Lauridsen, Ladefogden og Staldkarlen. S. A. **Dn. 17 p. Tr.** bar Anna Margrethe Barfod (den forrige Capellans Datter) et Barn fra Vislef i samme Kirke. S. A. den 18 Sept. blev Oberst Holst (fra Langesø) hans Søn Adam Christoffer født paa Gjelskov.

S. A. bortfæster Kammerjunker Schindel, som Elvedgaards Eier, saavel Hovedgaarden som en Gaard i Eilby. Hvad Fru Trolle s. A. om Elvedgaard beretter, er i Gaardens egen Historie allerede i det Foregaaende anført.

S. A. siger Fru Trolle i hendes ovenomtalte Brev om Rugaard, „at den tilhører Grevskabet Wedelsborg, som bestaaer af Wedelsborg, Tybrind, Syndergaarde og Sparretorn. Dette Grevskab tilhørte forhen Grev Wilhelm Frederich Wedel, som døde 1705; hans (første) Hustru var Fr. Christiana Sophia, Hr. Hannibal Sehsteds og Grevinde Frøken Christiana deres Datter; de havde, som kom til Alders, 4 Sønner og 2 Døttre:

1) Grev Hannibal Sehsted Wedel.
2) Baron Jørgen Ernst Wedel, som reiste til Schlesien og der giftede sig.
3) Baron Woldemar Gustaf, som døde voxen ugift.
4) Baron Carl Wedel, som er gift i Sjelland og boer der.
5) Anna Christiana Elisabeth, „om hvem der er intet Godt at skrive om“; og
6) Anna Margrethe, gift med Generalmaj. Devitz.

Grev Wilhelm Frederich Wedels anden Hustru var Fru

Hedevig Malena Dancvart, som var Oberstlieutenant Jocum Dancvart og Fru Anna v. der Wisch deres Datter; de havde Wilhelmina Frederica, gift med Capitain Prætorius. Grev Hannibal Sehsted Wedels (altsaa den ældste Søn af første Ægteskabs) Hustru er Fru Anna Cathrina Banner, Christian Banner til Frederichsgave og Fru Mette v. der Kuhla deres Datter. Deres Børn, som endnu leve, ere: Grev Christian Wedel, Christiane Sophie Wedel, Dorthe Wedel, Mette Wilhelmina og Hannibalina Wedel, som blev født efter Faderens Død."

S. A. omtales Sognepræsten i Vissenberg Hr. Jens Rosenvinge (Hofm. F. 5 Pag. 112, 196), ligesom man ibid. Pag. 90 har hans Genealogie eller Slægtregister.

1718 (eller 19, see infra) maa Æblø være bleven solgt fra Bogense til Justitsraad Iver Andersen paa Hollufgaard (Rug. 3, 1, 166, jfr. 1711 og 19 og Klinte 1760).

S. A. den 13 Febr. bar Provsten Hr. Erik Hvids Hustru fra Eilby et Skræderbarn i Bogense Kirke. S. A. den 3 Mai blev (Capellanens) ærværdige Hr. Knud Klarschovs Datter Anna Maria døbt i Bogense Kirke; Hr. Peiter Klarschov i Kolshaves Hustru bar hende, og Hr. Anders Hvids Hustru i Haarslef gik hos.

S. A. pantsætter Henrich Ahrenstorfs Enke paa lille Harritzlefgaard, Charlotte Amalia Wind, en Gaard i Harritzlef, og s. A. døer Commandeur Hans Lassen paa store Harritzslefgaard, og hans Enke Christiane de Hoppe faaer Bevilling at sidde i uskiftet Bo.

S. A. solgte Ehrenschilds Enke Anne Margrethe v. Stochen Særslef — Klinte — Grindløse — Sandager — og Skouby — Kongetiender; derpaa 75 Tdr. Hartkorn (Bondergods) og endelig Enggaard selv til Kammerherre og Vice-

admiral Christian Carl Gabel, [1]) som alt 1716 havde faaet kongl. Skjøde paa Oregaard og nu 1718 af det gamle kongl. Nyttergods tilkjøbte sig 879 (rettere 880—3—1—1) Tdr. Hartkorn, ligesom han ogsaa s. A. fik kongl. Bevilling at nyde Sædegaards Frihed paa 200 Tdr. Hartkorn.

S. A. bortfæstede Oberstlieut. Grambow paa Sandagergaard et Boelsted i Rostrup paa 3—5—1—=, en Gaard i Kosterslef paa 12—3—2—1 og en Ditto i Skouby paa 5—2—3—1.

S. A. **Dn. 12 p. Tr.** bar Hollænderens Hustru paa Enggaard et Barn fra N. Esterbølle i Sandager Kirke. S. A. den 22 Sept. bleve Tobias Degns 2 Døttre begravne paa Guldberg Kirkegaard, den ene i sit 11te og den anden i sit 5te Aar.

S. A. den 11 Febr. holdtes Taksigelsesfest i Eilby Kirke (i Anledning af Stormen for Kjøb.). S. A. 3 S. i Faste bar Provstinden (Sognepræsten synes altsaa for nylig at være bleven Provst) et Barn i Eilby Kirke, ligesom den 1 og 6 S. efter Paaske, **Dn. 1 p. Tr.**, den 24 Juni ꝛc. ꝛc. S. A. den 3 Nov. blev her i Kirken fremstillet vor (altsaa Provstefolkenes) liden Datter, som var født den 4 Oct., hjemmedøbt den 8 Oct. af Hr. Peiter Klarschov i Kaalshave og kaldet Johanne. Hr. Christian Brodersen Bircherøds Kjæreste af Særslef, Else Cathrine Hansdatter Bang, bar hende frem i Kirken, og Fadd. vare Oberstlieut. Grambow paa Sand=

---

1) Og saaledes maa hun formodentlig være den Enkefrue, om hvem der fortælles, at hun bortspillede Enggaard til en Cavalleer ved Hoffet, men at Kongen skjældte ham ud for at have modtaget den, og at hun saaledes fik den tilbage igjen (medd. af Hr. Birkedommer Møller); og Gabel kan saaledes have været den Herre ved Hoffet, til hvem hun beskyldes for at have tabt den i Spil.

agergaard, Hr. Capitain Frisch, som paa den Tid laa her i Byen (i Qvarteer), Hr. Anders Hvid i Haarslef, Mag. Poul Lundagers og Lauritz Hjorthes Kjærester af Bogense &c. S. A. den 29 Dec. blev velædle Hr. Ritmester Christoffer Stechmans Datter Else Maria Moller i sit 8 Aar i Meilby Kirke begraven.

S. A. den 31 Jan. blev Sgr. Jørgen Larsens Barn fra Oregaard i Ore Kirke frembaaret af Hr. Borgemester Willers Kone af Middelfart. S. A. den 6 Marts blev paa Ore Kirkegaard begraven en Gaardmand fra Skaastrup, som fandtes liggende død lidt fra Bogense. S. A. Dn. Invocavit bar Søren Borrings Datter af Bogense et Barn fra Hugget ibid. S. A. Dn. 15 p. Tr. udlagde et Qvindfolk fra Skaastrup, som stod aabenbare Skrifte ibid., en „Dreng" fra samme By som Barnefader. S. A. Dn. 20 p. Tr. bar Forpagter Sgr. Hans Mortensens Hustru af Oregaard Skyttens Barn i Ore, og Fadderne vare Capitain Frisch, Lieut. Tagnsen, Forpagter Faber paa Holsegaard, en Trompeters Kone og „alle Qvinderne" fra Ore. S. A. bemærkes det i Kirkebogen, at af de i Ore Sogn Begravne vare 4 begravne i Fyr- og 2 i Bøgekister.

S. A. kjøbte Oberstlieutenant Holsten paa Langeso 3 Gaarde i Vigerslef Sogn af Philip Johan Hagedorn, og s. A. kjøbte han for 4910 Rdl. 60 ß. af det gamle Ryttergods i Fyen, hvoraf han dog igjen siden afstod noget til Andre, men kjøbte derimod selv noget mere, ialt 220—7—2—= Tdr. Hartkorn, hvorimod Kongen igjen afkjøbte ham endeel Bondergods i Odense og Rugaards Amter til Indlemmelse i de nyoprettede Rytterdistricter, ialt for 3059 Rdl. 86 ß. [1]

---

[1]) Auctionen over dette kongl. Amts- eller Ryttergods holdtes egentlig

S. A. den 4 Jan. blev i Vigerslef Kirke hensat velb. Oberstlieutenants Barn paa Langesø (men hvilket, nævnes ikke). S. A. Dn. 3 p. Epiph. bar Corporalens „Frue" fra Rue et Barn ibid. S. A. den 29 Jan. blev en Smed fra Morud begraven*, 92 Aar gl. S. A. bemærkes det i Kirkebogen, at blandt de Afdøde bleve 4 begravne i Fyr- og 1 i en Egekiste. Forresten mangler Slutningen af 1718 og hele 1719 i bemeldte Sogns Kirkebog.

S. A. bortfæster Kammerj. Schindel paa Elved et Boel i Hoved, et Ditto i Elvedskov, den halve Part af en Gaard i Eilby og et Ledhuus ved Veflingeheed; ligesom han ogsaa s. A. tilkjøber sig en Gaard i Moderup, en Ditto i S. Esterbølle og 1 Ditto i Haarslef.

S. A. solgte Grev Wedels Enke Anna Cathrine Banner Rugaard til Kongen, som udlagde den og dens Gods (hvorom en Jordebog i Rug, 3, 1 Pag. 176-78) til Rytterdistrict (l. c. Pag. 178, og om den indbrændte Rude paa Gaarden fra samme Aar ibid. Pag. 175, og om den formeentlige Anledning til Salget Pag. 154).

1719 den 22 Mai blev Sognepræsten i Bogense Mag. Poul Lundagers Søn Gotfrid holdt til Daabs i bemeldte Byes Kirke.

S. A. tilhørte Weblo Justitsraad og Amtmand over Assens Amt Iver Andersen og henlaa da til den ham, foruden Hollufgaard, ligeledes tilhørende Ørritslefgaard; der kunde da paa den græsses 160 à 180 Køer og 30 Faar, og den havde Fiskeri med 2 Bundgarn, samt stod for 7—6—1—1 og Skovsk. 2—1—3—2.

---

den 16 Juli 1718 i Odense, men der blev i den Anledning ikke blot dreven Handel 1718, men ogsaa 1719, see infra.

S. A. giftede Commandeur Hans Lassens Enke Christiane de Hoppe paa store Harritzlefgaard sig med Oberstlieut. Philip Johan v. Hagedorn, og i den Anledning holdtes der Skifte efter hendes første Mand Commandeuren; og findes ved denne Leilighed (i Gaardens Archiv) Boets forarbeidede Guld og Sølv, Bohave og Meubler (saaledes som det den Tid brugtes) opregnet og taxeret for 1266 Rdl., Udbo og Qvægbesætning for 500 Rdl., Gaardens Bygninger, som vare meget forfaldne, for 1000 Rdl., dens Hartkorn (Gaard, Mølle og Huse 92—=—3—2, Skff. 1—2—3—1 og Møllesk. 20—=—=—=) for 5671 Rdl. og Bondergodset (nemlig Gaarde og Huse i Skouby 9, Tofte 6, Harritzlef 1, Skaarup 1, Kjærby 11, Eskildstrup 7, Ellegaard 1, Haarslef 1, Esterbølle 3, Kaalshave 2, Eilbylunde 1, Bekke 2, Hemmerslef 1, Maderup 1, Slagstrup 1, Svenstrup 1, Askeby 2, Morud 1, Ulstrup 1, Amager 1, Vester Orritzlef (i Søndersø S.) 1, Vesterby 3, Egense 1, Klinte 2, Jersore 4, Nørreby 1, Bredstrup 1, Bolmerod 1, Emmerslef 6, Norup 4, Otterup 3, Jorslef 2, Ølund 1, Hekkebølle (i Norup S.) 2, Gjelsted 1, Gjelsted Torup 1, Liunge 7, Hynderup 1, Fjelsted 2, Bubbel 1, Eiby 1, Aahoierup 1, Kjærby 1, Borring 1, Byllerup 1, Brandstrup 2, Ladegaard (Nyttergods) 4, Etternp (i Norup S.) 1, Korup-Trostrup 2, Andebølle 1 og Steenløse 2) taxeret for 25000 Rdl., saa at Boets Middel og Formue alt ialt beløb sig til . . . . 33831—2—13,
hvorimod Boets Gjeld angaves til . . . 16724—5—13,

altsaa Rest 17106—3— =,

der deeltes i 2 lige Dele, hvoraf Fru Lasson, nu gift med Hagedorn, tilfaldt den halve Deel, nemlig 8553—1—8, og den anden halve Deel deeltes i 3 Søsterlodder, hvoraf Søn-

nen Jens Lassen (som i Aarene 1752 og 55 var Major, boede paa Ugerslefgaard, var gift med Ursula de Seve, døde 1759 og efterlod en stor Deel Gjeld, som hans Moder tildeels maatte betale, uagtet hun havde givet ham aarlig 300 Rdl. foruden hans Gage, jfr. Giess. 3, Pag. 388 T.) tilfaldt de 2 Søsterlodder, nemlig 5702—1—=, og Datteren Jomfr. Ane Sophie Lasson (som siden blev gift med Oberst Bardenfleth) den tredie, nemlig 2851—=—8; hvorpaa Enken overtog Gaarden efter at have givet Børnene Prioritet i samme og Creditorerne Udlæg i Godset. S. A. kjøbte hendes Mand Oberst Hagedorn endeel Gaarde af det kongelige Rytterdistrict (see 1723).

S. A. Fastelavns Søndag holdt velb. Fru Ahrenstorfs Pige paa lille Harritzlefgaard et Barn fra Harreslef til Daaben i Skouby Kirke. S. A. den 2 S. efter Paaske holdt Jomfru (ɔ: Frøken) Augustis Pige Juditta Zischen paa lille Harritzlefgaard et Soldaterbarn til Daaben i samme Kirke. S. A. den 8 Marts bleve Brix Andersen, Ladefoged paa store Harritzlefgaard, og Ane Hansdatter, som ogsaa tjente velb. Hr. Oberstlieut. paa store Harritzlefgaard, trolovede og den 23 Mai i samme Kirke copulerede. S. A. den 2 Mai bleve velb. Hr. Oberstlieut. Philip Johan Hagedorn og hans elskelige Frue, sal. Commandeur Jens Lassons Enke, efter kongl. Bevilling paa store Harritzlefgaard copulerede. S. A. den 31 Mai holdt velb. Fru Hagedorns paa store Harritzlefgaard et Barn til Daabs i Skouby Kirke, og Jomfru (ɔ: Frøken) Augusta paa lille Harritzlefgaard gik hos. S. A. den 6 S. efter Tr. holdt velb. Fru Oberstlieutenantinde Hagedorns til Store Harritzlefgaard et Barn til Daabs i samme Kirke, og blandt Fadderne Junker Wintz og Frøkenen paa Sandagergaard.

S. A. kjøbte Kammerherre Gabel til Oregaard og Enggaard af Assessor Morten Michelsens Arvinger til Orritzlefgaard (som dog s. A. fik kongl. Skjøde paa Reluitionsret til samme) Sandager Kongetiende, men solgte s. A. begge sine Gaarde og Godser (Oregaard og Enggaard) til Johan Henrich (eller Jean Henry) Hugvetan, som 1708 var bleven optagen til keiserlig Baron af Odyk, 1711 kom til Danmark, 1712 var bleven dansk Baron og 1717, — da han var extraordinair Gesandt ved den nederrhinske og vestphalske Kreds og kaldes Baron af Odyk og Herre til Croneburg, — tilligemed sin Frue Mauritia Margrethe Grevinde af Nassau-Oranien samt deres eneste Datter Margrete de Hugvetan var optagen i den danske Grevestand (dog neppe som Greve til Gyldensteen, den han først kjøbte 1719) samt ophøiet til Rid. af Dannebrog og kongl. Geheime-Conferentsraad, som han ogsaa s. A. kaldes.

S. A. bortfæstede Oberstlieutenant Grambow til Sandagergaard et Huus i N. Esterbølle paa 1—2—=—=, en Gaard ibid. paa 9—=—1—1, en Ditto i Ditto paa 9—=—1—1¼, en Gaard i Eilby paa 9—1—=—=, en Ditto i Egense (Grindløse S.) paa 7—6—=—1, en Ditto i Særslef paa 8—7—3—=, 2 jordløse Huse ibid., en Gaard i Hemerslef paa 5—4—=—1, en Ditto i Kosterslef paa 14—5—2—1, en Ditto i Ditto paa 10—1—2—=, en Ditto i Haarslef paa 10—2—=—2 og 4 jordløse Huse ibid.

S. A. den 5 Juli blev paa Sandager Kirkegaard begraven Sønnen af en Tiggerqvinde, som var kommen til Bogelund og havde begjert Huus og der gjort Barsel. Hun var fra Holstebro og gift med en Corporal under de norske Gevorbne, og hans Lieutenant hed Muus. S. A. den 25 Nov. blev Oberstlieut. Grambow til Sandagergaard hans Datter

døbt og kaldet Elisabeth Tugendreich. Jomfru Ulrica Hop holdt hende (over Daaben i Sandager Kirke), og Fadd. vare Capitain Baurenfeldt, Capitain Grambow, Commandeur Hop og Jomfru Margrethe Windtz. S. A. **Dn. 25 p. Tr.** blev Frederik Jørgen Hollænders Datter paa Enggaard i samme Kirke døbt; Jomfru Margrethe Windtz af Sandagergaard holdt hende, (Frøkenpigen) Engel Nicolaisdatter gik hos, og Commandeur Hopp var iblandt Fadderne. S. A. anmærkes det i Sognets Kirkebog, at En i en Fyrkiste var bleven begraven.

S. A. blev uden Tvivl Hr. Erik Hvid i Eilby først Herredsprovst efter Sognepræsten i Søndersø Hr. Peter Otte Ludvigsen Stouds Død. S. A. den 24 Marts blev Hr. Capitain Frisches Datter i Eilby Kirke fremhaaren, som den 17de hjemme i Huset var døbt med Navn Ane Elisabeth. Hun blev baaren af Oberstlieutenant Grambows Frue paa Sandagergaard, og Fadd. vare Oberstl. Grambow, Major Harthausen, Hr. Christian Bircherod i Særslef, Hr. Peiter Klarschov i Kaalshave, Byfogden Albret Friis i Bogense, Msr. Withardt, Mad. Ahrenstorph paa lille Harritzlefgaard og Provsten Hr. Erik Hvids Kjæreste (af Eilby); men s. D. strax efter denne hellige Forretning blev Hr. Capitainens sal. Frue Catharina Margrethe Raven Kl. 12 i sin Alders 44de Aar i Eilby Kirke begraven. S. A. den 10 April bar Mad. Stechmands Skræderens Barn i Meilby, og Msr. Laurids Wolder, Skolemester hos Mad. Stechmands, stod Fadder.

S. A. den 25 Jan. blev (Sognepræsten i Haarslef) Hr. Anders Hvids Søn Hans i Haarslef Kirke døbt, og blandt Fadd. var Hr. Knud (Klarschou) af Bogense. S. A. den 6 Nov. blev ligeledes Hr. Anders (Hvids) Datter Barbara Sophie i samme Kirke døbt.

S. A. skulde efter Nogle den bekjendte Manehistorie i Særslef, hvor Eilby Præst skulde have været Maneren, have tildraget sig, som dog Andre, og formodentlig med større Grund, henføre til Gjengangerens Dødsaar 1690 (jfr. Rug. 3, 1 Pag. 29 og Tillæggene til samme). S. A. kongl. Rescript, hvorved Tingholdet for Odense og Skouby Herreder henlægges fra Møllegaard i Vigerslef Sogn til Særslef By (Fogtm. R. 3 Pag. 399).

S. A. den 23 Jan. bleve ved en kongl. Forordning Reversal-Fæstebrevene og de auctoriserede Fæsteprotocoller førte i Brug, og i samme, hvor saaledes de gamle Fæstebreve fra den Tid ogsaa for Efterslægten opbevaredes, har man saaledes endnu en paalidelig Kilde til Kundskab om Fæstebøndernes daværende Forfatning, ligesom det ogsaa af disse gamle Fæsteprotocoller (som f. Ex. af den paa Langesø og paa andre flere Herregaarde) erfares, at Godsets Bønder den Tid endnu, ligesom allerede 1664, mere svarede Varer, f. Ex. Korn, Smør o. s. v., i Landgilde end Penge; at de maatte føde Kreaturer og stalde Øxne, spinde Lysegarn, levere Brænde (f. Ex. røde Mølle i Vigerslef Sogn 12½ Td. Meel, 4 Læs Ved og ½ Boelgalt), hvorhos Somme gave visse Potter Honning (f. Ex. et Sted 14 Potter) i Landgilde, medens Andre betalte Gjesteripenge eller Penge for at være fri for at tage mod Herre, Skytte og Hunde, naar disse droge paa Jagt ꝛc. ꝛc.

S. A. bortfæster Kammerj. Schindel paa Elved 5 Gaarde i Veslinge; men s. A. sælger han Gaard og Gods til Oberst Ulrich Frederich v. Brüggmann, der endnu s. A. bortfæster en stor Deel Gaarde og Huse; hvorimod Gaardens egne Bygninger den Tid vare saa ringe, at han fra Begyndelsen af maatte boe paa Haugaard, som han havde kjøbt af Oberst

Fineck, medens han (1719-20) anlagde et Teglværk i Møller-skoven ud imod Vesterbro til (som siden blev indflyttet til sin nuværende Plads) og beredede sig saaledes til at om-bygge Gaarden, hvilket han dog først 1721 fuldendte.

S. A. var Sognepræsten i Søndersø og Provsten i Skouby Herred Hr. Peder Otto Ludvigsen Stoud tilligemed sin Kone i Lintrup til Søsteren Karen Welleias Bryllup med Hr. Peder Hygom, som siden blev Bisp i Aarhuus. Konen blev syg derovre, og Manden ønskede i sin Sorg, at hvis hun døde, han da heller aldrig maatte komme levende af Præstegaarden, hvilket ogsaa skete; thi de døde Begge og bleve paa en og samme Dag i Lintrup Kirke begravne. (Om deres Børn see Bloch 1 Pag. 631, 639; Giess. 1 Pag. 328 Tab. 3; 1 Pag. 344 T. 3). Efter ham blev s. A. Hr. Elias Brinch kaldet til Sognepræst i Søndersø af de Landorpher, som den Tid eiede Billesbølle. Han var født i Odense 1690, blev Student 1710, Baccalaureus 1711 ꝛc. og gift 1723 d. 18 Oct. med Elisabeth Margrethe, Mag. Hans Liimes Datter af Middelfart og Enke efter sal. Rosenvinge i Fjellerup. 1758 blev han Herredsprovst, men resignerede Provstiet 1764 og døde den 19 Jan. 1767 æt. 77 & ministerii 48.

S. A. døde Staldmester Jørgen Frederik Harthausen til Dallund som Etatsraad (Atl. 5 Pag. 288). Han havde i sin Besiddelsestid mange Ubehageligheder med Dallunds for sin Styrke bekjendte Møller formedelst nogle Faars Græsning, han vilde formene ham; og gik Striden tilsidst saavidt, at Mølleren red ind over Vindebroen, som den Tid endnu ad-skilte Borge- og Ladegaard (thi Cancellieraad Strøbech eiede endnu en gammel Tegning af Dallund, hvorpaa hele Borge-gaarden var omgiven af Graver), og skød Skud i Skud gjennem Vinduerne eftrr Etatsraaden. Sagnet gaaer ellers,

at Harthausen spillede Dallund bort til Oberst Fineck, som da var Rytterofficeer og boede paa Havgaard, hvor ogsaa Kammerjunker Fineck skal være født; og det er et almindeligt Ordsprog her paa Egnen, „at Kløver-Es vandt Dallund" (R.). Dog — det maatte da i alle Tilfælde ikke have været ham, men hans Enke Charlotte Amalia v. Raben; thi hende var det først, der solgte ham Gaarden (see 1722).

S. A. havde forresten den ovenomtalte Oberst Günther Diderik v. Fineck paa Havgaard allerede paa Auctionen over det gamle Ryttergods for 675 Rdl. 10 ß. Kroner tilkjøbt sig 2 Gaarde i Farsbølle og 1 Gaard med 3 Huse i Bierne (hvilket udgjorde 17—=—2—2), samt for 1514 Rdl. 11 ß. Kroner 6 Gaarde og 1 Huus i Veslinge, 1 Gaard i Høffby og Nygaard paa Heden (hvilket udgjorde 43—1—3—1), altsaa mellem 35 og 39 Rdl. for Td. Hartkorn.

Oberst Ulrich Frederich v. Brüggman var saaledes Gaardens næste Eier. Han var en Søn af Etatsraad Nicolaus Brüggman til Ulrichsholm og Østergaard; stod 1690-92 som Fændrik i Prinds Georgs Regiment; 1693 blev han formodentlig forsat til Norge, hvor vi, af Mangel paa Etater, ei kunne følge ham; men den 24 Mai 1710 stod han endnu ved de norske Tropper og blev da Major eller fik i det Mindste Majors Anciennitet, og den 18 Septb. 1711 blev han (enten virkelig eller characteriseret) Oberstlieutenant (medd. af Pr. Lieut. v. Jahn). Derpaa giftede han sig 1715 med Anna Stockfleth, Datter af Etatsraad og Laugmand (Atl. 6 Pag. 250) Hannibal Stockfleth og Cathrine

Margrethe Skougaard. Da Carl den 12te 1716 faldt ind i Norge, kom han den 8 Marts med et lille Streifparti til Hølands Præstegjeld om Natten Kl. 12 og tog der Oberstlieutenant Brüggman i hans Seng til Fange tilligemed 300 Soldater. Brüggman blev nu som Krigsfangeført for Carl den 12te, og da denne spurgte ham om hans Navn, og han svarede: „Brüggman," skal Kongen smilende have tilføiet: „Du burde hellere hedde Trygman; thi Du er forbandet tryg i din Rede." Denne Affaire bevægede formodentlig Brüggman til at søge sin Afsked, den han ogsaa, dog i al Ære, fik, idet han (ifølge Jahn) den 6 Nov. 1717 blev afskediget som Oberst af Infanteriet. Derpaa kjøbte han, som sagt, 1719 Elved af Schindel. Schindels Skjøde lød ikke blot paa Elveds ovenanførte Hovedgaardstaxt med tilhørende Bondergods, men paa Besætning af 64 Køer og et Forraad af 40 Tdr. Rug 2c.; hvorimod Brüggman (foruden hvad han formodentlig i rede Penge betalte ham) udstedte ham sin simple Obligation paa 3000 Rdl. i Kroner samt 100 Ducater; ligesom han ogsaa, hvad som af det Følgende indlyser (see 1723), maatte paatage sig den paa Gaarden hvilende Gjeld, hvoriblandt 1000 Rdl. Kroner og 2000 Rdl. Courant, dem Schindel havde laant af Pultz, henhørte. Det egentlige Skjøde har jeg derimod aldrig seet og kan altsaa heller ikke sige, hvor stort Godset egentlig den Tid var, eller hvor høit egentlig Kjøbesummen for samme beløb sig. Imidlertid bortfæstede allerede Brüggman s. A. 1 Gaard i Veslinge paa 5—5—3—1 og en Ditto paa 3—3—2—= (som 1721 blev tillagt 1—5—=—= fra Kjøbeskov), hvilke tvende Gaarde vare af dem, som Fincke s. A. havde kjøbt paa den kongl. Auction, og som Brüggman altsaa igjen maa have afkjøbt ham; fremdeles 1 Gaard i Veslinge paa 7—3—1—2½, Ditto i Ditto

paa 4—=—3—2 (som ligeledes 1721 fik =—8—=—= (ɔ: 1 Td.) tillagt fra Kjøbeskov), og hvilken sidste ogsaa var en af dem, Oberst Fineck s. A. havde tilkjøbt sig af Kongen; fremdeles 1 Gaard i Veslinge paa 7—3—2—2, en Ditto i Ditto paa 5—5—3—1; en Gaard i Farsbølle paa 5—3—1—=, en Ditto i Ditto paa 6—=—1—1; en Gaard paa Heden paa 4—2—=—2; en Gaard i Veslinge paa 7—3—2—2, 1 Huus i Veslinge og 2 Gadehuse ibid., 1 Huus ibid. paa =—1—2—2; 1 Gaard i Hoved paa 5—7—3—1; 1 Gaard i Vierne paa 3—6—=—2, 1 Huus i Vierne paa =—2—2—=, Ditto paa =—3—3—1, Ditto paa =—6—3—1 og 1 Gaard i Esterbølle paa 11—4—=—2. Da det imidlertid er umuligt, at saamange Gaarde og Huse paa eengang kunde være fæsteledige, saalænge der ingen Pestepidemie havde raset her i Landet, saa bestaaer det Hele formodentlig deri, at alle hans Fæstere i Anledning af Forord. af $\frac{23}{1}$ 1719 have faaet nye Fæstebreve, eller at alle de gamle Fæstebreve ved denne Leilighed ere blevne fornyede; og man har saaledes uden Tvivl heri en Fortegnelse paa det hele den Tid til Elvedgaard henhørende (eller i det Mindste upantsatte og ubeheftede) Gods, nemlig 1 Gaard i Esterbølle, 8 Gaarde, 1 Huus med og 3 uden Jord i Vesling, 1 Gaard paa Heden, 1 Gaard i Hoved, 1 Gaard og 3 Huse med Jord i Vierne og 2 Gaarde i Farsbølle, ialt 85—=—1—2½ Td. Hartkorn. Men Spørgsmaalet er blot, om de 1714 og 15 pantsatte Gaarde (som udgjorde 108 Tdr. Hartkorn), og hvis paalydende Obligationer Brüggman ligeledes havde paataget sig (see 1723), ogsaa dertil (hvad man ifølge Jordebogen af 1710 maa formode) skulde henregnes; hvilket Tilfælde Godset endnu den Tid udgjorde over 195 Tdr. Hartkorn. Derimod vare Gaardens egne Bygninger ved den Tid saa ringe

og forfaldne, at Brüggman, som sagt, fra Begyndelsen af maatte boe paa Havgaard, som han havde kjøbt af Oberst Finecke (og hvor han ogsaa opslog sin Magts og Herligheds Trophæ, hine Dages noksom berygtede Træhest, jfr. Rug. 3, 1, 35-36), medens han anlagde et Teglværk ved Elved for der at brænde Steen til Gaardens forestaaende Ombygning. Dette Teglværk blev først anlagt i det Hjørne af Teglværks- eller Møllerskoven, som vender nærmest mod Vesterbro, og hvor endnu den dybe fiirkantede Grav, hvori Teglovnen havde staaet, er tilsyne; men formedelst Spøgeri maatte det flyttes hen til det Sted, hvor det siden stod, nemlig til den indviede og altsaa for alt Spøgeri utilgængelige Plads, hvor det gamle Kloster tilforn havde staaet. Thi paa den først valgte Plads kom der hver Nat, naar de holdt Vagt om Ilden, en stor sort lodden Hund med gloende Øine og rød udhængende Tunge (altsaa en Incarnation af Satan selv eller den af Tydskerne saakaldte: eingefleischter Teufel) til dem og jog, som naturligt, selv den modigste iblandt dem paa Flugt. 1720 solgte Brüggman igjen Havgaard og Polsgaard, under Forbehold af Forstekjøbsret, til Valentin Falsen (som igjen 1724 tilbød ham dem for Kjøbesummen, som beløb sig til 4400 Rdl.; men da imidlertid en Deel af Skoven var borthugget, vilde Brüggman ikke mere indlade sig paa Kjøbet). S. A. bortfæstede han en Gaard i Skouby paa 12—5—=—1½ uden Indfæstning, men med et fra 1710 (hvor den dog kun stod for 2—5—=—1½, som formodentlig er det Rette) aldeles forandret og „forhøiet" Landgilde, nemlig Hovnings og Landgilde Penge 5 Rdl., 1 fed Gaas, 2 Høns og 20 Æg; ligeledes en Ditto i Esterbølle paa 11—4—=—2 med et fra 1710 aldeles forandret Landgilde, nemlig rede Penge 8 Rdl., Smør 1 Otting, Lam 1, Gæs 2, Høns 2,

Æg 20 og Havre 4 Skpr.; ligesom endelig et Huus i Vefling. 1721 tog han fra Kjøbeskov 2—5—=—= Td. Hartkorn, dem han saaledes fordeelte paa 2 af sine 1719 i Veflinge bortfæstede Gaarde, at den, som forhen havde 3—3—2—=, nu fik 5—=—2—=, imod af dette Tillæg at svare 1 Td. 5 Skpr. Byg, 2 ℔ Penge, 1 Par Høns og 1 Snees Æg; og den, der forhen havde 4—=—3—2, nu fik 5—=—3—2, imod af dette Tillæg aarligen at yde 4 Skpr. Rug, 2 ℔ Penge, 1 Par Høns og 20 Æg. S. A. blev han færdig med Elvedgaards Ombygning (F. 5 Pag. 299; Atl. 3 Pag. 470) ifølge en Steen, som med hans og Frues Vaabner paa er anbragt over Stuehusets Hoveddør, og som viser, at han bedre forstod at bygge end at bogstavere; thi derpaa læses: „**An. 1721 hat Obriste Ulrich Friderich v. Brügmann und seine „libe" Frau Anna v. Stochflet „dises" Haus „fon" Grunde gebaut.**" Ved denne Leilighed blev ifølge Sagnet **Corps de Logie**, som før skal have ligget i Sønden, anbragt i Østen,[1]) hvilket ogsaa skal have havt Haugens Anlæggelse i Vest og Øst (istedetfor tilforn i Nord og Syd) til Følge, hvorved saaledes det gamle Taxtræ blev udelukket af samme. Dog dette Sidste forholder sig neppe saaledes; thi allerede 1688 var der jo (see Rug.

---

[1]) Der skal ogsaa i gamle Dage have været en muret Port med Taarn over samme foran den indre Ende af Vindebroen mellem Borge- og Ladegaard, hvis Spiir man siden fandt i Gravene ved sammes Opmuddring; men denne Port var formodentlig allerede i Svenskekrigen nedbrudt. Ogsaa skal der have været en Tid, da den saakaldte lille Hauge Norden for Gaarden, som endnu med Grave er omgiven, var bebygt og muligviis udgjorde Gaardens Staldgaard; men ogsaa det gaaer saa langt tilbage i Tiden, at der allerede 1688 var Hauge, ligesom nu, paa Stedet.

3, 1, 100) en Frugthauge Østen for Gaarden og i Syd blot en Humlehauge; ligesom ogsaa den gamle Vei til Vesslinge før min Farfaders Tid skal have gaaet langs med nærværende Hauge i Syd og altsaa formodentlig mellem den og Taxtræet, hvilket sidste rimeligviis aldrig har ligget i Haugen selv, men vel i den til Haugen stødende Dyrehauge, hvorfra formodentlig saaledes den hele Forvexling hidrører. Forresten er der i Haugen selv et Lysthuus af Linde, som Brüggmans Søn, Fyrværkeren ɔ: Grenaderen eller Artilleristen [1]), skal have anlagt (ligesom man ogsaa tillægger ham Taxpyramiderne, Castanietræerne i lille Hauge og 2 Ege ved Kirkestænten); og er der endnu heelt tydeligt paa en af disse Linde at læse: **J. B.** 1725, paa en anden **J. W.** 1749 og 1764 og paa en tredie: **U. E.** Greve af **Wedel** 1771 med en Grevekrone over. S. A. fik Brüggman ogsaa Tilladelse til paa Elvedgaards Enemærker at bygge en „Veirmølle" istedetfor Vandmøllen ved Hoved, som fra gammel Tid var Gaar-

---

[1]) Nemlig hans ældste Søn Waldemar, der døde som Generallieutenant og Eier af Ulriksholm, og ikke den yngste Nicolaus, der var Oberst og døde 1790, og hvis Datter var gift med Kammerherre Benzon til Christiansdal og Tirsbek. Den Førstnævnte af disse var nemlig den Tid Capitain ved Infanteriet; men Bønderne kaldte ham stedse „Fyrværkeren," hvilket egentlig betyder Artilleristen eller Artillericofficeren, men her formodentlig skal betegne, at han var Capitain ved Grenadererne. Han exercerede sine Folk efter Nogle ved Vesslinge (hvor dog Exerceerpladsen først 1774 blev anlagt), men efter Andre paa Gaardens Blegplads i den saakaldte lille Hauge; ogsaa skal han have ladet Gravene rydde og dertil brugt 1 Compagnie Soldater, som han til den Ende forskrev fra Nyborg til Gaarden. (En slig Benyttelse af Soldater til privat Arbeide findes ogsaa omtalt under Dallund 1723, ja! endog i Begyndelsen af det 17 Aarh., see Rub. 2 Pag. 229).

den incorporeret, men nu laa øde; en Tilladelse, han imidlertid neppe afbenyttede (see 1736 og 37), ligesaalidet som det var ham, der, — som Sagnet tilholder, — forflyttede Hoveds Mølle ned til Gaarden og lod her det saakaldte „nye" Mølledam grave; thi dette var først hans Enke 1737; hvorimod han selv ifølge min Faders Halvbroders, sal. Krigsraad Wedels, Udsagn (for hvilket jeg dog intet videre Beviis veed at føre) skal have completeret Godset ved at kjøbe for 11000 Rdl. dertil. Saa Meget er imidlertid vist, at han endnu s. A. (1721) maatte pantsætte til Kammerraad Foghs Enke Birgitte Fugl for 2000 Kroner Bondergods i Esterbølle, Hemerslef, Moderup, Eilskov, Høved og paa Heden, ialt 56—3—3—1 Hartkorn, ja! selv Hovedgaardens Bygning næst 800 Rdl. S. A. angav endelig Byfogden i Bogense Albret Friis ham for Skov- og Jagtsessionen for tilligemed Flere at have drevet ulovlig Jagt paa Bogense Byes Marker, som han formeente at være Kongens Vildbane, hvortil Brüggman svarede, at ingen Kjøbstædmarker kunde kaldes Kongens Vildbane, med mindre de dertil vare „indpælede." Han tilstaaer vel at have jaget der og til denne Jagt tillige at have inviteret Oberst Hagedorn paa store Harritslefgaard og sin Ridefoged Holst fra Bogense,[1]) men beviser tillige, at ikke alene en af Elvedgaards forrige Eiere, Axel Brahe, 1596 havde skjenket Bogense Capellanie og Skole nogle Vicariejorder paa Bogense Mark, som af Regjeringen vare ham tildømte, og som laae i Gammelmark, Stigo, Cappelsmark og Beks Enge, og i Donationsbrevet udtrykkeligt forbeholdt sig

---

[1]) Han skriver sig i Skifteprotocollen M. Holst og er altsaa formodentlig den samme Martinus Holst, som 1724 blev Byfoged i Bogense og først døde 1773 paa Maderupgaard.

Jagtret paa samme; men han godtgjør tillige, at Elveds Eiere have havt fælleds Jagt paa Bogense Marker upaaanket og ukjert i 40 og 60 Aar og havde altsaa mere end dobbelt Hævd derpaa efter Loven. Imidlertid dømte dog Sessionen 1722, at Brüggman vel for det Passerede skulde være angersløs, da han deri havde rettet sig efter sine Formænds Exempel, men at han forresten i Fremtiden havde at entholde sig fra denne Jagt, da Herligheden paa Kjøbstædmarkerne, ligesaavel som i Kjøbstæderne selv, alene tilkom Kongen, og disse Marker saaledes ifolge Jagtforordningens Tilhold vare kgl. Majestæts Enemærker. 1722 bortfæster Brüggman en Gaard i Veflinge paa 5—2—3—1, et Huus med Jord ibid. (mod 1 Ugedag og 4 ℔ aarlig) og 1 Gadehuus ibid. (mod 5 sl. Daler i Hovningspenge). Fra samme Aar og lige til 1731 var Lauritz Joensen Forvalter paa Elved. 1723 var Oberst H. F. Pultz død, og da de Penge, han havde havt tilgode hos Schindel ifølge Obligation af 1714 paa 1000 Rdl. Kroner og 1000 Rdl. Courant Sølvmynt og af 1715 paa 1000 Rdl. Courant Sølvmynt, ved Godsets Salg vare gaaede over paa Brüggman, og nu Pultzes Datter havde arvet denne Capital, maatte Brüggman nu i denne Anledning udstede et nyt Gjeldsbeviis til Jomfru Margrete Agnette Pultz paa 1000 Rdl. i Kroner og 2000 Rdl. i Sølvmynt mod 5 p. C. aarlig og for disse sætte hende de samme Gaarde i Pant, som forhen til hendes Fader vare pantsatte, nemlig 2 Gaarde i Haarslef, 3 i Eilskov, Mosegaard, Ladebølle, 2 Gaarde i Skouby, 3 i Eilby, 1 i Jullerup, 5 i Veflinge og 1 i Hoved, ialt 108—=—=—2½ Hartkorn; ved hvilken Leilighed enhver Enkelts Hartkorn og Landgilde opregnes (Noget, som i Grunden fortjener med Jordebogen af 1710 at confereres), men som vi dog her blot summarisk

ville anføre, nemlig at dette Hartkorns aarlige Afgift til Herskabet i Landgildeydning, Staldoxe-, Hovnings- og Erritspenge ialt udgjorde 3—4—= Rug, 56—2—= Byg, 17—4—= Havre, 2 Tdr. Smør, 11½ Lam, 24 Gæs, 46 Høns samt 40 Rdl. 4 ß. i Penge; og dog udgjorde dette (hvis han ellers, som sagt, havde forøget Godset ved Indkjøb for 11000 Rdl.) vel ikke stort mere end ⅓ af hans Gods, og Afgifterne vare derhos saa uligelig fordeelte, at de 5 Gaarde i Veslinge, hvoraf den ene stod for 6—4—3—2, den anden for 7—3—2—=, den tredie for 7—3—2—=, den fjerde for 8—7—1—= og den femte for 7—2—1—1, dog alle svarede lige Meget, nemlig enhver af dem Byg 4—4—=, Smør 1½ Otting, Staldoxepenge 2 Rdl., Erritspenge 1 ℔ 8 ß, Lam 1, Gæs 2, Havre 2 Skpr. og Høns 4. Fremdeles udstedte Brüggman endnu s. A. sin Obligation til (sin Halvbroder) Godske Hans v. Brüggman (til Ulrichsholm) paa 500 Rdl., som denne 2 Aar senere transporterede til sin Svoger Major Kragh. 1724 bortfæster Brüggman Mosegaard, som stod for 5—1—2—1, mod Halvgaards Hovning og Landgilde, som følger: rede Penge 2 sl. Daler, 1 Otting Smør, 2 Skpr. Rug, 4 Tdr. 4 Skpr. Byg, 2 Tdr. 4 Skpr. Havre, 2 Gæs med 4 Skpr. Havre, 2 Høns og 20 Æg; og seer man saaledes deraf den „vilkaarlige" Behandling, Proprietairerne „den Tid" (ganske modsat mod hvad forhen havde været Tilfældet) tillode sig ved deres Gaardes Bortfæstning, da de 4 sidste Poster aldeles ikke ere nævnte i Gaardens Afgift 1723 (eller i forhen anførte Panteobligation) og altsaa ere paalagte ved den nye Bortfæstning. S. A. tilbydes ham paa Herredsthing Haugaard og Polsgaard af Valentin Falsen i Anledning af den Forstekjøbsret, han ved Salget af disse Gaarde 1720 havde forbeholdt sig, for 4400 Rdl., dog uden alt In-

ventarium; men Brüggman svarede, at da en stor Deel af Skoven ved Havgaard af Falsen var borthugget, saa var det umuligt, at Nogen kunde have budt ham saa Meget derfor, og Forstekjøbsretten bestod netop deri, „at den, der havde den, skulde faae Stedet tilbage, naar han vilde give, hvad Andre virkeligt havde budet." S. A. bortfæster han et Huus i Eilby og en Gaard ibid. paa 10—=—=—=, 1725 ligeledes en Gaard paa Veflingehed paa 7—5—2—1 mod sædvanlig Hovning og 2 Rdl. 3 Mk. i Penge, 1 Fjerd. Smør, 6 Tdr. Byg, 4 Skpr. Havre, 2 Lam, 2 Gæs, 4 Høns og 20 Æg i Landgilde; ligeledes en Gaard i Eilskov paa 5—5—1—1, Mosegaard paa 5—1—2—1 og et Huus i Gamby. S. A. indløser han det Boel eller den halve Gaard i Gamby, som N. Lykke 1668 havde pantsat til Trinitatis Kirke i Kjøb. for 50 Rdl. Specie, af Hans Andersen Ridefoged paa Hvedholm, til hvem den af Stedfaderen Niels Mortensen i Veflinge s. A. var transporteret, og maatte for samme give 200 Rdl. Fordringen var nemlig:

Cautionisten Holstes Regning paa Rente, Rentes Rente og Omkostninger . . .	141—„—„
2 ß Opgjeld paa hver Specie	16—4—„
For den nye Bygning paa Gaarden	64—4—„
For et Gadehuus, som Anders Mortensen havde ladet bygge paa Grunden, og som svarede 4 sl. Daler i Huuspenge . .	33—2—„
Ialt	255—4—„

Dog synes det omsider at være Brüggman overladt for 200 Rdl. S. A. kjøbte han Brunlund (ɔ: Brolund i Særslef Sogn) af Birgitte Bircherod, Prof. Knud Landorphs Enke; den stod for 6—6—1—1 Hartkorn og svarede i Land=

gilde 1½ Pd. Byg, 1 Fodernød, 1 Otting Smør og 1 ₰ 7 ß Erritspenge. 1725-28 var Niels Arctander Holm, Broder til Sognepræsten i Vigerslef, Informator for hans Børn paa Elved (Giess. Jubel. 3 Pag. 264). 1726 kjøber han af Birgitte Bircherod, salig Landorphs, 1 Gaard i Hemmerslef paa 6—6—1—=, som svarede i Landgilde 3 Ørter Byg, 1 Lam, 1 Gaas, 1 Skp. Havre og 2 Høns. S. A. udsteder han sin Obligation til hende paa 500 Rdl. Courant mod Pant i 13—4—2—1 Hartkorn (altsaa dobbelt saa meget som det, han kjøbte af hende). S. A. bortfæster han en Gaard i Veslinge paa 4—7—2—1, en Gaard i Eilskov paa 6—2—3—1, et Boel i Eilskov paa 1—=—2—2 og et Gadehuus i Vesling, samt en Gaard i Hoved paa 4—7—2—1 mod Landgilde 1 Ott. Smør, 4 Tdr. Byg, 1 Lam, 2 Gæs med 4 Skpr. Gaasehavre, 2 Høns, 20 Æg og sædvanlig Hovning. 1728 bortfæster han 1 Gaard i Vesling paa 6—2—=—2 og et Gadehuus i Hemmerslef. 1729 bortfæster han 1 Gaard i Vesling paa 7—2—1—1. 1731 bortfæster han Fuglesangshuset. S. A. holdes der Skifte efter „Rytterbondens" Hustru i Skousgaarde. 1732 udsteder han sin Obligation paa 1000 Rdl. Courant til Frøken Karen Brahe mod 1ste Prioritets Pant i 24—4—3—= og 2den Prioritets Pant i ovenomskrevne 108—=—=—2½ (altsaa var den pantsatte Deel af Godset den Tid 56—3—3—1 + 108—=—=—2½ + 13—4—2—1 + 24—4—3—= o: ialt 202—5—1—1½). S. A. bortfæster han 1 Gaard i Vesling paa 7—3—2—=, 1 Boel ibid. paa 1—5—2—2 og 1 Smedie ibid. S. A. og næstfølgende var B. eller R. Holst Forvalter paa Elved og maa altsaa have succederet den 1722 omtalte L. Joensen. 1733 udsteder Brüggman sin Obligation paa 1466 Rdl. 4 Mk. Courant til Fru Abel Catharine

Lützovs Arvinger mod 1ste Prioritet i Elved Hovedgaard, som bestaaer af 52—5—1—1 og Skovsk. 3—7—1—1. S. A. bortfæster han 1 Gaard i Hoved paa 4—7—2—1 mod sædvanlig Hovning og 1 Ott. Smør, 4 Tdr. Byg, 1 Lam, 2 Gæs, 4 Skpr. Gaasehavre, 2 Høns og 20 Æg; ligeledes 1 Gaard i Veslinge paa 10—1—2—1, et Boel i Vierne paa ⸗—6—⸗—1, et Boel i Eilby paa 2—1—⸗—1, samt Hoveds (saakaldte) Mølle til sin Tjener Michel Jensen (den Mand, der allerede i det Foregaaende 1 Pag. 9⸗10 udførligen er omtalt) mod Opsigt med Skovene, 7 Rdl. aarlig og 3 Pd. Hør at spinde (den saakaldte Hovspind). S. A. lægger han endelig noget af Hovedgaardens Jord under Elved Hovedgaardstaxt, idet han s. A. søgte Tilladelse til at underlægge Elvedgaards Hovedgaardstaxt Halvparten af en Bondegaards Jord i Hoved (nemlig den saakaldte Peder Jacobsens Lokke), hvilket ogsaa bevilgedes imod at fritage Bonden for Afgiften deraf og at svare Tiende til Langesø. Dette gik nu ogsaa 1734 i Opfyldelse, idet den saakaldte store Lokke blev udlagt fra Gaarden til Elved, og Peder Jacobsen derimod blot beholdt den lille Lokke paa den østre Side af Gaarden samt begge Kohaugerne og 10 Skpr. Land og endvidere 1—4—⸗—⸗ Td. Hartkorn paa Heden, saa at Elved paa Grund af den fra Gaarden overdragne Jord for Fremtiden skulde svare Skat (og Tiende) af de 2—4—1—2, samme udgjorde. 1734 bortfæstede forresten Brüggman Fuglesangshuset. S. A. havde han Strid med en af sine Gaardmænd i Veslinge, der dog, da den s. A. blev bilagt, ikke videre forklares. S. A. havde han Proces med Langesø om Korn⸗ og Qvægtienden af Vanggaard og Nygaard paa Heden og lod sig i denne Anledning give en Udskrift af Rentekammermatrikulen (hvori der dog ere adskillige

Forandringer fra den oprindelige Matrikul af 1688). Denne Proces, der maaskee endogsaa var Pinden til hans Liigkiste, grundede sig derpaa, at han 1733 havde befalet de ovennævnte Steders Beboere at levere deres Tiende til Elved, hvorved Oberst Godske Ditlev v. Holsten paa Langesø og Sognepræsten Hr. Anders Holm i Vigerslef og Veflinge fandt sig fornærmede; hvorpaa han ogsaa kom i Uenighed med dem om Tienden af nogle til Graverhuset henliggende Jorder og endelig med Obersten om 3 Bonderkarle, han havde indtaget paa sit Gods. Disse Sager skulde nu afgjøres for en Commission, for hvilken Brüggman beviste saavel ved den nye Matrikul som ved Schindels Skjøde af 1719, at disse Steder henregnedes til Elveds Hovedgaardstaxt, og at der altsaa ikke kunde svares Tiende til Obersten og Præsten af samme. Men Holsten svarede for det Første hvad Vanggaard angik (som her snart skrives Vangaard og snart Vankhors), at da den ikke nævntes i gamle Matrikul, men først i den nye, som grundede sig paa Landmaalingen af 1682-83, var beregnet til Elved, saa maatte den være bygget efter 1661, da Tiendeforordningen kom ud; samt at dens Jorder vare tagne fra 12 Gaarde i Veflinge og altsaa, ligesom al den øvrige Veflinge Jord, skulde svare Tiende til Langesø (som Kirkeeier). Hvad dernæst Nygaard paa Heden angik, hvor Striden egentlig vedkom et Stykke Jord, kaldet Skouhaugen eller Bogeskoven, da beviste han, at ogsaa det 1682 havde været Bondejord; og hvad de Graverhuset paa Vanggaards Mark tilliggende Jorder angik, da formeente han, at naar Vanggaards Mark var tagen fra Veflinge By, saa maatte Graverhuset, forsaavidt det der havde sin Jord, være ligesaa tiendepligtigt som Vanggaard; ligesom han ogsaa beviste, at Langesø over i 40 Aar, i det Mindste paa de 2 førstnævnte

Steder, havde opbaaret Tiende. Commissionen dømte derpaa 1734, at Langesø skulde have Tiende af Banggaard og Nygaard, men ikke af Graverhuset; thi paa dette sidste havde allerede Elved Hævd. Af de 3 Karle tildømte den endelig Elvedgaard kun den ene; saa at Brüggman altsaa i begge Henseender vandt $\frac{1}{3}$, men tabte $\frac{2}{3}$ af Sagen. Imidlertid indstævnede Brüggman Commissionens Dom for Høiesteret til Underkjendelse; men her faldt, efter hans Død, 1736 den Dom, at Commissionens Dom skulde staae ved Magt. 1735 den 2 Juni døde nemlig Brüggman under alle disse Fortrædeligheder og blev i Helsinge Kirke i Sjelland begraven (F. 8 Pag. 269; Atl. 2 Pag. 419, 6 Pag. 250), hvor hans Gravskrift lyder som følger: „Herunder hviler høiædle og velbaarne Ulrich Friderich v. Brüggeman, hans kongl. Maj. til Danemarch og Norges bestalter Obrist af Infanteriet, som er født udi Itzehoe den 20 Febr. 1671 af sal. Etatsraad Niclas v. Brüggeman og Fru Gesila Huusmann; døde paa Elved den 1 Juni 1735 udi hans Alders 64 Aar 3 Maaneder og 12 Dage; havde tilægte hans efterladte Frue Anne de Stochfleth, som er født i Christiania udi Norge af sal. Etatsraad Hannibal Stochfleth og Fru Cathrine Margrethe Schouberg. Udi samme deres Ægteskab have de af Gud været velsignet med 7 Børn, 3 Sønner og 4 Døttre, hvoraf de 2 Sønner og 4 Døttre efterleve; efterat de have levet udi et kjærligt Ægteskab tilsammen 29 Aar og 9 Maaneder, mindre end 1 Dag. Gud give hannem med alle troe Christne en glædelig Opstandelse!" (medd. af Hr. Cand. Begtrup). Endelig har K. N. ogsaa, efterat de foregaaende Ark vare trykte, tilsendt mig B. Moes Aktstykker til den norske Krigshist. under Fred. 4, 3 H., hvor der Pag. 423-24, og sammes Tidsskrift for den norske Personalhist. 3 H., hvor der Pag. 196 findes Efterretninger

om bemeldte Brüggman. Paa forstnævnte Sted hedder det nemlig om ham: „Ulrich Frederik v. Brüggeman af den danske adelige Familie af dette Navn blev Capitain ved det ene norske Infanterieregiment den 7 April 1694, Major den 24 Mai 1710, erholdt Characteer af Oberstlieutenant den 18 Sept. 1711 og blev under 18 Aug. 1712 virkelig Oberstlieutenant og forflyttet til det Agershusiske Infanterieregiment som Chef for vestre Øvre-Romerigske Compagnie. Han var 1715 bleven gift med Anna Stockfleth, Datter af den 1721 den 25 Dec. afdøde Etatsraad Hannibal Stockfleth, der var Laugmand over Christianias Laugdømme, Committeret i Slotsloven og Assistentsraad i Overhofretten. Han var en Broder til Oberstlieutenant Godske Hans v. Brüggeman (til Ulrichsholm i Fyen), der var en Svigersøn til Statholder Ulrich Frederich Gyldenløves Halvbroder paa mødrene Side, Holsteneren Caspar Herman v. Hausmann, som døde i Christiania den 9 Sept. 1718 som Geheimeraad, Generallieutenant af Infanteriet, Medlem af Slotsloven og Ridder (ↄ: Storkors) af Dannebroge. Disse høie og formaaende Familieforbindelser have vistnok bidraget sit til den Formildelse af Krigsrettens (i Anledning af hans Opførsel 1716 affagte) Dom (1717), som blev ham til Deel ved den kongelige Resolution (af sidstnævnte Aar). Han reiste siden til Danmark, hvor han eiede Elved Herregaard i Fyen, og døde her i Aaret 1735. Han efterlod sig blandt andre Børn en Søn ved Navn Waldemar v. Brüggeman, der som Oberst blev udnævnt til Chef for det andet smaalehnske Infanterieregiment den 21 Aug. 1765 og døde senere i Kjøbenhavn som General af Infanteriet og Storkors af Dannebroge; samt Sønnen Nicolai v. Brüggeman, der under 15 Juli 1750 blev Capitain ved det andet søndenfjeldske Dragonregiment.“ Den hele

Retsundersøgelse i Anledning af hans Opførsel i Norge findes anført ibid. Pag. 265-414, hvoraf man erfarer, at Krigsretsdommen af 1 Sept. 1717 gik ud paa, at Oberstlieutenant Brüggeman skulde „miste“ sin Charge, hvilken Dom dog ved kongl. Resolution af 6 Nov. s. A. formildedes derhen, at Brüggman erholdt „simpel Afsked“ af Tjenesten. Men ifølge Tidsskrift for den norske Personalhistorie Pag. 196 blev denne Sag et Par Aar senere underkastet en Slags „Revision“; men da denne Revision blev Kongen forelagt, resolverede han (1719), at Sagen skulde være ophævet, bemeldte Revision „kastes i Ilden“ og Oberstlieutenant Brüggeman tildeles Afsked „med Oberstes Characteer.“ Gjennemlæser man nu det vidtløftige Krigsforhør, hvorpaa hiin ovenmeldte Krigsretsdom var grundet, da finder man, at Forhøret er foretaget paa Grund af en kongl. gjennem Generallieut. Lützou under 12 Oct. 1716 meddeelt Ordre og efter Oberstlieutenant Brüggmans „egen Ansøgning“ (Aktstykk. 3 Pag. 267), og at derfor det Hele begynder med Brüggmans eget den 27 Oct. s. A. daterede Indlæg eller af ham selv indgivne Fremstilling af sit Forhold ved det fjendtlige Overfald i Holands Præstegaard Kl. 11½ Søndagaften den 8 Marts s. A. (l. c. Pag. 267-72), hvorved han og en stor Deel af hans Compagnie [1]) blev tagen til Fange. I dette sit Indlæg anfører han til sit Forsvar, at han var aldeles ubekjendt paa Egnen, at uagtet han 2 Gange havde ansøgt om, at hele Bataillonen maatte mere samles og con-

---

[1]) Ifølge Pag. 311 bleve af hans Compagnie, som var over 150 Mand stærkt, han selv med begge sine Lieutenanter og 70 (ifølge Pag. 415 ialt 80) Mand tagne til Fange, medens derimod de øvrige reddede sig ved Flugten.

centreres, laa den dog aldeles adspredt og separeret, og hans eget Compagnie var i den Grad fordeelt paa Omegnens Gaarde i en Distance af 1½ Fjerdingvei, at han selv kun havde 7 Mand hos sig, og efter med disse 7 Mand fra Holands Præstegaard ved Retiraden at have forenet sig med de 16 Mand, der udgjorde Fanevagten paa Gaarden Riser, endnu kun var 23 Mand stærk og altsaa umuligt kunde gjøre Modstand mod de 6 à 700 Mand Fjender, af hvem han paa sin videre Retirade blev omringet, og, efterat han havde skjult Fanen i Sneen, tilligemed sine Folk tagen til Fange." Derpaa optages Vidneforhøret (Pag. 277 sq.), hvoraf erfares, at han laa i sin Seng i Holands Præstegaard, da Fjendens Ankomst af Vagten blev ham anmeldt, og at han, uden at løsne noget Allarmskud, retirerede sig saa hurtigt fra Holand til Riser, at han endnu havde „Nathuen" og Toflerne paa, da han kom til Riser, og heller ikke før der fik Vest, Kjortel og Støvler paa; ligesom det ogsaa først var mellem Riser og Skarterum (hvor han vilde forene sig med de 30 Mand, han der havde staaende), at han af Fjenden blev omringet og tagen til Fange. Derpaa følger Brigaderen Oberst Kruses Replik af 9 Nov. s. A. paa Brüggmans Indlæg (Pag. 284 sq.). Derpaa fortsættes Underkrigsrettens Forhører d. 4 Mai 1717 (Pag. 292 sq.), derpaa Overkrigsrettens Forhører d. 16 Aug. s. A. (Pag. 372 sq.) og endelig samme Krigsrets d. 1 Sept. s. A. afsagte Dom (Pag. 394-413), hvorved Brüggman foruden 200 Rdl. i Krigsomkostninger tillige idømmes at „miste sin Charge" (ↄ: casseres?) paa Grund af, at han ikke havde recognosceret Egnen og gjort sig bekjendt med de Passer, hvorfra Fjenden kunde komme; fordi han ikke engang havde underrettet sig om, hvorledes hans Compagnie var fordeelt, og hvormeget Mandskab

paa enhver af de enkelte Gaarde var posteret; fordi han ikke havde beskyttet sin Fane med en stærkere Vagt end 16 Mand og, istedetfor selv at blive ved samme, havde indqvarteret sig paa sin yderste svagt besatte Udpost, som var 900 Skridt fra Fanevagten; og endelig fordi han intet Allarmskud løsnede, da han saae Fjenden nærme sig. (Endnu Mere om denne Affaire skal der forresten findes i Militairt Tidsskrift H. 10 Pag. 66 sq.; H. 12 Pag. 37 sq. og H. 17 Pag. 26 sq.).

Hans Enkefrue Anna de Stockfleth, Datter af Etatsraad og Laugmand Hannibal S. og Cathrine Margrethe Skougaard (?), sad saaledes tilbage med 6 Børn (den ældste Søn var den Tid i Sachsen) og en prioriteret Gjeld af 3000 Rdl. i Kroner og 4966—4—= i Courant, altsaa omtrent 8000 Rdl., og fik i Sept. Bevilling at sidde i uskiftet Bo. S. A. førtes en Sag til Landsthing mellem hende og Oberst Holst paa Langesø, hvorved hendes Tjener beskyldtes for paa Herredsthinget at have stjaalet et Document af Oberstens Tjeners Lomme, da denne var fuld og hiin maatte lede ham ud i Gaarden; men formedelst Feil i Formaliteterne ved Herredsthingsforhandlingerne blev samme ved Landsthing som uefterrettelig afviist og ophævet. S. A. indstævnede hun for Landsthing en Dom, som Herredsfogden 1735 (altsaa f. A.) havde fældet angaaende 2 Lokker, Oberst Holst havde frataget Veflinge mellemste Heed ved sammes Deling 1712 og deels lagt til lille Kjøbeskov og deels til sin Huusmand i Veflinge, skjøndt Veflinge og Hoveds Bymænd deraf maatte skatte og skylde; og hvilke Lokker Herredsfogden desuagtet havde tilkjendt Obersten, fordi han foregav, at disse Mænd virkelig fra gammel Tid havde havt Lod i Heden, siden Kjøbeskov havde havt 2 Bæsters Græsning og Manden i Veflinge skaaret Torv i en Dam paa bemeldte Heed. Og

skjøndt nu Fruen vel søgte at bevise, at Mandens Bæster i Kjøbeskov, som han der havde græsset, vare blevne optagne og med Penge maatte løses, og at Huusmandens Torveskær var en selvtiltagen Frihed; blev dog Herredsthingsdommen ved Landsthing stadfæstet. S. A. bortfæstede hun 1 Huus i Vesținge og en Gaard ibid. paa 5—=—=—=. S. A. og næstfølgende var V. Petersen Forvalter eller Foged paa Elved. 1736 havde hun Dispiut med Oberst Holst og Præsten Anders Holm i Vigerslef, om Gjerdet mellem store og lille Kattebjergsmarken maatte optages og begge drives under Eet. S. A. førte hun ogsaa Sag med Langesø om hvem af dem en Karl i Gamelby (ɔ: Gamby) skulde tilhøre; og han blev ved Høiesteret Obersten tilkjendt. S. A. blev hendes yngste Søn „Junker Nicolai" dømt i en Proces med Oberst Holst for ulovligt Skytteri, Aaret forud ved Kjøbeskov begaaet, paa 50 Lod Sølv og 10 Rdl. samt Sagens Omkostninger. S. A. faldt der, som sagt, Høiesterets Dom i Tiendesagen med Langesø (see 1734). S. A. fik hun Bevilling paa igjen at maatte oprette en Vandmølle ved Elved i den nedlagte Hoved Mølles Sted; men Taxationen blev opsat, indtil Møllen var bygget og Qværnen i Stand; og da hun derpaa erklærede, at det blot var en Græsmølle til at maale en vis Tid om Aaret og meest for hende selv, saa blev den ved Slutningen af Aaret blot taxeret til 2—1—=—= Mølleskyld. S. A. androg hun (der sædvanlig skrev sig **A. Veuve de Brüggemann**), at da en Gaard i Haarslef, hvori Hospitalet eller nu Skolens Communitet havde 5—1—3—2 og Elved 4—6—3—=, er nærved at blive øde, saa ønskede hun, at den ganske maatte overlades hende imod at svare aarlig den Landgilde, som Hospitalet deraf kunde bekomme, nemlig Byg 5—=—2$\frac{5}{12}$ à 1 Rdl. pr. Tønde og Hovningspenge 5

Rdl., eller ogsaa en Capital af 200 Rdl. Dette blev hende ogsaa (skjøndt, som det synes, for 3 istedetfor 200 Rdl.) bevilget og derpaa Gaarden hende ved Syn overleveret i Overværelse af hendes Ridefoged Henrik Wilhelm;[1]) og fandtes ved denne Leilighed, at Gaarden var Manden tilfæstet af Jens Dyres Enke og stod da kun for 9—6—2—2, skjøndt den svarede Landgilde af 10—=—2—2. Ogsaa blev Bygningens Brøstfældighed taxeret til 401—3—4. S. A. udsteder Fruen til Hospitalet og Communitetet sin Obligation paa 300 Rdl. Courant for Halvparten af ovennævnte Gaard og sætter derfor den hele Gaard i Pant. Fremdeles udsteder hun s. A. sin Obligation til samme paa 2000 Rdl. Courant og pantsætter derfor Elved Hovedgaard med 52—5—1—1 og Skfk. 3—7—1—1. S. A. tillader derimod Pohl (Frøken Pultzes Medinteressent, see 1745), at Gaardene i Haarslef og Eilskov maatte udgaae af det ham overdragne Pant (see 1723). S. A. bortfæster hun 1 Boel i Veflinge paa 1—5—2—2, 1 Gaard i Farsbølle paa 5—3—1—= (som svarte 2 Rdl. 2 Mk., 3 Tdr. Byg og 20 Æg i Landgilde), 1 Boel i Vierne paa =—6—=—1, 1 Gaard i Tofte paa 4—3—=—=, 1 Gaard i Haarslef paa 7—3—2—2, 1 Boel i Eilskov paa 1—=—2—2, 1 Boel i Vierne paa =—6—3—1, 1 Gaard i Farsbølle paa 6—=—1—1, 1 Gaard i Veflinge paa 5—2—3—1, 1 Gaard i Eilby paa 10—=—=—= og 1 Gaard i Hoved paa 5—7—3—1.

---

[1]) Denne Mand nævnes allerede i Ore Kirkebog 1713 og i Haarslef Kirkebog 1714 som boende paa Aagaarde i Haarslef Sogn; men der tales ikke om, at han allerede den Tid var Ridefoged paa Elved, hvilket han maaskee først senere er bleven, da han blot nævnes som saadan i Skifteprotocollen for Aarene 1736, 37 og 38.

1737 bortfæster hun 1 Gaard i Eilskov paa 5—5—1—1, 1 Huus i Hemmerslef, 1 Gaard i Maderup (eller Moderup) paa 10—7—=—1 og lille Labol paa 1—5—1—2; dette sidste mod Landgild: Rug 1—2—=, Smør ½ Ott., Gæs 2, Havre 4 Skpr., Høns 1 Par, 20 Æg og 2 Ugedage „i Urtehaugen." S. A. kjøber hun 1 Huus i Veflinge paa =—2—3—1 af en Bager i Odense, som 1728 havde faaet det i Arv efter Sognepræsten Peder Lykkesen i Sollinge. S. A. kjøber hun 5 Tdr. Hartkorn i Store= og Kattebjergsmarken fra Haugaard for 800 Rdl. (saa at Havgaard, som før stod for 9—4—2—=, nu kun kom til at staae for 4—4—2—=). S. A. opbygger hun en Vandmølle med 2 Qværne ved det saakaldte nye Mølledam ved Elved istedetfor den nedlagte Hoved Mølle, som siden Svenskekrigen havde været øde, og faaer næste Aar Skyld sat paa samme, nemlig 2—1—2—= (jfr. 1721 og 1736, hvor Efterretningen lyder anderledes). 1738 bortfæster hun et jordløst Huus i Veflinge, 1 Boel ibid. paa 1—6—=—=, 1 Gaard i Eilby paa 10—5—1—2 og 1 Gaard i Jullerup paa 6—6—2—1. S. A. træffer hun et Mageskifte med Langesøes Eier og Vigerslef Præst om Brahes Løkke, som bestod deri, at da hun havde fundet for godt med kongl. Bevilling at indtage under Elved Hovedgaard en Løkke af Dines Eriksens Sted i Hoved (den saakaldte Dineses Krog) og en Ditto af Peder Jacobsens Sted ibid., saa forlangte hun nu ogsaa at faae de Jorder, Langesøes Bønder havde i Brahes Løkke, samt den saakaldte Hoveds Hauge, som Kirken eiede og som grændsede op til Dineses Løkke og røde Mark, imod Magelæg i de Jorder, hun havde kjøbt fra Haugaard i Kattebjergs= og Storemarken; hvilket ogsaa Obersten paa Langesø tilstod hende; ligesom Præsten paa samme Maade overlod hende en Jord, Annexgaarden eiede i Brahes Løkke;

Alt tilhobe mod Vederlag i Haugaards Jord; og skulde Fruen af disse saaledes inddragne eller mageskiftede Jorder for alle 3 Parter Korn- og Qvægtiende aarligen svare 30 Rdl. og tilstaae Langesø Jagtrettighed i Brahes Lokke og Hoveds Hauge, og denne Contract derhos vedvare, saalænge Contrahenterne levede. (Ved denne Inddragelse af Brahes Lokke skal saaledes den ene Grøft af den Gyde, som før Inddragelsen gik fra Hoved til Veflinge Heed mellem Rode Mark og Brahes Lokke, være bleven sloifet og gjort til Agerland og blot den anden være bleven staaende som Markeskjel). S. A. udsteder Fruen sin Obligation til Birgitte Bircherod, sal. Broder Landorphs, for 2000 Rdl. Courant mod Pant i 73—5—1—1 Hartkorn i Veflinge, Hoved, Heden, Farsbolle, Vierne, Hemerslef og Brunlund. S. A. ligeledes sin Obligation til Jomfru Abigael, Christiansdatter, Luja for 4000 Rdl. Courant og pantsætter derfor Elvedgaard og Gods med 335—6—=—2 Hartkorn næst efter 10300 Rdl. S. A. Ditto til Oberst Rouch for 1000 Rdl. Courant med 1ste Prioritet i 24—4—3—= Hartkorn i Veflinge og, hvis dette ikke var tilstrækkeligt, med 2den Prioritet næst efter 3000 Rdl. i 108—=—=—2½ i Haarslef, Eilskov, Mosegaard, Ladebolle, Skouby, Eilby, Jullerup, Veflinge og Hoved (altsaa næst efter Obligationen af 1723). S. A. Ditto til Borgemester Bondo Simonsen for 600 Rdl. Courant mod 1ste Prioritet i 5—=—=—= Hartkorn i Store- og Kattebjergsmarken samt i et Huus i Veflinge, som stod for =—2—3—1. 1739 bortfæster hun et Huus i Eilskov, 1 Ditto i Eilby, 1 Gaard i Jullerup paa 6—6—2—1 og 1 Gaard i Veflinge paa 7—2—1—1. 1740 ligeledes 1 Gaard i Esterbolle paa 11—4—=—2, Graverhuset paa 3—=—=—= og 1 Gaard i Vefling paa 5—=—=—=, men maa s. A. atter pantsætte mere Gods,

nemlig udstede sin Obligation til Hans eller Jens Dreier paa 2000 Rdl. Courant med Pant i Gaard og Gods ɔ: 335—6—=—2 Hartkorn næst efter 14900 Rdl. S. A. og næstfolgende nævnes en Michel Jensen som Skifteforvalter og altsaa formodentlig som Foged paa Elved (og som rimeligviis var hendes Mands forrige Tjener af dette Navn, som han 1733 havde givet Hoved Molle i Fæste). 1741 bortfæster hun 1 Boel i Eilskov paa 1—=—2—2, 1 Huus i Gamby, Nygaard paa Heden paa 4—=—2—2, 1 Gaard i Eilby paa 10—=—=—=, 1 Gaard i Hemerslef paa 8—6—2—1, 1 Gaard i Bierne paa 3—6—=—1, 1 Ditto paa 4—2—3—= og 1 Huus (der kaldtes Snapind) i Elved Enemærker i den saakaldte Hundeklemme. S. A. blev hendes Datter Cathrine Nicolaine gift med Capitain og Eqvipagemester i Soetaten Johan Georg Vieth (Atl. 6 Pag. 250). S. A. oprettede hun, som storste Lodseier, ifolge Placaten af 1740 en Skole i Veflinge paa 4 Fag (F. 6 Pag. 321 og 22). 1742 bortfæster hun 1 Gaard i Tofte paa 4—3—=—=, og s. A. blev Veflinge Bylov med hendes Bevilling indrettet. S. A. saavelsom næstfolgende nævnes en Niels Hjorth som Foged paa Elved; dog forretter allerede 1743 en Peder Bech et Skifte paa Godset. 1744 bortforpagter hun Elved paa 6 Aar til Fuldmægtig Mogens Nelleman fra Raskenberg (som siden kjobte Lerbek i Jylland) for 1400 Rdl. aarlig samt 20 Bæsters, 8 Koers og 16 Faars Græs og Foder (mod 150 Rdl. Godtgjørelse for samme); ved hvilken Leilighed Hollænderibygningerne, der laae Sonden for Ladegaarden og af mine sal. Forældre ere afbrudte, allerede nævnes (saa at der altsaa maa have været Hollænder paa Elved, forinden der kom Forpagter); og var da Gaardens Besætning 130 Koer (foruden de 8), 21 Faar (for-

uden de 16) samt 28 Sviin og 10 Grise. S. A. bortfæster hun 1 Gaard i Haarslef paa 10—=—2—2, 1 i Veslinge paa 6—7—=—=, 1 i Tofte paa 4—3—=—= og 1 i Veslinge paa 6—7—=—=; og er det derved at lægge Mærke til, at da alle Elveds Gaarde i Veslinge fra den Tid af i en lang Række af Aar hver for sig staae for 6—7—=—= (da de derimod tilforn, f. Ex. 1719, 22, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 39 og 40, havde hoist ulige Hartkorn), saa maa der i dette Aar eller et Par Aar forud (dog efter 1740 og maaskee samtidigt med den nye antagne Bylov) være skeet en Fordeling med deres Jorder indbyrdes, hvorved Hartkornet for dem alle blev lige. Forresten kjobte hun s. A. af Hospitalet i Odense 1 Gaard i Askeby (som stod for 9—4—2—= og svarte i Landgilde: Byg 6 Tdr., Havre 4—6—=, Smør 1 Ott., 1 Staldoxe eller 3 Rdl., Gjesteri 1 Rdl., 1 Lam, 2 Gæs, 4 Hons, Erritspenge 12 ß. og Hovningspenge 6 Rdl.) for 500 Rdl., men pantsætter den strax til Oberst Bertel Rauch for 400 Rdl. S. A. udsteder hun sin Obligation til Hans Frederich Pohl for 1000 Rdl. Kroner og 2000 Rdl. Courant med Pant i det samme Gods, som 1723 til Frøken Pultz, af hvis Obligation den saaledes blot er en Transport eller Fornyelse. S. A. er Jorgen Holst Foged paa Elved, men bliver næste Aar afløst af Nelleman. 1745 bortfæster hun 1 Gaard i Veslinge paa 6—7—=—=. S. A. indretter hun Veslinge Skoledistrict eller udsteder Fundatsen for den af hende 1741 oprettede Skole i Veslinge (F. 6 Pag. 321 sq., hvori det blandt Andet hedder, at Fruen forlængst (nemlig 1741), som største Lodseier i Veslinge Skoledistrict, ved Degneboligen havde ladet opbygge 5 Fag Huus til en Skole og dertil henlagt Veslinge, Hoved, Heden, Vanggaard, Graverhusene og Kjobeskov, forsaavidt det ikke henhorte under

Ryttergodset og i saa Maade henlaa til Hindevad Skole; hvilket Skoledistricts Hartkorn ialt beløb sig til 165—6—3—1½ Hartkorn; ligesom hun nu ogsaa herved regulerer Skolelærerens Lønning af samme). S. A. afbrændte der 1 Gaard for hende i Veflinge paa 6—7—=—=, som paa hendes Ansøgning i 2 Aar fik Eftergivelse for alle Skatter. S. A. udsteder hun sin Obligation til Oberstlieut. Phugl for 3000 Rdl. Courant mod 2den og 3die Prioritets Pant i Elvedgaard og Gods næst efter 14080 Rdl.; og hendes hele Gjeld var nu saaledes tilvoxen, at hun ifølge en Optegnelse af s. A. var skyldig:

til Regimentsqvarteermester Belliger paa Communitetets Vegne (hvori formodentlig de 300 Rdl. ere indbegrebne, hun 1736 blev Communitetet skyldig)	2000 Rdl.
Oberst Rauch i Frederitz (see 1738 og 44)	1400 —
Landsdommer Bondo Simonsen . . .	600 —
Frøken Pultzes Formynder Ritmester Pultz paa Nygaard og Msr. Hans Frederik Pohl	2000 Rdl. Kroner
Oberstlieutenant Pfugl	1000 — —
	3000 — Courant
Landsdommer Bergen eller Cabinetssecretair Schrøder paa hans Kones Vegne . . .	6000 Rdl. [1]
Cancellieraad Foch i Odense	2080 — [1]
altsaa ialt	18080 Rdl.

Det var derfor vistnok høi Tid, at hun s. A. solgte Gaard

[1]) Disse sidste 8080 Rdl. ere ny Gjeld og formodentlig opkomne ved at betale Birgitte Bircherod hendes tilgodehavende 2000, Luja 4000 og Dreier 2000, siden disse 3 sidstnævnte Poster aldeles ikke paa Listen ere opførte.

og Gods (hvis Gjeld saaledes i hendes Enkestand med 10,000 Rdl. var bleven foroget) til Hr. Claus Wedel, Provst i Bjergeherred og Sognepræst i Munkebo, for 36580 Rdl. (nemlig:

for Gaard med Besætning af 120 Stk. Qvæg, samt Godset	36000 Rdl.
for Teglværkets Inventarium	300 —
for Restancerne paa Godset	80 —
og til Naalepenge for Fruens Born	200 —)

med Hovedgaardstaxt 58—6—=—= (efter en anden Opgave 58—2—=—2) og Bondergods 293—=—=—= (men efter en anden Opgave kun 280—1—=—=); ved hvilken Leilighed Gaardens Avling, Besætning og Intrader tillige udforligt beskrives. Ifolge den ene Efterretning bestod nemlig Gaardens Tilliggelse 1745 i Hovedgaardstaxt 52—5—1—1, Skst. 3—7—1—1, Mollesk. 2—1—2—= og ufri Jord 8—1—=—=, ialt 66—7—=—2, og Bondergodset af 46 Gaarde, nemlig 14 i Veflinge, 3 i Hoved, 2 paa Heden, Graverhuset, Vanggaard, 2 i Haarslef, 3 i Eilskov, Mosegaard, Ladebolle, 3 i Bierne, 2 i Farsbolle, 1 i Tofte, 1 i Skouby, 1 i Jullerup, 2 i Eilby, 2 i Hemerslef, 1 i Askeby, 1 i Moderup, 2 i Esterbolle, Brolund, 1 i Gamby, og 25 Huse, ialt 272 Tdr. Hartkorn (og med den ufrie Jord under Gaarden 280—1—=—=); men endnu udforligere specificeres alt dette i en anden Opgave (som dog her vilde blive for vidtloftig at indfore), hvor Godset, som sagt, bliver til 293 —=—=—=. Ogsaa har man i Jordebogen, hvorefter Gaard og Gods blev solgt, endvidere en Specification over, hvad enhver af Bonderne 1746 var skyldig. Gaardens Hovmarker havde paa den Tid (ifolge Provst Boesens Opgivende) deres storste Omfang, da de strakte sig i Vesten til Haarslefs og i

Norden til Særslef Sogns Grændse, i Østen til Veslinge By og i Sønden til Hedeboerne, og udgjorde saaledes ¼ af det hele Sogn. Af Kjøbesummen lod Fruen de 14000 Rdl. blive staaende i Gaard og Gods med 1ste Prioritet (egentlig 12000 Rdl. Courant og 2000 Rdl. Kroner, hver Krone til 68 ß. beregnet), hvorfor han næste Aar 1746 stiller hende Pant i Elveds Hovedgaardstaxt 52—5—1—1, Skovsk. 3—7—1—1, Møllesk. 2—1—2—= og Bondergods 293—=—=—2; men de 18080, som vare hendes Gjeld, skulde han til næste 11 Juni Termin udbetale (ligesom han formodentlig strax maa have udbetalt hende de øvrige 4500 Rdl.). Provst Wedel tiltraadte Gaarden strax d. 1 Juli 1745, og Fruen flyttede derpaa først til Sorø, men kjøbte siden Helsingegaard i Løveherred i Sjelland. 1746 døde hendes Datter Gisele Maria, 33 Aar gammel, 1749 hendes Svigerson Capitain Vieth (see 1741) og 1753 hun selv, 65 Aar gammel, og blev hos hendes Mand i Helsinge Kirke begraven (Atl. 6 Pag. 250). Da nu den Stockflethske Familie, hvortil hun henhørte (og som var bekjendt for den Egenskab at kunne anbringe et godt Ord (un bon mot) i rette Tid), var en norsk Adelsslægt, og da Brüggman selv i mange Aar havde opholdt sig i Norge, saa vare disse Gaardens Besiddere her paa Egnen bekjendte under Navn af „det norske Herskab;" ligesom her ogsaa i Gjerdselskoven adskillige Pladser endnu kaldes Enebærhuttene, fordi de der havde forsøgt at opelske Enebærbuske, og ligesom en af Grave omgiven Plads i Haugen, som nu for en stor Deel er tilplantet med Humle, endnu kaldes Kaninholmen, fordi de der havde indført en Kolonie af Kaniner.

Hvad forresten den Green af den Brüggemanske Familie angaaer, som havde Elved i Besiddelse, da har Hr. Cand.

Begtrup havt den Godhed derom at meddele mig følgende Efterretning, som tildeels supplerer og tildeels berigtiger adskillige af de forhen anførte Data og derfor herved aldeles ordlydende, som følger, meddeles:

Niclas v. Brüggeman, Etatsraad og Amtsforvalter over Steinburg og Segeberg Amter, født 16 Sept. 1632, adlet 13 Febr. 1680 og død 14 Febr. 1682, var tvende Gange gift, nemlig:

I) 1665 med Gesilla Hausmann (Datter af Daniel Hausmann, Amtsforvalter i Segeberg, og Margrete Pape, siden Baronesse af Løvendal, der havde været Fr. 3dies Maitresse, medens han var Erkebisp af Bremen), født 1649 og død i Nov. 1672 i Barselseng; med hende avlede han blandt flere Børn:

A. Ulrich Friderich v. Brüggeman til Elved, Oberst af Infanteriet, født d. 20 Febr. 1671 i Itzehoe og død d. 1 Juni 1735 paa Elved. Han ægtede d. 30 Aug. 1705 Anne Stockfleth, født i Christiania 1688 og død 1753 (Datter af Hannibal Stockfleth, Etatsraad og Laugmand, og Cathrine Margrethe Schouberg); hun solgte Elved 1744 og kjøbte i det Sted den ufrie Hovedgaard Helsingegaard (der var 35 Tdr. Hartk. stor og ligger i Løveherred i Sjelland) med 16 Bøndergaarde paa Øen Reirsø samt Kirkehelsinge Kirke af Raadmand Hoberg i Kallundborg. Efter hendes Død bleve disse Eiendomme solgte til Christian Bonsak (jfr. Atl. 6 Pag. 250); men i hendes Besiddelsestid lod hun i Kirkehelsinge Kirke indrette et Gravcapel, hvori hun og Mand med 2 af deres Børn og begge deres Svigersønner ere bisatte. De avlede ialt 7 Børn sammen, nemlig:

1) Cesilla Maria v. Brüggeman, født 1706 og død 1747 ugift, begraven i Helsinge Kirke.
2) Hannibal v. Brüggeman, død som Barn.
3) Cathrine Margrethe v. Brüggeman, Conventualinde i Gisselfeld, født 1708 og død d. 10 Jan. 1790.
4) Cathrine Nicoline v. Brüggeman, født 1709 og død d. 21 Febr. 1782. Hun ægtede 1741 Johan Georg Vieth, Capitain i Søetaten, født 1709 og død d. 7 Jan. 1749; bisat i Helsinge.
5) Waldemar v. Brüggeman, Generallieut. af Infanteriet og Ridd. af Dannebroge, født d. 28 Mai 1711 og død d. 23 Febr. 1793, ugift; bisat i Helsinge Kirke.
6) Ulrica Anna Frederica v. Brüggeman, født 1712 og død d. 3 Oct. 1786. Hun ægtede 1752 Christian Wilken, Oberst af Infanteriet, som døde d. 22 Aug. 1759. Han havde tidligere været gift med Ottonetta v. Warenstedt; og er bisat i Helsinge.
7) Nicolai v. Brüggeman, Oberst, født 1717 og død 1790. Hans første Kone var Else Magdalene de Junge, født 1736 og død Sept. 1762; med hende ingen Børn; hans anden Kone var Wibeke Marie v. Pentz, født 1743 og død d. 25 April 1805. Med denne Kone, som han ægtede d. 24 Juni 1765, avlede han blandt flere Børn Frederich Ludevig Christian v. Brüggeman, Premierlieutenant i Norge, født 12 April 1767 og død d. 12 Sept. 1821 ugift, som „sidste Adelsmand af Navnet Brüggeman."

B. Cesilla v. Brüggeman, født 4 Nov. 1672 og død i Dec. 1711 paa Ulrichsholm; hun ægtede d. 4 Nov.

1689 Burchard v. Suhm, dansk Kammerraad, siden polsk Geheimekrigsraad og Minister i Paris, født d. 5 Juni 1666; ihjelstak d. 10 Oct. 1703 den polske Resident Hans Schade i Kjøbenh. og døde d. 4 Marts 1720 i Paris.

II) 1676 blev Niclas v. Brüggeman anden Gang gift med Hedevig Spend (Datter af Mag. Christen Spend, Præst i Vordingborg og Provst i Baarsherred, og Margrethe Elisabeth Mesing); hun avlede med Brüggeman en Søn og en Datter og ægtede efter hans Død Jacob von Kempen, Oberst og Commandant i Danzig. Hendes Søn ved Brüggeman var:

C. Godske Hans v. Brüggeman til Ulrichsholm og Østergaard, Oberst af Infanteriet, født 167(8) og død 1737 og begraven i Kjølstrup Kirke; gift 1) med Margrethe Wilhelmine v. Hausmann, født 1686 og død 1719; 2) med Dorothea Margrethe Krag; men deres mandlige Afkom uddøde i April 1800.

Hvad endelig Egnens eller Rugaards Amts Historie under dette saakaldte norske Herskabs Besiddelsestid af Gaarden eller fra 1719 til 1745 er angaaende, da har jeg derom (foruden hvad som allerede med Hensyn dertil i Rugaard 3, 1 Pag. 178 er anført) endvidere fundet Følgende antegnet:

1720 den 13 Febr. blev i Bogense Kirke (daværende Ridefoged paa Elved) Sgr. Martini Holstis Søn Jørgens Daab confirmeret; velb. Fru Oberstlieut. Hagedorns paa store Harritzlefgaard bar ham, Hr. Peiter Klarschovs Hustru i Kaalshave gik hos, og Oberstlieut. Grambow paa Sandagergaard var Fadder. S. A. den 8 Juli blev Sognepræsten Mag. Lundagers Søn Philip Johan i samme Kirke døbt; velb. Fru Oberstlieut. Hagedorn paa store Harritzlefgaard bar ham,

Frøken Augusta Elisabeth v. Ahrenstorph (fra lille Harritzlefgaard) [1]) gik hos, og Birkedommeren (paa Grevskabet Gyldensteen) Msr. Friderich Lachman var Fadd. S. A. den 4 Aug. bar Demoiselle Johanne Catharine Rasmusdatter Schibye [2]) ibid. et Barn, og Demois. Anna Margrethe Melhophs gik hos.

S. A. solgte Oberstlieutenant Hagedorn paa store Harritzlefgaard sin Anpart i 2 Boudergaarde i Skouby til Greven paa Gyldensteen. S. A. solgte Otte Blome til Viceadmiral Gabel Konge- og Kirketienden af Skouby. S. A. den 2 S. efter hell. 3 Kong. holdt velædle (Oberstlieut.) Hagedorns Stuepige et Barn til Daabs i Skouby Kirke, og Tjener og Kudsk paa Harritzlefgaard vare Faddere. S. A. den 7 Febr. blev Knud Digneson, Ladefoged paa lille Harritzlefgaard, i Skouby Kirke trolovet til Ane Andersdatter, som tilforn var „viet" til Anders Rasmussen ibid. (nemlig 1719 den 3 Søndag efter Paaske), fra hvilken hun blev skilt af Aarsag, at hun var af samme Knud Digneson besvangret. S. D. gik hun uden nogen Indlæsning i Kirke, og Mariæ Bebudelsesdag blev hun viet til denne sin nye Mand. S. A. den 6 Marts holdt Jomfru Augusta v. Ahrenstorph paa lille Harritzlefgaard et Barn til Daabs ibid., og ærværdige Mag. Pouls (Lundagers) Kjæreste i Bogense stod hos.

A. A. oprettede Grev Hugvetan Enggaard, Oregaard og Ugerslefgaard til et Lehnsgrevskab under Navn af Gyldensteen. Den kongelige Confirmation paa Erectionen samt Benaadnin-

---

1) en Datter af Henrik Ahrensdorf, f. 1703, siden gift med Generalmajor Carsten Sibbern, som skrev sig til Wernekloster i Norge, og død d. 16 Oct. 1773.

2) Hun blev siden, nemlig 1722, gift med Feltskær Osted i Bogense.

gen af de grevelige Privilegier af s. A. tilføie forresten den Clausul, at Friheds-Hartkornet skulde beregnes i Proportion af Grevskabets Hartkorn, indtil samme efter de grevelige Privilegier af 1671 blev completteret. Om Opretteren af Grevskabet fortæller man, at Enggaard ved denne Leilighed fik Navn af Gyldensteen, fordi han sagde, at han var riig nok til at lade hver en Steen i samme forgylde (Thieles Folkesagn 4 Pag. 49). Andre fortælle derimod, at da Greven havde bekostet denne Gaard opbygt (eller rettere kjøbt samme), skulde Kongen have spurgt ham, hvormange Penge han endnu havde tilovers; hvorpaa Greven svarede ham, at han vidste ikke saa lige, hvormange han endnu havde tilbage; men saa Meget vidste han, at han endnu havde nok til at lade enhver Steen paa Gaarden forgylde; hvoraf Kongen tog Anledning til at sige, at Gaarden saa heller ikke mere skulde hedde Enggaard, men Gyldensteen. Om denne Greve er det saaledes ogsaa at Bønderne fortælle, at den første Grev Gyldensteen var en Franskmand, der stjal sig ud af Frankrig med sine store Rigdomme, idet han ladede et heelt Fartøi med eneste Ducater, dem han havde fyldt paa Flasker for desbedre at skjule dem. Da han nu saaledes var kommen til Kjøbenhavn, blev han indbuden til Bal paa et fransk Skib, hvorhen han ogsaa var sindet at gaae; men som han var i Begreb med at betræde Skibet, der ham uafvidende havde Ordre at føre ham fangen tilbage, lod han det, advaret af sin Tjener, lykkeligviis endnu i Tide fare. Anledningen til hans Flugt skal forresten efter Nogles Mening have været den, at han var et Slags Skatmester i Frankrig, hvilket den Tid var en farlig Post, da Kongen immer forlangte flere Penge, end de kunde udrede, og, naar de undsloge sig for at skaffe Penge, uden videre „kappede dem af" (ɔ: lod dem halshugge). Af

Frygt for en lignende Skjebne flygtede Greven desaarsag først til Holland, og da de ikke turde beholde ham der, til Danmark, hvor han medbragte sine Rigdomme paa 3 Fartøier og, som sagt, sine Ducater paa Bouteiller, dem han havde tildækket eller skjult med Ærter (see Mere derom i Beckers D. Herregd. 1, 1).

S. A. bortfæstede Oberstlieut. Grambow paa Sandagergaard en Gaard i Særslef.

S. A. **Dn. 6 Tr.** blev Johan Urtegaardsmands Datter baaren i Sandager Kirke af Madame Hagedorn (paa Harritzlefgaard), og Fadderne vare Jomfr. Margrethe Windts,[1]) Oberstlieut. Grambow (paa Sandagergaard), Birkedommeren Msr. Frederich Lachman og Msr. Gregorius Holm.[2]) S. A. den 2 Oct. stode et Par Ægtefolk fra Norskov aabenbare Skrifte i Guldberg Kirke, fordi deres Barn blev dødt hos dem om Natten. S. A. er det i bemeldte Sogns Kirkebog anmærket, at der blev En begraven i en Fyr- og en Anden i en Bøgekiste.

S. A. saavelsom næste har kun efterladt rene Blade i Kirkebogen for Eilby og Meilby.

S. A. kjøbte Øregaards (forrige) Eier Admiral Gabel 600 Tdr. Hartk. samt Konge- og Kirketienden af Skouby, Særslef, Haarslef, Øre og Brenderup af (Øregaards forrige

---

1) altsaa Margrethe Christine de Windtz, en Steddatter af Oberstlieut. Grambow. Hun var født 1700 og nævnes paa Sandagergaard 1720 og 21, ligesaa under Navn af Frøken Grete 1729 og 31, i hvilket sidste Aar hun blev gift med Oberst Adam Grambow til Teistrup og døde 1783.

2) hvilken Sidste maaskee allerede da var Forvalter paa Gyldensteen, hvilken Post han i det Mindste senere, f. Ex. 1737-41, beklædte.

Medeier) Landraad Otte Blome i Holsteen; og s. A. blev Oregaard med dens Gods i Gyldensteens Grevskab incorporeret.

S. A. Fest. annunciat. bar „den gamle Frues" Pige paa Oregaard et Barn fra Ellegaard i Ore Kirke, og „Qvinden" fra Ellegaard var Fadder.

S. A. blev der i Hindevad i Haarslef Sogn oprettet en af de saakaldte „Frederich den 4des Skoler," hvoraf bemeldte Konge lod oprette 20 i ethvert af sine 12 nys indrettede Rytterdistricter, hvilke tilligemed den over Døren til samme anbragte Inscription findes omtalte i Atl. 1 Pag. 353.

S. A. den 23 Febr. blev Regimentsskriveren af Maderup (Søren Seerup) 64 Aar gammel i Særslef begraven.

S. A. kjøbte Oberst Holsten paa Langesø en Gaard i V. Skjerninge og s. A. 2 Boel i Tverskov af Christen Andersen Brylle paa Sverupgaard.

S. A. omtrent blev Spiret paa Vigerslef Kirke nedtaget (see 1755). S. A. den 2 Jan. blev i samme Kirke christnet velb. Oberst Holstes Datter fra Langesø, Anna Margrethe. Madame Ehrenschild [1]) bar hende, Oberst Brychmand og hans Frue paa Hafgaard ꝛc. vare Faddere. S. A. **Dn. 4ta p. Pasch.** bar Fruens Pige paa Langesø et Barn fra Ballen ibid.; „Laqvei," Gartner, Ladefoged og Stuepige vare Fadd. S. A. 2den Pintsedag bar vor dydædle Præstekone (Mad. Holm) Urtegaardsmanden Clemens Barn i Vigerslef. Peiter „Gartner" paa Langesø, Svend „Urtegaardsmand" paa Margaard og Musikanter-Svenden i Præstegaarden vare Faddere. S. A. den 17 Sept. blev **ibid.** begraven sal.

---

[1]) formodentlig Ehrenschilds Enke fra Gyldensteen, som hun dog allerede 1718 havde solgt til Admiral Gabel.

Major Holstes Søn fra Gjelskov, som døde paa Langesø og her blev begraven. S. A. bemærkes det i bemeldte Sogns Kirkebog, at af de Begravne vare 14 lagte i Fyr- og 5 i Bøgekister.

S. A. solgte Oberst Brüggman paa Elved saavel Hav-gaard som Polsgaard (see supra).

S. A. begyndte Vissenbergs ældste Kirkebog; men ved Præstegaardens Ildebrand for nogle Aar siden er den ødelagt, og den nærværende begynder først 1766.

1721 var den under 1699 omtalte Albret Friis endnu Byfoged i Bogense og indstævnede s. A. Oberst Brüggman paa Elved for ulovlig Jagt paa Bogense Marker (see supra). S. A. d. 31 Juli blev Sognepræsten Mag. Lundagers Søn Lambert i Bogense døbt; og blandt Fadderne velb. Oberst-lieut. Hagedorn paa store Harritslefgaard. S. A. d. 19 Nov. blev Jeppe „Torremand" viet i Bogense Kirke.

S. A. tabte Oberstlieut. Hagedorn paa store Harritslef-gaard sin Proces med 5 Bønder i Skouby Sogn til Her-reds- og Landsthing (hvorom see 1723).

S. A. den 5te S. i Faste stode Msr. Peter, Foged paa store Harritslefgaard,[1]) og Fruens Pige ibid. i Skouby Kirke Faddere til et Barn fra Fridskov. S. A. **Dn. 3 Adv.** holdt Fruens Pige paa lille Harritslefgaard et Barn ibid. til Daaben. S. A. d. 17 Dec. holdt velb. Fru Hagedorn til store Harritslefgaard Skytten Gustav Horns Barn til Daabs i samme Kirke.

S. A. blev Greven paa Gyldensteens Datter Margrethe

---

1) altsaa formodentlig Msr. Peter Jørgensen Mosegaard, der endnu 1723 var Forvalter paa store Harritslefgaard.

Hugvetan gift med Don Antonio Casado Marqvis af Monteleone (Ad. Mag. 1 Pag. 358).

S. A. bortfæstede Sandagergaards Eier Oberstlieutenant Grambow et Boel i N. Esterbolle paa 1—3—=—= og 1 Gaard i Hemerslef.

S. A. Kyndelmisse Dag bar Fru Lieutenant Stechmans fra N. Esterbolle et Barn fra samme By i Sandager Kirke. S. A. d. 17 Oct. blev sal. „Hr." Jacob Bagers Datter, som døde i Kaalshave Præstegaard, i hendes 5 Aar begraven.

S. A. blev i Hindevad i Haarslef Sogn en grundmuret Skole for Rytterdistrictet anlagt (see 1720). S. A. **Dn. 20 p. Tr.** bar en af Oberstlieutenant Hagedorns Piger paa store Harritzlefgaard et Barn fra Haarslef i samme Sogns Kirke. S. A. d. 19 Nov. blev Sognepræsten **ibid.** Hr. Anders Hvids Datter Johanne Heleneført til Daabs **ibid.**

S. A. d. 4 Jan. blev et 4 Aars gammelt Barn fra Morud begravet i en Fyrkiste paa Vigerslef Kirkegaard og er det sidste Liig, hvorom det er bemærket, i hvad Slags Kiste det blev begravet. S. A. **Dn. 4 p. Pasch.** bleve hæderlig og vellærde unge Mand Jørgen Hansen, Sognedegn til Voslinge, og Anna Lauritzdatter, Stuepige paa Langesø (som **Dn. Judica** forud vare blevne trolovede) i Vigerslef Kirke copulerede. S. A. d. 20 Juni bleve **ibid.** copulerede (Sognepræsten i Vigerslefs Broder) Frederich Christian Holm, Sognepræst til Svanninge, og Elisabeth Maria Nielsdatter. S. A. d. 23 Juli var høiædle og velb. Hr. Oberst Holstes Datter paa Langesø, Ida Christiane, i Kirke, hvor Oberst Finecks Frue i Odense holdt hende frem. S. A. d. 20 Aug. bleve **ibid.** copulerede Vulf Othesen og (Capellanens Datter) Sophia Jensdatter Biering. S. A. d. 4 Sept. blev **ibid.** begraven Ritmester Fog, som boede i Togerød, 57 Aar

gammel. S. A. d. 11 Sept. blev ibid. christnet Valentin Falsens Datter i Hafgaard, Elisabeth. Oberstinden paa „Elved" bar hende, og Oberst Holst paa Langesø, Oberst Brychmand paa Elved, Major Seefeld paa Margaard ꝛc. vare Faddere. S. A. og s. D. bleve ibid. copulerede (den nye Capellan) Thomas Reuser og Maren Hansdatter.

S. A. blev Oberst Brüggman færdig med at ombygge Elved (see supra).

S. A. see Rugaard Pag. 178.

S. A. blev der endelig i Anledning af det nu i lang Tid øde Hospital i Sondersø og dets fast undergangne Capitaler nedsat en kongl. Commission, Documenterne fundne, Hospitalet igjen opbygt og dets Capital, 600 Rdl. til de Fattige og 100 Rdl. til Hospitalets Vedligeholdelse, igjen restitueret; hvorhos det Hele for Fremtiden blev sat under Stiftamtmandens, Biskoppens, Margaards Eiers og Sondersø Sognepræsts Direction (Hofm. F. 5 Pag. 310).

1722 fik Oberst Brüggman paa Elved Ordre til at entholde sig fra den ham tilkommende Jagtret paa Bogense Marker, der erklæredes for kongl. Maj. Enemærker (see supra under Elved). S. A. d. 22 Oct. stod Byfogden Sgr. Albret Friis Fadder til et Barn i Bogense Kirke. S. A. d. 21 Dec. bleve Feldschier Jens Osted og Mademoiselle Johanne Catharina Rasmusdatter Schibye trolovede og den 25 Febr. næste Aar viede i Bogense Kirke.

S. A. kjøbte Oberstlieut. Hagedorn paa store Harritzlefgaard af Henrik v. Ahrenstorphs Enke Charlotte Amalia Wind til Wernokloster og den Forstnævntes Broder Christian Ahrenstorph til Svanholm, som Enkens Curator og hendes 3 Døttres Værge, lille Harritzlefgaard for 7500 Rdl. i danske Kroner; og bestode da Gaardens egne Jorder af 4½ Bonde-

gaards Jord, ialt 28 Tdr. 1 Skp. 2 Fjerd. 2 Alb., ligesom der desuden ogsaa henlaae til samme 13 Gaarde i Harritzlef, 2 i Tofte, 1 i Smidstrup og 1 i Toderup, ialt 93—=—=—2.

S. A. 3 S. eft. Paaske vare Urtegaardsmanden Anton Eggeding paa store Harritzlefgaard og Skytten ibid. August (Horn, see 1721) Faddere til et Barn i Skouby Kirke.

S. A. bortfæster Eieren af Sandagergaard Oberstlieut. Grambow et Huus i Hoyerup paa =—7—2—1.

S. A. den 3 Jan. blev Marcus Væbers Svigermoder af Reveldrup paa Guldberg Kirkegaard begraven i hendes „114 Aar." S. A. 3 S. efter hell. 3 Kong. stod en Pige aabenbare Skrifte i Sandager Kirke, som udlagde Ladefogden paa „Gyldensteen" til Barnefader, der ogsaa i den Anledning 3 S. i Faste stod Skrifte. S. A. den 7 Mai blev en Kone fra Smidstrup paa Guldberg Kirkegaard begraven i hendes 92 Aar. S. A. den 12 Mai blev Frederik Jorgen „Hollænder ved Gyldensteen" hans Datter baaren til Daabs i Sandager Kirke af Jomfr. Margrethe Windtz paa Sandagergaard; og blandt Fadderne vare Karen Mygind Msr. Lachman og Msr. Rasch. S. A. den 31 Juli bleve Msr. Hans Otthesen Langemarch og Mad. sal. Hr. Jacob Bagers (see 1721) copulerede i Kaalshave Præstegaard. S. A. **Dn. 1 Adv.** havde en Mand (hvorfra eller i hvilken Kirke, siges ikke) Trillinger, 2 Drenge og 1 Pige, til Daabs, hvoraf Jfr. Margrete Windts paa Sandagergaard bar det ene, Præstekonen det andet, Skyttens Kone det tredie; og blandt Fadderne vare Msr. Rasch, Msr. Holm ꝛc.

S. A. den 28 Juli bleve i Eilby Kirke copulerede Lauritz Mathieson Trantz, Degn her til Menighederne, og Else Margrethe Clausdatter Bramer, den forrige Degn Erik Jorgensens Enke. S. A. **Dn. 13 p. Tr.** bar ibid. Capitain Fri=

schis Frue (som altsaa paany var bleven gift) Andreas „Churfyrstis" Datter fra Eilby. S. A. Dn. 15 p. Tr. bar Demoiselle Kirstine Marie (Rosenholm, see 1723) i Præstegaarden et Barn fra Eilby. S. A. Dn. 3 Adv. bleve et Par Folk trolovede i Meilby Kirkes „Vaabenhuus."

S. A. Dn. 3 p. Epiph. stode i Ore Kirke Ridefogden Hans Thomesen [1]) og Forpagterens Datter og Mademoiselle (paa Oregaard) Faddere til et Barn fra Ore. S. A. den 14 April blev ibid. begraven Skovfoged Christen Sorensen paa Hugget. S. A. Dn. 4 p. Tr. udlagde et Qvindfolk (hvorfra, nævnes ikke), som stod aabenbare Skrifte i Ore Kirke, til Barnefader en Landsoldat (hvorfra, nævnes ikke), som i Kirken offentligt nægtede bemeldte Qvindfolks Ord. S. A. Dn. 12 p. Tr. bar Frederich Lachmans Hustru af Bogense Marcus Skyttes Barn fra Skaastrup i samme Kirke, og Fadd. vare Frederich Lachman, Ridefogden Jens Thomesen, Ridefogden paa Enggaard og Forpagterens Mademoiselle og Datter paa Oregaard.

S. A. havde Major Seefeld paa Margaard Kaldsret til Korup Kirke og kaldede som Sognepræst dertil Sognepræsten i Vigerslefs Broder Hr. Wulf Godsche Holm (Giessing 3 Pag. 261-62).

S. A. blev Capellanen i Vigerslef og Veslinge Hr. Thomas Reutze gift med Maren Hansdatter Lindskov (f. 1693), jfr. 1721, med hvem han levede i 44 Aar, og som fodte ham

---

[1]) Denne Ridefoged, som her kaldes Hans Thomesen, men s. A. Dn. 12 p. Tr. Jens Thomesen, maa formodentlig have været Ridefoged paa Oregaard og nævnes endnu 1724 og 1729, dog paa sidstnævnte Sted som Johan Thomæsen og som Ridefoged paa Harritzlefgaard, hvor derimod Peter Jorgensen Mosgaard 1723 var Foged.

11 Børn, blandt hvilke Ove Reutze blev Sognepræst i Allerup og Davinde, David Reutze Skoleholder ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn, Else Reutze gift med Valentin Hophner, residerende Capellan til Aunslef og Bogense, samt Hedevig Reutze, død ugift 1796 i en Alder af 74 Aar. Selv var han født i Nyslinge, hvor hans Fader Mads Reutze var Sognepræst; han var i mange Aar personel Capellan, men blev 1743 den første residerende Capellan ved disse Menigheder og døde den 3 Aug. 1766 i sin Alders 95 Aar; hvorimod hans Enke overlevede ham 2 Aar og først døde 1768 i sin Alders 75 Aar. (Om ham see forresten Bloch 2 Pag. 44 og om hans Familie Giessing 2, 2, 224. Den Sidste kalder hans Kone urigtigt Marie; den Første kalder hende rigtigere Maren og siger derhos, at hun var en Møllerdatter fra Geldskov).

S. A. **Dn. 3 p. Epiph.** blev om Aftenen i Vigerslef Kirke begraven høiædle og velb. Hr. Oberstes yngste Frøken fra Langesø, som var kun ½ Aar gammel. S. A. **Dn. Oculi** bar Fruens Pige paa Langesø et Barn fra Ulstrup **ibid.** S. A. paa Taksigelsens Fest bleve trolovede Peder Christiansen Vinter i Odense og (den forrige Capellans Datter) Margrete Jensdatter Biering og den 17 Juni copulerede. S. A. den 5 Juni bleve **ibid.** copulerede Capitain Nimand i Togerød og hans Frue. S. A. **Dn. 12 p. Tr.** bar Degnens Datter **ibid.** Peiter Urtegaardsmand (forhen, nemlig 1720, kaldet „Gartner" paa Langesø) hans Barn; begge Ridefogder, nemlig Mads Lauridsen (fra Langesø) og Niels Rasmusen (fra Margaard), samt Fruens Pige paa Langesø vare Faddere. S. A. den 22 Sept. bar Majorens Frue paa Margaard Capitain Nimands Barn fra Togerød, og Fadd. vare Obersten paa Langesø, Majoren paa Margaard og Præsteko=

nen. S. A. S. Michelsdag vare Urtegaardsmændene paa Langesø, Margaard og „Elved" Faddere til Clemend Urtegaardsmands Barn af Vigerslef, som Præstekonen bar. S. A. Dn. 19 p. Tr. blev christnet (Capellanens) Hr. Thomas Reusers Datter Helvig Anna, som Præstekonen bar, og Fruens Pige paa Margaard samt Degnen Juuls Datter 2c. vare Faddere. S. A. den 18 Nov. blev hoiædle og velb. Hr. Oberst Holstes Datter Anne Sophie fra Langesø christnet, og blandt Fadderne Hr. Oberst Schubarth.

S. A. bortfæster Oberst Brüggman paa Elved 1 Gaard og 2 Huse i Veflinge.

S. A. solgte Etatsraad Harthausens Enke Charlotte Amalia v. Raben Dallund til Oberst Günther Diderich v. Finecken, som var f. i Meklenborg den $\frac{23}{2}$ 1688, i Slaget ved Gadebusk 1712 halvdod var funden blandt de Saarede, 1714 eller 15 havde giftet sig med Generalmajor Theodosius v. Lewetzaus Datter af Bygholm, efter hvem han skal have arvet 16000 Rdl., siden blev Oberst ved de Odense Dragoner og derpaa kjobte Dallund, hvor hans Broder Generalen opholdt sig hos ham (og forst dode 1759 eller 30 Aar efter sin Broder).

Om disse 2 Brodres Forfædre kan forresten af et gammelt tydsk Manuscript, jeg eier og som indeholder Familiens udforlige Historie, folgende summariske Underretning meddeles (skjondt det vel er muligt, at et andet omtrent samtidigt Mscr. af Archivar Schultz i Schwerin fra 1720, der omhandler samme Emne og opbevares i Dallunds Archiv, maaskee endnu turde indeholde bedre Underretning):

Günther Fineck til Carau i Meklenborg var gift med Zyle Viereggen og havde 4 Sønner:

A.1. Günther, som geraadede i Ban og derfra blev udløst 1468.

A.2. Joachim til Carau og Fineckenwerder, meklenborgsk Hofmarskalk, der drog til det hellige Land 1440; var gift med Anna Moltken og havde 2 Sønner:

B.1. Günther til Carau og Cassau, gift med Ursula Strahlendorf, havde 6 Sønner:

C.1. Günther, levede 1583 og var gift 1) med Ilse Viereggen; 2) med Catharina Panckers; de havde 3 Sønner:

D.1. Günther Ernst til Lussau, død 1642 og gift med Margrethe Blücher, med hvem han havde en Søn:

E.1. Jørgen Christoph, som var gift med Anna Dorothea Ersken og siden med en Beck af Dannemark eller Skaane.

D.2. Christoph til Carau og Fineckenwerder, som levede 1643 og 1651 og for Gjeld maatte sælge begge sine Godser, var gift med Dorthe Lützou, med hvem han havde 3 Sønner:

E.2. Günther, død uden Arving.

E.3. Ernst Friderich til Greven og Cassau, som (levede 1688 og) var gift med Ursula Strahlendorf og med hende havde 5 Sønner og 5 Døttre:

F.1. Christoph Frederich, allerede død 1720.

F.2. Joachim, allerede død 1720.

F.3. Günther Diderich, gift (c. 1714) med Clara Lewetzau, Datter af

Generallieutenant Lewetzau og Sophia Hedevig Grabau; de have følgende Børn:

G.1. Sophia Hedevig.

G.2-3. 2 Sønner, som alt 1720 vare døde.

(G.4. Theodosius Ernst Frederich) (som først senere, nemlig 1724, blev født).

F.4. Johan Cordt.

F.5. Ernst Frederich.

F.6. Dorthe.

F.7. Clara Sophie.

F.8. Margrethe Christine.

F.9. Ollegaard.

F.10. Maria.

E.4. Wipert Frederich, død ung.

D.3. Joachim.

C.2. Henrik 1583.

C.3. Nicolaus.

C.4. Georg.

C.5. Poul.

C.6. Joachim 1557, sad 6 Aar, fra 63 til 69, fangen i Polen og var gift med Cathrine eller Christine Pentz. Deres Søn

D.4. Günther 1637, som døde uden mandlig Afkom.

B.2. Nicolaus 1530.

A.3. Jurgen 1508, 20, 21, gift med Catharina Lühen.

A.4. Jaspar til Neuenhofe 1498, 1506-30, gift med Ilse Moltke, og med hende 1 Datter og 4 Sønner:

B.3. Margrethe, som gik i Kloster 1520.
B.4. Ulrik.
B.5. Jaspar, gift med Sophie Viereggen.
B.6. Nicolaus.
B.7. Michel.

1723 den 22 Sept. blev Sgr. Martini Holstes Søn Johan Glysing baaren til Daabs i Bogense Kirke af velb. Oberstlieutenants Frue paa Sandagergaard; velb. Oberstlieut. Hagedorns Frue paa store Harritslefgaard gik hos, og velb. Major Gramboe og velbaarne „Fryggen" paa „Elleviid" vare Faddere. S. A. den 7 Dec. bleve hæderlig og vellærde Studiosus Just Meier [1]) og Jomfru Maren Christiansdatter Bøgvad efter kongl. Tilladelse viede i Sotolderens Sgr. Christian Pedersens (Bøgvads) Huus i Bogense.

S. A. eiede Oberstlieut. Hagedorn paa store Harritslefgaard 3 Gaarde i Ladegaards By, men maatte s. A. forsvare sig mod 5 Bønder i Kjærby, Skouby (hvor de 2 boede), Eskildstrup og Ellegaard, som han 1719 af det til Ryttergods udlagte Jordegods havde kjøbt, men som nu indstævnede ham til Høiesteret, fordi han forholdt dem deres prætenderede Selveierret til deres Gaarde, som ved Herreds- og Landsthingsdom af 1721 var dem stadfæstet; medens han derimod paastod, at de blot havde Eiendom af Bygningen, men ikke af Jorden, og altsaa ikke vare virkelige Selveiere, deels fordi de ikke vare gaaede i Arv eller havde havt Ret til Skovhugst og Olden, og deels fordi de havde svaret Hov-

---

[1]) Han blev kort derpaa Degn i Guldberg og Sandager, hvor han som oftest under Navn af Jost Degn forekommer, 1725, 27, 29, 30 (Jost Meier), 32, 34, 36, 39, 44 ꝛc.

ning, Ægter og Afgifter i mange Aar lige ved andre Fæstebonder; men desuagtet tabte han Sagen (Fogt. 3 Pag. 534).

S. A. den 13 Jan. blev Overmollerens Barn holdt til Daabs i Skouby Kirke af velb. Oberstlieut. Hagedorns Frue paa store Harritzlefgaard, og blandt Fadderne vare velb. Hr. Oberstlieutenant Grambow paa Sandagergaard, ædle Hr. Birkedommer Lachman i Bogense og Hofmester Msr. Paulin paa store Harritzlefgaard. [1]) S. A. Dn. Sexagesima holdt Fruens Pige paa lille Harritzlefgaard et Barn fra Eskildstrup til Daabs ibid. S. A. 3 S. efter Paaske holdt „Mademoiselle" Ellen paa store Harritzlefgaard (ɔ: ifølge det Foregaaende og Efterfølgende: Fruerpigen ibid.) et Barn fra Tofte til Daabs i samme Kirke. S. A. den 18 Aug. bleve Msr. Peiter Jorgenson Mosgaard, Ridefoged paa store Harritzlefgaard, og hans Kjæreste Ellen Ivarsdatter Tiested, som ogsaa tjente velb. Hr. Oberstlieutenant Hagedorn, i Skouby Kirke viede. S. A. Sond. mellem Juul og Nytaar holdt velærværdige Hr. Anders Holms Kjæreste i Vigerslef Skytten paa store Harritzlefgaard Augustus Horns Datter til Daabs ibid.

S. A. bortfæster Oberstlieutenant Grambow som Eier af Sandagergaard 1 Gaard i Haarslef og et Boel i N. Esterbolle paa 1—3—=—=.

S. A. Skjærtorsdag bar Feltskær Jens Osteds Kone af Bogense Hollænderen paa Enggaard Christen Madsens Barn

---

[1]) Vistnok Msr. Jorgen Paulin, der senere, nemlig 1728, blev Sognepræst i Klinte og Grindlose og som saadan 1732 gift med Frøken Anna Elisabeth Hagedorn fra Harritzlefgaard, der dog ikke skal have været en Datter af Harritzlefgaards Eier Oberstl. Hagedorn, men af Hr. Christoffer Hagedorn og Mette Dolmer.

i Sandager Kirke, og Msr. Holm, Berent Falchenberg o. s. v. vare Faddere.

S. A. Midfaste Sondag bar Hr. Anders Holms Kjæreste i Vigerslev en Landsoldats Barn i Eilby Kirke. S. A. **Dn. 12 Tr.** bar Provstens Kjæreste (i Eilby) Degnens Barn **ibid.**, og blandt Fadd. vare Hr. Capitain Daniel Frisch og Demoiselle udi Præstegaarden Kirstine Maria Rosenholm (see 1722).

S. A. **Dn. 1 p. Epiph.** bar Fændrikens Kone fra Inslef et Barn af Skovhuset i Ore Kirke. S. A. **Dn. Lætare** stod Hans Nielsen Pichmand (ↄ: fra Pichhuset) Fadd. til et Barn fra Skostrup **ibid.** S. A. indtraf den Ubehagelighed i Hovedsognet Brenderup (hvortil Ore Sogn udgjør Anneret), at, som Bønderne udtrykke sig, Fanden tog en Dame, der i det Foregaaende flere Gange er omtalt (saavel 1687 som 1717 og adskillige Gange under Ore som Gudmoder eller Fadder), nemlig Fru Ane Trolle paa Varbjerg, Erik Bille til Kjærsgaards Enke. Thi uagtet hun havde oprettet Sognets Skole og var Stifter af Sognets Humleavl, troede, som sagt, dog Almuen (formodentlig fordi hun 1687 havde ladet sin Hund paa Kirkegaarden begrave), at Fanden tilsidst tog hende, da hun 1723 døde. Hun vidste, som der fortælles, at det skulde skee Julenat, og lod derfor Præsten slaae Kors for alle Vinduer og Døre; men da Fanden kom og saae, at han ikke kunde komme ind ad de almindelige Veie, saa opvakte han en Storm, der kastede en Æsk om paa Taget, og gjennem det Hul, den saaledes havde foraarsaget, steg han ned i den saakaldte gule Stue (paa Kjærsgaard, skjøndt hun ellers boede paa Varbjerg), og om Morgenen fandt man blot en Haandfuld Støv af Fru Trolle og maatte i Ligets Sted fylde Kisten med Steen. (Slige diaboliske Bortførelser vare over-

hovedet den Tid ikke ualmindelige, f. Ex. Mouritz Podebusk paa Einsiedelsborg i Slutningen af det 17 Aarh. (jfr. Atl. 3 Pag. 469), Fru Ide paa Langesø 1700, Fru Trolle paa Kjærsgaard 1723, Oberst Fineck paa Dallund 1729 &c. &c.).

S. A. den 22 Juli blev Sognepræsten i Haarslef Hr. Anders Hvids Søn Mads døbt, og blandt Fadd. Hr. Knud Klarschovs Kjæreste af Bogense.

S. A. oprettede Oberst Holst paa Langesø Finstrup til et Stamhuus under Navn af Holstenshuus med 680—1—=—2 Hartkorn.

S. A. (Atl. 6 Pag. 621), og ikke, som Andre urigtigt sige, 1724, døde Major Sefeld paa Margaard meget pludseligt og efterlod sin anden Frue Margrethe Due som Enke.

S. A. den 5 Febr. bar Madame Finech (paa Dallund) Jacob Nielsens Barn af Himelstrup i Vigerslev Kirke, og Hr. Vulf Godske (Holm) i Korup, Fogden og Forpagteren paa Dallund, Msr. Falsen og Kjæreste paa Hafgaard &c. vare Faddere. S. A. **Dn. Reminiscere** bar Fruens Pige (paa Langesø) et Barn fra Rue **ibid.** S. A. **Dn. 18 p. Tr.** var Msr. Lindholm paa Dallund Fadder til et Barn fra Kjeldeby, som Degnekonen i Søndersø bar i Vigerslef Kirke. S. A. den 8 Nov. blev **ibid.** begraven høiædle og velb. Hr. Major til Margaard. S. A. den 20 Dec. blev **ibid.** christnet (Capellanens) Hr. Thomas Roisers Søn Mathæus, og blandt Fadd. Hr. Ove Guldberg og hans Datter.

S. A. begynder Veflinge Sogns ældste Kirkebog.

S. A. byggede Oberst Fineck paa Dallund den østre Fløi af Borgegaarden **ibid.**, hvorfor ogsaa Aarstallet 1723 og Navnene Günther Diderich v. Finecken og Clara Lewetzau med deres Vaabner staae anbragte over Indgangen. Ved denne Leilighed har han formodentlig ogsaa ladet Gravene

om Borgegaarden fylde; thi der fortælles om ham, at der paa hans Foranstaltning var commanderet Militaire til Dallund forat fylde disse Grave. Men hvor de tilforn vare, skjonnes endnu af et dybere og sidere med en Steenmuur i Jorden omgivet Jordlag saavel i Frugt- som i Bleghaugen tæt uden om Hovedbygningen, saavel i Nord som ved begge Sider ned imod Soen til, hvilken sidste formodentlig udgjorde den ene af Gravenes Side. Dog fik disse Grave ifolge Beliggenheden ikke deres Vand fra Soen, men fra et hoiere liggende Dam ved Hollænderiet.

S. A. den 18 Octob. giftede Sognepræsten i Sonderso Hr. Elias Brinch sig med Elisabeth Margrethe, Mag. Hans Lihmes Datter af Middelfart og Enke efter sal. Hr. Rosenvinge i Fjellerup.

1724 var Martinus Holst til Maderupgaard Byfoged i Bogense (hvilket han kort for maa være bleven; thi Albret Friis var det endnu 1722) og tillige Birkedommer paa Gyldensteens Grevskab (hvilket han dog forst noget senere maa være bleven; thi 1725 var endnu Frederich Lachman det, som forst dode 1732) og dode som saadan 1773.

S. A. Dn. Sexagesima bleve Christen Jenson af Skouby og Anna Madsdatter viede i Skouby Kirke; han var næsten 90 Aar gammel, og hun, som endnu var Pige, 66 Aar.

S. A. kjobte Grev Hugvetan paa Gyldensteen 1 Gaard i Egense samt 3 Gaarde og 1 Huus i Vesterby, 3 Gaarde og 1 Huus i Klinte og 1 Gaard i Norreby, samt opforte den store Lade eller Ladegaards Tværlængden paa Gyldensteen.

S. A. den 24 Marts blev Oberstlieut. Grambows Datter fra Sandagergaard indsat i Sandager Kirke. S. A. den 1 Mai bar Provstinden i Eilby et Barn af Bogelund ibid.,

hvis Fadd. vare Præstekonen af Kaalshave, Msr. Syling, Msr. Holm, Msr. Hans Bang ꝛc. S. A. Sønd. efter Paaske blev kastet Jord paa Oberstlieut. Grambows Datter Elisabeth Tugendreich af Sandagergaard.

S. A. den 3 Pintsedag holdt Frøchen Johanne paa Sandagergaard [1]) et Barn til Daabs i Eilby Kirke, og hendes Pige gik hos. S. A. den 11 Aug. døde her i (Eilby) Præstegaard høiædle og velb. Fru Etatsraadinde Ahrenfeldt, som nogle Aar logerede ibid., An. æt. 72; og blev hendes Liig nedsat i Sandager Begravelse indtil videre. [2]) S. A. Dn. 18 p. Tr. maatte „Kirkemandens" Søn og Dn. 23 p. Tr. den Qvind, han havde bedrevet Hoer med, staae aabenbare Skrifte i Meilby Kirke.

S. A. Dn. 3 p. Epiph. stod Niels Hansen Pichmand (som Dn. Esto mihi kaldes Niels Hansen paa Pichet) Fadd. til Marcus Skyttes Barn af Skaastrup i Øre Kirke. S. A. Dn. Oculi bar Forpagterens Mademoiselle paa Øregaard et Barn fra Hugget ibid. S. A. den 8 Juli blev Forpagteren paa Øregaard Rasmus Berntsens Barn baaret af Sgr. Lachmans Kjæreste i Øre, og Fadd. vare Sgr. Jørgen Weberkink, Sgr. Lachman, Sgr. Hans Thomæsen (Ridefoged), Mad. Bolth, Mademoiselle Anne Helene Hvid og Mademoisel. Bolth. S. A. Dn. 13 p. Tr. blev Birkedommeren Sgr. Lachmans

---

[1]) nemlig Johanne de Windtz, Oberstlieut. Grambows Steddatter, som nævnes paa Sandagergaard 1724 og 27, men derpaa blev gift med Oberst Frederik Grambow og døde, ligesom hendes Søster, 1783.

[2]) altsaa formodentlig Etatsraad Jørgen Arnfeld (til Rugaard, Thiele og Gammelgaard, om hvem see Hansens Børge Pag. 152-54) hans Enke; dog uvist om Ane Marie Grubbe eller Ellen Kirstine Below; dog maa man formode den første, siden den sidste i Fuglsleb Kirke ligger begraven, Atl. 4 Pag. 303.

Barn fra Ore baaret til Daabs ibid. af Msr. Holms Kjæreste i Bogense.

S. A. Søndagen efter Nytaar blev Urtegaardsmandens Barn „fra Elvid" i Haarslef Kirke døbt, og den 2 S. i Faste stod han sammesteds Fadder til et Barn af Vigerne (saaledes skrives dette Navn fast stedse i Kirkebogen).

S. A. kjøbte Oberst Holst paa Langesø 1 Gaard i Lunde.

S. A. den 24 April døde Margrethe Pedersdatter Falster i S. Hans Præstegaard i Odense i sit 82 Aar, men blev i Vigerslef Kirke begraven, fordi hun først havde været gift med Jørgen Feddersen paa Amager og siden med Christen Andersen Brylle ibid. S. A. den 15 Marts blev ibid. begraven Jørgen Skrivers Moder i Rue, som var 103 Aar gammel. S. A. **Dn. Rogate** bar Lieut. Gades Frue en Sergeants Barn i Vislef, og Fadderne vare 2 Sergeanter, en Corporals og en Soldats Koner. S. A. den 19 Juli bleve ibid. trolovede hæderlig og vellærde Mand Rasmus Rod, Sognedegn til Søndersø, og den ærbare, dydrige og gudelskende Pige Karen Laurisdatter, som derpaa den 26 Oct. ibid. bleve copulerede. S. A. den 10 Aug. bar Oberstinden paa „Elved" Jacob Nielsens Barn i Himelstrup ibid., og Fadd. vare Msr. Falsen paa Hafgaard, Ridefogderne paa Langesø og Margaard samt Præstekonen. S. A. den 9 Nov. bleve paa Margaard copulerede ærværdige, hæderlige og vellærde Mand Hr. Rasmus Skytte, Sognepræst til Ugerslef og Bederslef, og den hæderbaarne, dydzirede og gudelskende Pige Johanne Catharina Faber.

S. A. var Seign. Hans Henriksen, Fuldmægtig paa „Elved," [1]) Fadder til et Barn i Veslinge Kirke.

---

[1]) Han maa altsaa have afløst Martinus Holst (der endnu 1721 kaldes

S. A. den 27 Mai blev en af Egnens største Notabiliteter født, nemlig Oberst Günther Diderik v. Fineck paa Dallunds Søn, den som Oldermand for alle danske Kammerjunkere bekjendte Theodosius Ernst Friderich v. Fineck, der først døde 1801 efter i 54 Aar at have været Kammerjunker.

S. A. den 20 Oct. var Sognepræsten i Sønderſø Hr. Elias Brinchs Datter i Kirke.

1725 (eller 26) maa Peder Bogvad være bleven Tolder i Bogense; thi da han 1776 døde, havde han været det i 50 Aar.

S. A. 1 S. i Faste holdt „Frychen" Hagedorn paa store Harritslefgaard et Barn til Daabs i Skouby Kirke, ligesom **Dn. 3 p. Tr.** S. A. **Dn. 1 p. Tr.** holdt Rectors Hustru i Bogense et Barn fra Harrislef til Daabs i samme Kirke, og s. A. **Dn. 12 p. Tr.** holdt Fru Hagedorn fra store Harritslefgaard et Barn til Daabs **ibid.**

S. A. kjøbte Greven paa Gyldensteen af Frederik Lachman 1 Gaard i Meilby paa 7—3—=—1.

S. A. byggede Oberstlieutenant Grambow Laden paa Sandagergaard.

S. A. **Dn. 3 p. Pasch.** stod en Kone af Kaalshave aabenbare Skrifte i Guldberg Kirke, fordi hendes Barn blev dødt hos hende om Natten. S. A. den 28 Febr. blev Rasmus „Bjergemand" (ɔ: fra Bjergehuset) begraven i hans Alders 92 Aar. S. A. den 7 Mai bar Præstekonen i Vigerslef et Barn fra N. Esterbølle i Sandager Kirke. S. A. **Dn. 11 p. Tr.** stode Meinert Nielsen Melhoph, Dorthe Marie Borring og Ane Margrethe Melhop, Alle af Bogense,

---

Ridefoged paa Elvedt), da denne 1723 eller 24 blev Byfoged i Bogense.

Faddere til Jost Degns Datter i Smidstrup, som Præstekonen bar i Guldberg Kirke.

S. A. Christi Himmelfartsdag bar Provstens ældste Datter „Demoiselle" Kirstine et Barn i Meilby Kirke. S. A. Dn. Cantate stod en Pige af Eilby aabenbare Skrifte for begangen Horeri med en Landsoldat under Capitain Flugs Compagnie, som er Avlskarl her udi Præstegaarden. S. A. Dn. 1 p. Tr. stod en Pige af (Eilby) Lunde aabenbare Skrifte for begangen Horeri med den Samme, og Dn. 5 p. Tr. maatte han selv staae aabenbare Skrifte for begangen Horeri med dem begge; men Dn. 16 p. Tr. blev han endnu af en tredie Pige i Eilby udlagt til Barnefader, og med denne tredie og sidste blev han Dn. 2 adv. trolovet og paa Taksigelsesfesten 1726 copuleret.

S. A. Dn. 3 p. Epiph. bar Birkedommer Lachmans Madame et Barn i Ore Kirke fra Ore. S. A. den 14 Marts blev ibid. begraven Erich Knudsens Datter af Skostrup ved Navn „Svendborg." S. A. den 12 Juli blev Birkedommer paa Gyldensteen Sgr. Lachmans Datter ibid. begraven. S. A. Dn. 23 p. Tr. blev kongl. Birkedommer Lachmans Barn frembaaret til Daabs ibid. af Forpagteren paa Aagaarde Jørgen Schyttes Kjæreste, og Fadderne vare Sgr. Hans Thomesen, Sgr. Rasmus Berntsen, Forpagterkonen paa Kjærsgaard og Anna Helene Hvid. S. A. den 8 Nov. bleve ibid. copulerede Stud. Lars Wolder (see 1726) og Mademois. Eleonore Christensdatter Holm, som den Tid var paa Oregaard. S. A. Dn. 3 adv. blev Knud Hansens Kone i Ørbech ved Navn „Svenborg" ibid. begraven.

S. A. den 17 Jan. blev en fremmed Mademoiselle Hedevig Marie, som var i Lykkegaard, hendes Datter, som var et uægte Barn, christnet i Haarslef Kirke og kaldet Frederica

Maria. S. A. den 27 Febr. bleve en Mands 3 Børn af Gamby, som vare døde af „Børnepocker," ibid. begravne. S. A. den 11 Sept. blev Sognepræsten i Haarslef Hr. Anders Hvids Søn døbt og kaldet Anders.

S. A. giftede Major Sefelds Enkefrue Margrethe Due paa Margaard sig med Capitain Gustav Grüner, som derved blev Gaardens Besidder. Han var en Søn af Etatsraad, Amtmand over Sorø og Ringsted og Forstander for Sorø Skole Johan Diderik Grüner (der 1693 blev optagen i den danske Adel) og Fru Baronesse Ebba Kristiane Kurik (en Datter af den svenske Rigsraad Baron Gustav Kurik) og blev født paa Sæbygaard i Østergothland den 1 Jan. 1688 (?) og to Gange gift, 1) med Frøken Sophia Amalia Wind, Datter af Generalmajor Ove Wind og Alette Margrethe Dorn, som døde 1722; og 2) med ovennævnte Major Sefelds Enke. (Efter Hofm. D. Ad. 2 Pag. 25 Tab. skulde han derimod først være født 1693, og hans Moder ifølge Atl. 6 Pag. 621 være Baronesse Eva Rank).

S. A. den 27 Jan. blev paa Vigerslef Kirkegaard begraven Povel „Bjørn" fra Rue, som var 100 Aar gammel. S. A. den 26 Marts bleve copulerede Capitain Grønning (ɔ: Grüner) og Fru Margaretha Due paa Margaard (altsaa Major Sefelds Enke, hvis anden Mand Capitain Gustav Grüner siden blev Generallieut. og Kammerherre, Atl. 6 Pag. 621). S. A. den 23 Juni blev i Vigerslef Kirke christnet Oberst Holstes paa Langesø hans Søn Frederik. Oberst Finecks Frue bar ham, og Fadd. vare Oberst Fineck, Oberstlieut. Grambow og Capitain Grønning (ɔ: Grüner) med Frue. S. A. Mariæ Besøgelsesdag blev om Aftenen ibid. begravet Oberst (Holstes) Barn fra Langesø, som kun var 14 Dage gammelt. S. A. den 4 Juli bleve trolovede Hans Olufsen

Bondorph og (den forrige Capellans Datter) Kirstine Jensdatter Biering, som derpaa den 29 Aug. bleve copulerede. S. A. den 27 Juli bar Oberstinden paa „Elved" Capitain Niemands Barn fra Togerød i Vigerslef Kirke, og Fadd. vare Obersten paa Elved, Oberst Holst paa Langesø og Præstekonen; men allerede den 19 Nov. s. A. blev dette Barn, 16 Uger og 4 Dage gammelt, nedsat i Langesø Begravelse.

S. A. kjøbte Oberst Brüggman paa Elved Brunlund (nu Brolund) i Særslef Sogn af Knud Landorphs Enke. S. A. var Lauritz Jonssen, Fuldmægtig paa Elved, [1]) Fadder til et Barn i Veslinge Kirke; ligesom ogsaa Frøkenen paa Elved og Frøkenens Pige ibid. saavel i dette som foregaaende og efterfølgende Aar omtales at have baaret Børn i samme Kirke, men uden at deres Navne opgives.

1726 **Dn. Tr.** bar „Frychen" Ulricha v. Hoppen fra Odense Nedermøllers Barn i Skouby Kirke, og Hollænder, Skytte, Ladefoged og Kudsk paa store Harritzlefgaard vare Faddere. S. A. **Dn. 12 p. Tr.** bar velb. Frychen Vinds paa Sandagergaard et Barn fra Skouby ibid., og Frychen Hagedorn paa store Harritzlefgaard stod hos.

S. A. den 2den S. i Faste blev Sandager Møllers Søn begraven, som druknede i Mølledammen i sit 5te Aar, hvorfor Forældrene den 3 S. i Faste stode aabenbare Skrifte. S. A. og s. D. bar Msr. Holms Kjæreste i Bogense et Barn fra Bogelund i Sandager Kirke, og Fadd. vare Jørgen Hollænders Kone fra Gyldensteen, Jens Andersen Schmidt ibid. ꝛc. S. A. **Dn. 1 adv.** bar Oberstinden paa Sandagergaard Møllerens Barn i Sandager Mølle.

---

[1]) og maa altsaa have afløst Hans Henrichsen, der 1724 beklædte den samme Post.

S. A. Nytaarsdag bar Provstens (i Eilbyes) Datter Demoiselle Grethe Hedevig et Barn i Meilby Kirke. S. A. d. 25 Febr. bar (Sognepræstens) Hr. Peters Kjæreste, Mad. Klarschov fra Kaalshave, Degnens Barn i Smidstrup, og Fadderne vare Demoiselle Woller fra Kaalshave, Provstens Datter Demoiselle Kirstine &c. S. A. Fastelavns Søndag stod en Kone af Meilby aabenbare Skrifte, for hendes Barn var fundet dødt hos hende. S. A. den 10 Oct. bleve i Eilby Kirke copulerede Msr. Niels Jacobsen (Herredsfoged, see 1728, hvad Michel Thomsen forhen havde været) og Demoiselle Sille Marie Bruns, som forud vare trolovede i Ugerslef og derfor nu bleve viede af Sognepræsten for Ugerslef og Vederslef, hæderlige Hr. Rasmus Skytte.

S. A. feria Litan. blev paa Ore Kirkegaard begraven Karen Hansdatters uægte Barn, som hun selv myrdede og fik sin Straf. S. A. den 31 April blev Degnen Lars Wolders Barn [1]) frembaaret i Ore Kirke af Forpagterens Kone Sophie Amalia paa Oregaard, og blandt Fadderne Forpagteren ibid. Rasmus Berntsen og hans Mademoiselle og ældste Datter. S. A. Dn. Misericord. bar Mad. Lachman et Barn fra Ore ibid. S. A. 2da Pentecost. blev et Pigebarn fra Skaastrup begravet, som druknede i et Vandsted i Haugen. S. A. den 15 Juli havde Forpagteren paa Oregaard Tvillinger i Kirke, hvoraf Mad. Lachman bar det ene og Christoffers Kone paa Holsegaard det andet. S. A. Dn. 17 p. Tr. bar Mademoiselle paa Gaarden (ɔ: Forpagterens Datter Ane Dorthe paa Oregaard) et Barn fra Ore ibid.

S. A. den 19 Aug. døde først Sognepræsterne i Særslef

---

[1]) Denne Lars Wolder var en Søn af Sognepræsten paa Lye Hr. Berthel Woller (Giesſ. 3, 1, 221).

Hr. Berthel Wichmands og Hr. Hans Bangs Enke Ane Eriksdatter, 80 Aar gammel (hvorom det i Kirkebogen hedder: den 25 Aug. blev „begraven" i Særslef den ærbare og gudelskende Matrone Anne Hr. Hans Bangs; hvorved det er at bemærke, at Datum ikke blot er forskjelligt, fordi det ene angaaer Døds- og det andet Begravelsesdagen, men at hendes sidste Mand allerede 1696 var afgaaet ved Døden).

S. A. confirmerede Kongen den mellem Oberst Holst paa Langesø og de 4 Odense Skoles Hørere oprettede Accord, ifølge hvilken Obersten skulde have Vigerslef Sogns Kongetiende i Fæste for 60 Rdl. aarlig. S. A. kjøbte han af Capitain Anders Nyemand hans iboende Gaard i Togerød paa 6—=—=—= Tdr. Hartkorn for 600 Rdl., ligesom af Kongen Limkildegaarden for 2000 Rdl. og af Christen Andersen Bryle til Sverupgaard 2 Boel i Tverskov.

S. A. Dn. Septuag. blev (Capellanens) Hr. Thomas Røysers Søn Hans Ove i Vigerslef Kirke christnet; Præstekonen bar ham, og Niels Arctander Holm (Skolemester hos Oberst Brüggman paa Elved) rc. vare Faddere. S. A. den 31 Juli stode Obersten og hans Søn paa Langesø samt Raadmand Bless og hans Kjæreste i Odense Faddere til et Barn fra Sverupgaard i samme Kirke. S. A. den 11 Nov. blev ibid. begraven en Kone fra Rue, 91 Aar gammel.

S. A. den 3 Mai havde Sognepræsten Hr. Elias Brinch i Søndersø en Søn i Kirke.

1727 befalede Stiftamtmanden 2 af Bogense Byes Borgere at være Byfogden ibid. adjungerede og til Hjelp i alle de Forretninger, Byens Tarv og det gemene Bedste angaae; men Byfogden tilbageholder Befalingen og faaer nu kongl. Ordre at modtage de af Stiftamtmanden ham adjungerede Mænd til „det gemene Bedste med dem at deliberere" (Fogt-

man 3 Pag. 633). S. A. den 18 Oct. bar velb. Oberstlieutenant Hagedorns Frue paa store Harritzlefgaard Feltskær Sgr. Richs Datter i Bogense Kirke, og (So) Tolderen Peder Christian (ɔ: Peder Christiansen Bogvad) staaer Fadder.

S. A. den 4 S. eft. Paaske bar Frychen Hagedorn paa store Harritzlefgaard Skyttens Barn af Skaarup i Skouby Kirke. S. A. den 1 Oct. bleve den „ærlige, agtbare og velfornemme Mand" Holger Jorgensen Fahnoe, Skipper i Bogense, og Degnen i Skouby, „den hæderlige Mand" Villum Jensens, Datter Karen viede i Skouby Kirke.

S. A. byggede Oberstlieutenant Grambow den Længde Huus paa Sandagergaard, hvori der er Bryggers og Bagerhuus.

S. A. den 1 S. efter hell. 3 Kong. blev Jost Degns Datter af Smidstrup baaren i Guldberg Kirke af Froken Johanne Vinds paa Sandagergaard, og Niels Melhop og Soren Holst af Bogense stode blandt Flere Faddere. S. A. Allehelgensdag bar Provstens Datter af Eilby et Barn fra N. Esterbolle i Sandager Kirke. S. A. den 26 Nov. blev Niels Ladefoged begraven „i" Sandager „Kirke" i Gangen ligefor de 3 forreste Karlestole bag Kirkedoren.

S. A. Midfaste Sondag nævnes for forste Gang i Eilby Kirkebog „Forlovere" ved Trolovelsen.

S. A. fer. 2da pentecost. bar en af Mademoisellerne fra Oregaard et Barn fra Ore i samme Sogns Kirke. S. A. Dn. 10 p. Tr. havde Degnen Laurids Wolder et Barn i Kirke ibid. S. A. den 10 Sept. havde Frederich Lachman i Ore et Barn i Kirke ibid., som blev baaret af Forpagterkonen paa Oregaard, og hvis Fadd. vare Forpagterne paa Oregaard og Kjærsgaard og Præstens Dottre i Brenderup, Ane Helene og Dorthe (Hvid).

S. A. den 20 Marts bar Mad. Holm i Bogense Msr. Niels Hendrichsens Barn fra Margaard [1]) i Vigerslef Kirke, hvis Faddere vare hendes Mand Msr. Holm fra Bogense, Msr. Holm i Præstegaarden, Ridefogden paa Margaard, Præstekonen og Ridefogdens Kjæreste paa Langesø. S. A. den 7 Juli blev ibid. begraven Capitain Niemand, som boede i Togerød.

S. A. (eller 28 Aar før 1755) blev en hedensk Begravelse aabnet Norden for Dallund i den saakaldte Strandemark, ved det Oberst Fineck lod Overliggeren kløve. Den laa paa en lille Forhøining, der var omsat med en Kreds af Stene; men den selv bestod af 4 Kampesteen, 3½ Al. lange og 2½ Al. brede. I det ene Hjørne af Graven blev funden en Beenrad siddende overende og større end sædvanligt, saa at Benet fra Knæet til Ankelen var en fuldkommen Haandsbred længer end Benet af den høieste Karl; Hovedskallen var ogsaa tykkere og bredere end almindeligt og Tænderne af en usædvanlig Størrelse. Under Beenraden laa ligesom en Stenebro af smaa Kampestene og under samme atter Menneskebeen, baade store og smaa. Paa Oberst Finecks Befaling bleve Benene igjen nedlagte og Graven atter tilkastet (Præsteindb. af 1755, og da dette saaledes skete i Oberst Finecks Tid, som døde 1729, saa er det forskjelligt fra de saavel under 1704 som under 1740 omtalte Undersøgelser).

---

1) Denne Msr. Niels Henrichsen, som den Tid var Foged paa Margaard, var i lang Tid en af Egnens Notabiliteter, først som Forvalter paa Sandagergaard (1732-40), siden som Forvalter paa Gyldensteen (1745 sq.), ligesom han ogsaa var Fader til Hr. Søren Henrichsen, Præst i Guldberg og Sandager fra 1749 til 57 og siden i Haarslef til 1778.

1728 den 23 April var Sgr. Rasmus „Tobakspinder" Fadder til Jens „Postriders" Datter i Bogense Kirke; og s. A. blev den 22 Sept. (Capellanens) ærværdige Hr. Knud Klarschovs Datter Anna Margrete i samme Kirke døbt.

S. A. Midfaste Søndag holdt Frøken Hagedorn paa store Harritzlefgaard et Barn til Daabs i Skouby Kirke, ligesom den 2den S. efter Paaske.

S. A. den 5 Marts blev der paa Sandager Kirkegaard kastet Jord paa Philip „Farineris" Søn af Bøgelund.[1]) S. A. den 3 S. i Faste blev en Bødker af N. Esterbølle ibid. begraven i sit 92 Aar. S. A. den 3 S. efter Paaske bleve Niels Qvist og Aplone Mathiasdatter og den 1 Sept. Frederich Martini Wimand af Odense og Gjertrud Pedersdatter i Guldberg Kirke copulerede.

S. A. den 1 Sept. døde Sognepræsten i Eilby, Provsten Hr. Erich Jacobsen Hvid, som havde været Sognepræst her paa Stedet i 36 Aar og nogle Maaneder (jfr. Rugaard 1692), og ham succederede hans Søn Hans Eriksen Hvid, som var gift med Ane Pedersdatter Bolt (jfr. Bloch 2 Pag. 333-34) og døde den 23 Mai 1778. S. A. Dn. Septuages. bar høiædle og velb. Frøken Uldericha Hoppen[2]) et Barn fra Sandager Overmølle i Eilby Kirke, hvilket Hr. Peter Klarschou (i Kaalshave) havde hjemmedøbt, og hvortil Msr. Niels Jacobsen af Eilby (altsaa Herredsfogden) var Fadder. S. A. paa Taksigelsesfesten bar kongl. Majs. Her-

---

[1]) Denne Philip Farineri nævnes i mange Aar, f. Ex. 1728, 29, 30 ꝛc.; han havde været Gipsmester paa Gyldensteen (see 1745) og var vistnok en Udlænding, som Grev Hugvetan havde bragt med sig til Landet.

[2]) nemlig Fru Oberstlieutenantinde Grambows Søster, som var født 1684 og døde 1733.

redsfoged over Odense-, Skouby- samt Lunde-Skam Herreder Sgr. Niels Jacobsens Kjæreste Degnen i Eilby Lauritz Mathiesen Trantzes Søn, og Fadd. vare kongl. Majs. Sergeant Msr. Bræmer, Provstens Datter Demoiselle Margrethe Hedevig (Hvid) ꝛc. S. A. Dn. 7 p. Tr. strax efter Solens Nedgang skete den ulykkelige Gjerning, at en Landsoldat under Capitain Flughs Compagnie blev ihjelstukken i Meilby af Sergeant Bræmer (vid. supra) ved samme Compagnie; dog levede den ilde Saarede indtil næste Tirsdag Morgen og blev meddeelt Sacramentet, da han havde sin Forstand og tilgav sin Contrapart al Brøde; næste Torsdag blev han begraven paa Meilby Kirkegaard uden Prædiken, Sang eller Klang. S. A. den 1 Sept. døde (som sagt) salig Provsten, hæderlig og høilærde Hr. Erik Jacobsen Hvid, Provst i 12 Aar og Sognepræst (i Eilby og Meilby) i 36 Aar og 4 Maaneder; den 8 Sept. blev han meget hæderligt begraven og nedsat i Eilby Kirke. Hæderlige og høilærde Hr. Anders Hvid i Haarslef prædikede over ham og forklarede Texten Genes. 50, 24: Jeg døer, og Gud skal visselig besøge Eder ꝛc., samt Exord. Jerem. 49, 11: Forlad Dine Faderløse ꝛc.

S. A. Feria circumcis. blev i Ore Kirke udlagt til Barnefader for et uægte Barn fra Ore Hr. Ritmester Lindenhoff fra Kjøbenhavn. S. A. den 7 Jan. bar Sgr. Holms Kone i Bogense Forpagter Rasmus Bærntsens Barn paa Oregaard ibid.

S. A. kjøbte Sognepræsten i Haarslef Hr. Anders Hvid Holsegaard (see Rugaard 1699).

S. A. Dn. 5 p. Tr. ɔ: den 4 Juli bar Præstekonen i Særslef et Barn fra Tverskov i Vigerslef Kirke, og blandt Fadd. vare Sognepræstens og Capellanens Koner i Vigerslef. S. A. Dn. 18 p. Tr. bar Præstekonen i Vigerslef (Capella-

nens) Hr. Thomesis Søn Christen ibid. S. A. Dn. 2 adv. bar Oberstlieutenantens (Grüners) Frue paa Margaard Urtegaardsmandens Barn ibid., og Fadd. vare Junker Holst paa Langesø, Frøken Holst fra Gjelskov, Præstens og Capellanens Koner i Vigerslef og Præstens og Degnens Koner i Søndersø. S. A. den 15 Dec. blev ibid. en fattig Mand fra Togerød begraven, som blev funden død paa Marken. S. A. vare der her i Sognet 32 Døde, men kun 16 Fødte.

S. A. den 29 Jan. havde Sognepræsten i Søndersø Hr. Elias Brinch en Datter i Kirke. S. A. var Rasmus Rhoed Degn i Søndersø, som var gift med Karen Larsdatter og Fader til Sognepræsten i Seden Hr. Anders Rhoed (Bloch 2 Pag. 19).

S. A. blev Sognepræsten i Vissenberg Hr. Jens Rosenvinge Provst i Baagherred (Bloch 2 Pag. 345).

1729 den 24 Mai bar velb. Oberstinde Gramboe fra Sandagergaard Feltskæren Sgr. Righs Søn i Bogense Kirke, og Regimentsqvarteermester Peder Jensens Frue gik hos. S. A. den 6 Sept. bar Oberst Bruchmands Frue paa „Ellevid" Sgr. Martini Holstes Søn Peiter Nicolai i Bogense Kirke; velb. Hagedorns Frue paa store Harritzlefgaard gik hos, og Fadd. vare Obersten paa Dalen og „Frøgen" Grete paa Sandager.

S. A. den 4 S. efter Paaske holdt Frøken Hagedorn paa store Harritzlefgaard et Barn til Daabs i Skouby Kirke (ligesom Dn. 19 p. Tr.). S. A. Dn. 8 p. Tr. holdt Frøken Lassen paa store Harritzlefgaard [1]) et Barn til Daabs ibid.

---

[1]) vistnok Ane Elisabeth Lasson, en Datter af Fru Hagedorns første Ægteskab, der nævnes som Frøken paa Harritzlefgaard 1729 og følgende Aaringer, indtil hun 1740 blev gift med Oberst Johan Frederik Bardenfleth den Ældre.

S. A. den 30 Dec. blev Natmandens Barn i Harritzlef baaret af Frøken Lassen paa store Harritzlefgaard i Skouby Kirke, og Fadd. vare Mademoiselle Birgitte Kirstine ibid., ædle Regimentsqvarteermester Peder Jensen paa lille Harritzlefgaard, Sgr. Johan Thomæsen, Foged paa store Harritzlefgaard, og Lauritz Skytte ibid.

S. A. den 4 S. efter hell. 3 Kong. blev Philippi Farineri Søn (af Bøgelund) christnet i Sandager Kirke og kaldet Gregorius Joseph. Hans Faddere vare Hollænderen, Urtegaardsmanden, Smeden og Muurmesteren ved Gyldensteen. S. A. Midfaste Søndag blev en „Klædemagersvend" udlagt til Barnefader i samme Kirke. S. A. 3 Pintsedag bar Frøken Lassen paa store Harritzlefgaard Jost Degns Datter i Smidstrup, blandt hvis Faddere Ole Klarschou, Niels Krag paa Sandagergaard &c. S. A. **Dn. 2 p. Tr.** bar Frøken Grethe paa Sandagergaard Møllerens Søn i Sandager Mølle. S. A. den 13 Juli vare Johan „Kokkedreng" paa Gyldensteen og Mester Hermans Dreng Faddere til et uægte Barn ibid. (men hvorfra eller i hvilken Kirke, omtales ikke). S. A. **Dn. 10 p. Tr.** udlagde en Pige fra N. Esterbølle en Corporal ved Oberst Schubarths Regiment til Barnefader i Sandager Kirke.

S. A. den 16 April blev hæderlige Matrone sal. Kirsten Mag. Rasmuses Liig meget „skikeligen" bortført fra Eilby til Klinte Kirke; og døde hun næstforegaaende Palme Søndag i sit 82 Aar. (Hun hed Kirsten Jensdatter og var som Kjøbmandsenke fra Faaborg bleven Sognepræsten i Klinte Hr. Rasmus Pedersen Bruuns 3die Kone, hvis Enke hun nu siden 1713 havde været og i denne sin Enkestand 1724 udgivet et Skrift under Titel: Enkens Skjærv i Guds Kiste, men maa ifølge det Foregaaende være afgaaet ved Døden i

Eilby). S. A. den 10 Nov. bleve Degnen i Eilby (der den 1 Aug. s. A. var bleven Enkemand), hæderlige Lauritz Mathiæson Trantz, og Mademoiselle Christiana Birgitta Andersdatter Dorschæus copulerede, efter den 11 Oct. forud at være trolovede (saa at han altsaa 2 Maaneder efter sin første Kones Død var trolovet og 3 Maaneder efter samme var gift). S. A. **Dn. 21 p. Tr.** bar høiædle og velb. Frøken Margrethe de Windtz paa Sandagergaard en Underofficeers Barn i Eilby Kirke, og Fadderne vare Capit. Flug, Msr. Holst og Msr. Holm fra Bogense, Msr. Thouboe paa Enggaard, (den forrige Præstes Datter og nærværendes Søster) Mademoiselle Kirstina Hvid, en Underofficeer L. Rosenkrantz o. s. v.

S. A. **Dn. Sexages.** bar Mademoisellen paa Gaarden (ɔ: Forpagterens Datter paa Oregaard) et Barn fra Skostrup i Ore Kirke. S. A. **Dn. Misericord.** lod Rasmus Nielsen af Skostrup en Datter døbe ibid. ved Navn Svendborg. S. A. den 20 Dec. bar Sgr. Holstes Kone i Bogense Sgr. Lachmands Barn ibid.

S. A. blev uden Tvivl Sognepræsten i Haarslef Hr. Anders Hvid Herredsprovst; i det Mindste var han det 1733 og 37 og er altsaa formodentlig bleven det efter den 1728 afdøde Sognepræst i Eilby eller den 1729 afdøde Sognepræst i Særslef.

S. A. den 30 Marts døde Sognepræsten i Særslef Hr. C. B. Bircherod (see Aug. 1696), og ham fulgte i Kaldet hans Søn Hans Bang Bircherod, som var født 1705, 1730 giftede sig med Ana Catharina Luia (jfr. Hofm. F. 5 Pag. 90; Bloch 1 Pag. 552; Giess. 2, 1, 112; 3, 1, 143, 344. T. 3) og døde 1743.

S. A. den 22 Juli blev (Capellanens) Hr. Thomasts Søn i Vigerslef begraven (men Navnet nævnes ikke).

S. A. den 13 Mai døde Oberst Fineck paa Dallund, og Sagnet vil, at Fanden tog ham (hvilket i Bøndernes Mund ikke vil sige stort mere, end at han var en ualmindelig driftig og heldig Mand, hvis Held de tilskreve Fandens Kunster; jfr. Hagenskov Pag. 90), og at i det Kammer, hvor dette skete, vare Væggene altid blodige, og Blodet lod sig ikke dæmpe ved Kalk. Det blev ogsaa i mange Aar aldrig brugt, indtil General Blixen lod det male og indrette for en af Jomfruerne under Navn af det gule Kammer. Men da Oberst Fineck skulde begraves, maatte Tjeneren Andreas Magnus, som siden boede paa Himelstrup, lægge nogle Steen i Kisten istedetfor Liget (R.). Efter hans Død tiltraadte hans Enke Clara de Lewetzau (f. i Jylland 1699, gift 1715 og død d. 20 Febr. 1773, see Adressecontoirs Eft. for dette Aar Nr. 11) Gaarden. Hun havde i sin Tid megen Trætte med Oberst Holst paa Langesø (som levede fra 1707 til 1745), der kjøbte sig smaa Jordlodder overalt omkring paa Egnen, for paa Grund deraf at udøve Jagt og Fiskeri overalt (saasom Enhver, der den Tid havde 4 Tdr. Hartkorn i en By, ogsaa ifølge Sagnet havde fælleds Jagt og Fiskeri paa sammes Grund), og som saaledes jagede lige ned til Gaarden og fiskede i sammes Sø. Ogsaa med General Grüner (som levede 1725 til 1763) havde hun en Proces om Jorden ved Staffenborgledet (ɔ: Indkjørselen fra Søndersø Mark og til Dallunds), der efter hendes eget Udtryk kostede hende mere, end hele Margaard var værd, saa at hun sagde, at hun havde betalt hver en Steen i denne Gaard. En Bonde af Margaards Gods (i nuværende Anders Madsens Gaard i Søndersø) havde nemlig faaet Proces med ovenmeldte Fru Lewetzau om 3 Agre ved bemeldte Led, som omtrent kunde være 4 Skpr. à 1 Td. Land store, og som kaldtes Doanes

Agre eller Doanes Krog. (Staffenbjerg Mark er nemlig strax udenfor Dallund mod Vesten, ved Enden af den er Ledet, og tæt udenfor Ledet paa høire Haand er Doanes Agre). Præsten i Søndersø havde, forat begunstige Fruen, paa Thinge bevidnet, at de Margaards Bønder havde ingen Jorder inde imellem de Dallunds Jorder. Bonden tabte derfor og blev gjort til en Tremarksmand og desuden straffet af sit eget Herskab Fru Grüner, som den Tid i sin Mands Fraværelse opholdt sig paa Margaard. Men da Generalen selv kom tilbage, blev Sagen atter reist paany og fik da et ganske andet Udfald, saa at ikke alene Dallund tabte, men at Fruens Søn Kammerjunker Fineck, som paa sin Moders Vegne havde deeltaget i Processen, nu istedetfor Bonden (hvis man turde troe et saa urimeligt Sagn) blev gjort til en Tremarksmand og paa 3 Aar landsforviist, i hvilken Tid han, som det hed, reiste udenlands (see 1741), og maatte siden betale 160 Rdl. for sin Frihed (for at være landsforviist eller for at være Tremarksmand?). Ligesom der ogsaa fortælles, at da Sognepræsten i Søndersø ved General Grüners Tilbagekomst vilde gjøre sin Opvartning hos ham som Kirkepatron og til den Ende var gaaet op ad Trappen til Margaard, rendte Generalen til ham med de Ord: „Gaae Du til Fruen paa Dallund!" saa at han styrtede hovedkulds ned ad Trappen (R.; hvorved jeg ikke maa undlade at bemærke, at det Meste af det Ovenstaaende formodentlig blot er en poetisk Omskrivning af det virkelige Factum, men, som Sagn (o: Rygtets Stemme, Folkets Mening og Almuens Tro) betragtet, dog stedse beholder sit Værd, ligesom det i sin Tid heller ikke har savnet sin Virkning; hvorhos det heller ikke altid er nok at vide, hvad en Mand virkelig var, men ogsaa hvad han blandt sine Samtidige gjeldte for at være).

S. A. d. 23 Mai blev velbaarne Oberst Finecks Liig hensat i Skamby Kirke, og s. A. d. 1 Juni blev Sognepræsten Hr. Elias Brinks dødfødte Søn hensat i Søndersø Kirke.



Rettelser.



Pag. 17 L. 4 Seirup læs Seerup
— 17 - 24 Seirup læs Seerup
— 17 - 28 og 29 Skytte og Gartner læs Foged
— 26 - 2 det læs hun
— 26 - 3 det læs hende
— 28 - 20 Cüracerer læs Cüraserer
— 30 - 7 Seirup læs Seerup
— 43 - 9 Vigerslef læs Ugerslef
— 45 - 27 Langesø læs Langø
— 68 - 23-25 bør saaledes forstaaes, at Christian Pedersen selv var Peder Bøgvads Fader.
— 77 - 16 Relutions læs Reluitions
— 83 - 12 Weddekink læs Wedderkink
— 99 - 19 Vigerslef læs Vigerslef Sogn
— 113 - 29 hvilket læs i hvilket.

:T
7

